

# ELEMENTI

I

## KRITERIJI VREDNOVANJA, PRAĆENJA, PROVJERAVANJA I OCJENJIVANJA

(izrađeni prema Kurikulima nastavnih predmeta Hrvatski jezik, Matematika, Priroda i društvo, Glazbena kultura, Likovna kultura, Tjelesna i zdravstvena kultura)

### **3. razred osnovne škole**

Vrednovanje obuhvaća 3 pristupa vrednovanju: **vrednovanje za učenje**, **vrednovanje kao učenje** i **vrednovanje naučenog**.

Sva tri pristupa vrednovanju prisutna su u svim nastavnim predmetima. Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje ne rezultiraju ocjenom, nego kvalitativnom povratnom informacijom. Vrednovanje naučenoga važan je dio sustava vrednovanja koji zajedno s vrednovanjem za učenje i vrednovanjem kao učenjem čini skladnu cjelinu.

Temeljni je cilj vrednovanja da učenik dobije pravovremenu povratnu informaciju o svojem radu. Povratnu informaciju učitelj ili učenik daje učeniku u cilju poboljšanja ostvarivanja odgojno – obrazovnih ishoda u procesu učenja.

#### **Vrednovanje za učenje**

- služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja
- odvija se za vrijeme učenja i poučavanja
- učitelj prati, promatra i bilježi učeničke aktivnosti
- **učitelj daje učeniku povratnu informaciju** kako on napreduje i usmjerava ga u daljnjem učenju

#### **Vrednovanje kao učenje**

- podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja
- učenici promišljaju o svom učenju
- odvija se za vrijeme učenja i poučavanja
- povratnu informaciju daje učenik (nakon samovrednovanja, samoprocjene vlastitih sposobnosti i navika) i drugi učenici (nakon vršnjačkog vrednovanja –procjena uspješnosti izražavanja/izvođenja/stvaranja kod drugih učenika)

#### **Vrednovanje naučenog**

- daje informaciju o postignućima u određenim točkama odgojno-obrazovnoga procesa
- je ocjenjivanje razine postignuća učenika brožčanom ocjenom
- daje informaciju ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda nakon određenoga (kraćega ili dužega) razdoblja učenja i poučavanja.
- provodi se periodično (nakon određene cjeline/teme, na kraju polugodišta)

- način provođenja: različiti usmeni i pismeni oblici provjere znanja i vještina, samostalni i skupni radovi učenika (projekti, prezentacije, usmena izlaganja, itd.)

## **Sastavnice (elementi) vrednovanja u nastavnom predmetu Hrvatski jezik proizlaze iz predmetnih područja:**

### **1. Hrvatski jezik i komunikacija (A)**

- obuhvaća praćenje i vrednovanje kako učenik tijekom nastavnih aktivnosti razgovara, govori, sluša, čita, piše, kako usvaja, proširuje i koristi svoj aktivni rječnik te kako prepoznaje razliku izražavanja na zavičajnom govoru i standardnom hrvatskom jeziku.

### **2. Književnost i stvaralaštvo (B)**

- obuhvaća praćenje i vrednovanje učenika u čitanju književnih tekstova. Nakon čitanja književnih tekstova učenike se vrednuje u odgovaranju na pitanja o pročitanoj tekstu, o povezivanju sadržaja književnog teksta s učeničkim životnim iskustvom te prepoznavanju književnog jezika. Tijekom nastavne godine prati se samostalan izbor i čitanje književnih tekstova te stvaralaštvo nakon pročitanih **književnih tekstova**.

### **3. Kultura i mediji ( C )**

- obuhvaća praćenje i vrednovanje učenika u prepoznavanju i razlikovanju medija i medijskih sadržaja primjerenih njegovoj dobi. Osim toga, vrednuje se i pronalaženje podataka i ključnih sadržaja u tekstovima objavljenim u različitim medijima (knjige, udžbenici, televizija, internet, radio, novine, dječji časopisi i sl.) Tijekom cijele školske godine prati se sudjelovanje u kulturnim događanjima koje učenik posjećuje.

Sastavnicama vrednovanja opaža se i vrednuje ostvarenost odgojno – obrazovnih ishoda i procjenjuje razina postignutih kompetencija učenika (znanja, vještina, stavova i vrijednosti).

**Odnos vrednovanja prema elementima vrednovanja u 1., 2. i 3. razredu:** Jezik i komunikacija – 60%,

Književnost i stvaralaštvo – 30 %,

Kultura i mediji – 10%

## **Svrha vrednovanja u nastavnom predmetu Hrvatski jezik:**

- motivirati učenike za proces učenja

- povratna informacija ( učenicima, učitelju, roditeljima).

### **Oblici vrednovanja naučenog su:**

- usmene provjere, pisane provjere
- predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici,
- praktični radovi, projekti

#### **KRITERIJI VREDNOVANJA PISANIH PROVJERA ZNANJA:**

|                |              |
|----------------|--------------|
| ODLIČAN (5)    | 90 % - 100 % |
| VRLO DOBAR (4) | 80 % - 89 %  |
| DOBAR (3)      | 64 % - 79 %  |
| DOVOLJAN (2)   | 50 % - 63 %  |
| NEDOVOLJAN (1) | 0 % - 49 %   |

#### **KRITERIJI VREDNOVANJA PRAVOPISNIH DIKTATA:**

ODLIČAN (5) – 0 POGREŠAKA  
 VRLO DOBAR (4)- 1,2 POGREŠKE  
 DOBAR (3) – 3 - 5 POGREŠKE  
 DOVOLJAN (2) – 6 - 8 POGREŠAKA  
 NEDOVOLJAN (1) – 9 I VIŠE OD 9 POGREŠAKA

#### **KRITERIJI VREDNOVANJA PRIJEPISA:**

ODLIČAN (5) – 0 POGREŠAKA  
 VRLO DOBAR (4)- 1 POGREŠKA  
 DOBAR (3) – 2 POGREŠKE  
 DOVOLJAN (2) – 3 POGREŠKE

**NASTAVNI PREDMET: HRVATSKI JEZIK**

***Sastavnice vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik su:***

- ✓ *hrvatski jezik i komunikacija*
- ✓ *književnost i stvaralaštvo*
- ✓ *kultura i mediji.*

***Sadržaj vrednovanja u nastavnom predmetu su:***

- *razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)*
- *rješavanje zadataka pisane provjere znanja*
- *rješavanje problemskih zadataka*
- *tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja*
- *izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu*
- *obrazloženje izvedenog pokusa ili istraživanja*
- *izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *pisanje sastavka na određenu temu prema unaprijed zadanim smjernicama i utvrđenim kriterijima*
- *izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.*

***Oblici vrednovanja naučenog su:***

- *usmene provjere, pisane provjere zadatcima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa;*
- *predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici,*
- *praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl.*

**Tekst u kursivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Hrvatski jezik.**

| SASTAVNICA/ELEMENT<br>VREDNOVANJA: HRVATSKI<br>JEZIK I KOMUNIKACIJA              |                                                                                                          |                                                                                                                         |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ISHOD: OŠ HJ A.3.1. Učenik razgovara i govori tekstove jednostavne strukture.    |                                                                                                          |                                                                                                                         |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                         |
| RAZRADA ISHODA                                                                   | ODLIČAN                                                                                                  | VRLO DOBAR                                                                                                              | DOBAR                                                                                                                                     | DOVOLJAN                                                                                                                                                                                                  | NEDOVOLJAN                                                                                                                                              |
| Razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije.                                  | Samostalno i samouvjereno razlikuje svakodnevne situacije te svoj nastup prilagođava određenoj situaciji | Uz manje i kraće upute razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije.                                                  | Razlikuje samo poznate komunikacijske situacije, ne osjeća se slobodno u nepoznatim situacijama te u takvima traži pomoć.                 | Uz stalno navođenje i upute razlikuje samo osnovne svakodnevne komunikacijske situacije.                                                                                                                  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije</i> “ po zadanim elementima.                                  |
| Govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak. | Uspješno i bez pomoći govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak.   | Većinom uspješno i uz kratka navođenja govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak. | Djelomično govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak, s tim da ga je potrebno navoditi i poticati.. | Prema predlošku te uz pomoć i dopunska pitanja i sasvim djelomično prepričava/govori kraći poznati i nekoliko puta uvježbani tekst prema pojednostavljenoj strukturu, služeći se jednostavnim rečenicama. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak</i> “ po zadanim elementima. |
| Pripovijeda događaje nižući ih kronološki.                                       | Razvrstava događaje kronološki te ih samostalno                                                          | Pripovijeda događaje                                                                                                    | Uz navođenje i povremeni poticaj                                                                                                          | Djelomično pripovijeda                                                                                                                                                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda                                                                                                                   |

|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                   | reda pravilnim redoslijedom u jasnu i logičku cjelinu                                                                                                                                                                                                       | kronološki ih nižući te slijedeći smisao cjeline uz manje ispravke.                                                                    | pripovijeda događaje kronološkim slijedom, ali sam teško uočava kronološki slijed.                                                                              | događaje nepreciznim i nepotpunim kronološkim slijedom uz stalno navođenje.                                                                                                                  | <i>„pripovijeda događaje nižući ih kronološki“</i> po zadanim elementima.                                                                                                              |
| Služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.                                            | Lako i sigurno se služi novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom                                                                                                                                                                        | Čineći manje, greške, služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.                                           | Služi se samo nekim novim riječima, već uvježbanim i naučenim, to jest višestruko ponavljanim, u skladu s temom.                                                | Slabo se služi novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom, djelomično upotrijebi neke nove riječi u skladu s temom ukoliko ima predložak. Rijetko bogati rječnik u govoru. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom“</i> po zadanim elementima.                                            |
| U govornim situacijama samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil.                                             | U samostalnom govornom nastupu, kao i govornim situacijama, razlikuje i primjenjuje stil, intonaciju i ton (upitne, usklične, izjavne rečenice, upravni govor u tekstu, stil u priči ili pjesmi lako prepoznaje, jednako u govoru i književnim tekstovima). | Većinom samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil u govornim situacijama.                                                          | Prepoznaje, ali ne primjenjuje uvijek niti prilagođava samostalno ton, stil i intonaciju. Tek uz navođenje relativno uspješno prilagodi stil, ton i intonaciju. | Ponavljajući za modelom djelomično prilagođava u govornim situacijama o ton, intonaciju i stil.                                                                                              | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„u govornim situacijama samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil“</i> po zadanim elementima.                                             |
| Točno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i. | Točno, pravilno i razgovijetno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i, ali i nove riječi s kojima se prvi put susreće.                                                                  | Izgovara česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i ponekad griješeći u nekim izgovorima. | Ponavljajući za modelom uspješno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i.                    | Teže razlikuje glasove č/ć/dž/đ/ije/je i u oglednim i čestim riječima zbog nedovoljnog bogaćenja rječnika. Isključivo uz nekoliko                                                            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„točno izgovara ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i“</i> po zadanim elementima. |

|                                                                     |                                                                               |  |  |                                                                     |  |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|--|--|---------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                     |                                                                               |  |  | ponavljanja za modelom uspješno reproducira poznate i česte riječi. |  |
| Pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju. | Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju. |  |  |                                                                     |  |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– tekstovi: jednostavni dijaloški i monološki tekstovi, kratki pripovjedni tekst, opis predmeta ili lika, molba, kratko izlaganje.

| <b>ISHOD: OŠ HJ A.3.2. Učenik sluša tekst i prepričava sadržaj prepričanoga teksta.</b> |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                            |                                                                                                             |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                   | <b>ODLIČAN</b>                                                                                                                                                                | <b>VRLO DOBAR</b>                                                                                                          | <b>DOBAR</b>                                                                                                | <b>DOVOLJAN</b>                                                                                                                                                        | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                                                                                               |
| Sluša tekst prema zadanim smjernicama: unaprijed zadana pitanja i upute.                | Aktivno sluša tekst, pamti pitanja i upute te na njih točno i s lakoćom odgovara, što ukazuje na aktivno slušanje i pretvorbu slušanog u razumijevanje i povratne informacije | Uspješno sluša tekst prema zadanim smjernicama, ponekad je pažnja pomalo nestalna, ali pamti upute i pitanja pri slušanju. | Uz povremeno nestalnu pažnju sluša tekst prema zadanim smjernicama, ali je pitanja potrebno ponoviti.       | Izrazito nestalne pažnje pri slušanju te je potrebno ponavljati zadana pitanja nakon slušanja, ili više puta ponoviti smjernice i tražiti od učenika da ih sam ponovi. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>sluša tekst prema zadanim smjernicama: unaprijed zadana pitanja i upute</i> “ po zadanim elementima. |
| Odgovara na pitanja o slušanome tekstu.                                                 | Samostalno i potpuno odgovara na pitanja o slušanome tekstu                                                                                                                   | Točno odgovara na pitanja o slušanome tekstu.                                                                              | Odgovara na pitanja o slušanome tekstu uz stalno navođenje kratkim rečenicama.                              | Kratko i nepotpuno potpuno odgovara na pitanja o slušanome tekstu.                                                                                                     | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>odgovara na pitanja o slušanome tekstu</i> “ po zadanim elementima.                                  |
| Postavlja pitanja o slušanome tekstu.                                                   | Inicira postavljanje pitanja o slušanome tekstu te ih produbljuje; sluša i razumije uputu i postupa prema uputi brzo i točno.                                                 | Postavlja pitanja o slušanome tekstu; sluša i razumije uputu i postupa prema uputi.                                        | Postavlja jednostavna pitanja o slušanom tekstu; sluša i razumije jednostavniju uputu i postupa prema njoj. | Postavlja pitanja o slušanome tekstu prema predlošku, a ne samostalno; sluša i razumije jasnu i kratku uputu i postupa prema uputi uz navođenje i korak po korak.      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>postavlja pitanja o slušanome tekstu</i> “ po zadanim elementima.                                    |
| Prepričava poslušani tekst.                                                             | Samostalno i bez greške prepričava slušani tekst.                                                                                                                             | Prepričava poslušani tekst uz poneka navođenja.                                                                            | Uz stalnu pomoć prepričava poslušani tekst.                                                                 | Samostalno ne prepričava slušani tekst, tek nakon nekoliko primjera suučenika, uz navođenje,                                                                           | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepričava poslušani tekst</i> “ po zadanim elementima.                                              |

|                                                                                                       |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                        |                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                       |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                        |                                                                                                                                   | djelomično<br>prepričava<br>poslušani tekst.                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                    |
| Izdvađa nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih. | Samostalno izdvađa nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih ili samostalno traži značenje u rječniku ili putem digitalne tehnologije. | U većoj mjeri izdvađa nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih uz manja navođenja. | Izdvađa nepoznate riječi, ali ne pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta, tek ih nakon pojašnjenja upotrebljava. | Izdvađa nepoznate riječi ali i veći broj poznatih uvrštava pod nepoznate zbog siromašnog vokabulara. Ne pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i ne upotrebljava ih samostalno, tek uz poticaj. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „izdvađa nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih“ po zadanim elementima |
| Izražava mišljenje o slušanome tekstu.                                                                | Slobodno i bez ikakvog navođenja izražava argumentira stavove o slušanome tekstu.                                                                                                         | Uspješno izražava mišljenje o slušanome tekstu.                                                                                        | Izražava mišljenje o slušanom tekstu često ponavljajući tuđa mišljenja, samostalno izražavanje mišljenja često izostaje.          | Izražava mišljenje o slušanome tekstu kratkim riječima, neprimjerenim standardnom književnom jeziku (super, dobro, lijepo).                                                                                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „izražava mišljenje o slušanome tekstu“ po zadanim elementima.                                                               |
| Razumije ulogu i korisnost slušanja.                                                                  | U potpunosti razumije ulogu i korisnost slušanja.                                                                                                                                         | U većoj mjeri razumije ulogu i korisnost slušanja.                                                                                     | Djelomično razumije ulogu i korisnost slušanja.                                                                                   | Slabo razumije ulogu i korisnost slušanja, ne shvaća primjenjivost i korisnost zadanoga zadatka.                                                                                                                  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „razumije ulogu i korisnost slušanja“ po zadanim elementima.                                                                 |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– tekstovi: obavijesni tekstovi primjereni jezičnom razvoju i dobi (radijske emisije, reklame, najave filmova i emisija), zvučni zapisi književnih tekstova.

| <b>ISHOD: OŠ HJ A.3.3. Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.</b>                 |                                                                                                                                               |                                                                                                                               |                                                                                                                                                                            |                                                                                               |                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                            | <b>ODLIČAN</b>                                                                                                                                | <b>VRLO DOBAR</b>                                                                                                             | <b>DOBAR</b>                                                                                                                                                               | <b>DOVOLJAN</b>                                                                               | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                                                                                                                       |
| Uočava grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike. | Uočava i samostalno iznosi grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike.                          | Uočava grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike, uz potpitanja ih objašnjava. | Prepoznaje grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije.                                                                                | Djelomično prepoznaje strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike</i> “ po zadanim elementima. |
| Odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.                                                         | Točno i bez greške, potpunim rečenicama, odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.                                                             | Uspješno odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.                                                                             | Uz poticaj i potpitanja odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu.                                                                                                           | Kratko i nepotpuno odgovara na jednostavna pitanja o pročitanoj tekstu.                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu</i> “ po zadanim elementima.                                                         |
| Postavlja pitanja o pročitanoj tekstu.                                                           | Bez predloška postavlja pitanja o pročitanoj tekstu, postavljena pitanja pravilno su strukturirana i skladu s književnim standardnim jezikom. | Samostalno postavlja pitanja o pročitanoj tekstu, ali je potrebno neka pitanja ispraviti.                                     | Postavlja pitanja o pročitanoj tekstu uz jasne smjernice (mjesto i vrijeme radnje i likovi, ali teže postavlja pitanja kritičkog promišljanja i uzročno-posljedičnih veza. | Isključivo uz predložak postavlja jednostavna pitanja o pročitanoj tekstu.                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>postavlja pitanja o pročitanoj tekstu</i> “ po zadanim elementima.                                                           |
| Pronalazi važne podatke u tekstu.                                                                | Uspješno i lako pronalazi važne podatke u tekstu.                                                                                             | U većoj mjeri pronalazi važne podatke u tekstu.                                                                               | Uz detaljne upute pronalazi važne podatke u tekstu.                                                                                                                        | Teže pronalazi važne podatke u tekstu, upute za to moraju biti jasne i jednostavne.           | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pronalaži važne podatke u tekstu</i> “ po zadanim elementima.                                                                |
| Pronalazi i objašnjava podatke u grafičkim prikazima.                                            | Pronalazi i objašnjava podatke u grafičkim prikazima                                                                                          | Pronalazi podatke u grafičkim                                                                                                 | Prepoznaje podatke u grafičkim prikazima, ali ih                                                                                                                           | Prepoznaje jednostavne podatke u grafičkim                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pronalaži i objašnjava</i> “                                                                                                 |

|                                                                                                  |                                                                                                                                            |                                                                                                                         |                                                                                                                 |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                  |                                                                                                                                            | prikazima i objašnjava ih uz dodatni poticaj.                                                                           | samostalno ne objašnjava.                                                                                       | prikazima prema zadanom primjeru/predlošku.                                                                                                | <i>podatke u grafičkim prikazima</i> “ po zadanim elementima.                                                                                                           |
| Pojašnjava i popravljat razumijevanje pročitano tekst čitajući ponovo tekst.                     | Pojašnjava i popravljat razumijevanje pročitano tekst čitajući ponovo tekst, uočava eventualne greške i propuste te ih ispravlja           | Popravljat razumijevanje pročitano tekst čitajući ponovo tekst.                                                         | Uz upute popravljat razumijevanje pročitano tekst čitajući ponovo tekst, ali uz navođenje ili slijeđenje uputa. | I nakon ponovnog čitanja, teže popravljat razumijevanje pročitano tekst.                                                                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pojašnjava i popravljat razumijevanje pročitano tekst čitajući ponovo tekst</i> “ po zadanim elementima.                     |
| Sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst.                                                  | Pravilno i točno sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst sažeto i jasno                                                             | Sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst. U prepričavanju potrebno više paziti na intonaciju i slaganje rečenica. | Prepričava tekst prema smjernicama, ali glavne misli teže samostalno uočava i sažima.                           | Ne sažima samostalno glavne misli, a tekst prepričava uz zadane natuknice i smjernice, često nabrajajući događaje, sve u jednoj rečenici.  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst</i> “ po zadanim elementima.                                                  |
| Prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje na temelju sadržaja tekst i u rječniku. | Prepoznaje i objašnjava nepoznate riječi te pronalazi njihova značenja na temelju sadržaja tekst i u rječniku. Pomaže u tome i suučenicima | Prepoznaje i razlikuje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje na temelju sadržaja tekst i u rječniku.            | Prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje u rječniku.                                            | Prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje u rječniku uz pomoć i upute kako se snalaziti u rječniku, ili uz pomoć suučenika. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje na temelju sadržaja tekst i u rječniku</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– tekstovi: obavijesni, obrazovni i književni tekstovi primjereni dobi.

| <b>ISHOD: OŠ HJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.</b>           |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                                    | <b>ODLIČAN</b>                                                                                                                           | <b>VRLO DOBAR</b>                                                                                                                                                     | <b>DOBAR</b>                                                                                                                        | <b>DOVOLJAN</b>                                                                                                                                      | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                                                                                                                               |
| Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi.                                     | Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi, kreativno, gramatički i pravopisno pravilno.                        | Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi uz poticaj ili manje greške (nabrajanje ili korištenje istih riječi pri početku većine rečenica). | Piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi uz zadane smjernice i upute.                                    | Piše jednostavne tekstove prema zadanoj temi uz jasne i jednostavne upute i pojednostavljene zadatke.                                                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi</i> “ po zadanim elementima.                                     |
| Piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem).  | Samostalno i bez traženja pomoći piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem). | Većinom samostalno i gotovo bez pomoći piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem i zamišljanjem)                                       | Povremeno piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem te ponekad zamišljanjem uz dodatna pojašnjenja). | Uz stalnu pomoć i opetovane greške piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, ali ne i zamišljanjem i predočavanjem). | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem)</i> “ po zadanim elementima.  |
| Piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak). | U potpunosti piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak) točno i pravilno.   | Piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak)                                                               | Uz dobro razrađen plan pisanja i odgovarajuću povratnu informaciju od učitelja piše vođenim pisanjem pisani sastavak                | Prema zadanom predlošku i uz stalna ispravljanja i nadgledanja piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture             | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak)</i> “ po zadanim elementima. |

|                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                            | uglavnom samostalno i točno, uz manje greške u strukturi.                                                                                                           | prepoznatljive trodijelne strukture (uvod, glavni dio, završetak).                                                                                                                                                                             | (uvod, glavni dio, završetak).                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                   |
| Piše različite kratke tekstove: čestitka, kratka e-poruka, pisani sastavak.                                                                | Uspješno piše različite kratke tekstove: čestitka, kratka e-poruka, pisani sastavak.                                                                                                                                       | Piše različite kratke tekstove: čestitka i/ili pisani sastavak.                                                                                                     | Piše samo neke kratke tekstove: čestitka/pisani sastavak uz dodatna pojašnjenja.                                                                                                                                                               | Isključivo uz predložak ili dobro sastavljen plan/koncept piše kratak tekst (sastavak).                                                                                                                         | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše različite kratke tekstove: čestitka, kratka e-poruka, pisani sastavak</i> “ po zadanim elementima.                                                                |
| Provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju.                                                                              | Provjerava i ispravlja u okviru svog znanja i vladanja sadržajima pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju, ali isto tako prepoznaje i razlikuje te pojašnjava određene greške u čitanju i pisanju kod suučenika. | Provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju uz zadane smjernice od strane učitelja.                                                                | Pokušava provjeriti pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju, ali djelomična uspješnost se postiže čineći navedeno prema zadanom predlošku ili primjeru ostalih suučenika.                                                            | Samostalno prilično teško provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju. Razina znanja ne omogućuje primjenu istog jer je izrazito slaba razina znanja.                                          | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju</i> “ po zadanim elementima.                                                                              |
| Piše ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja). | Aktivno i svakodnevno te s lakoćom piše ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja).                                              | Većinom točno i pravilno piše ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja). | Uglavnom piše ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja), ali dosta često ne razlikuje glasove č i ć, ili dž i đ te ije i je. Prijepisi umanjenica i | Prepisuje ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja), ali i u prijepisu često griješi. Umanjenice i uvećanice rijetko | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše ogledne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja)</i> “ po zadanim elementima. |

|                                                                                                                                 |                                                                                                                                         |                                                                                   |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                 |                                                                                                                                         |                                                                                   | uvećanica su uspješni, ali u samostalnom izvođenju istih prilično griješi.                                                                   | izvodi samostalno i pravilno.                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                        |
| Piše veliko početno slovo: imena ulica, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užem okružju; imena knjiga i novina. | Razumije pravila i točno ih primjenjuje u pisanju velikog početnog slova.                                                               | Uz poneke greške, koje pri ukazivanju na njih uklanja, piše veliko početno slovo. | Povremeno točno piše veliko početno slovo zbog nedovoljne uvježbanosti ili poimanja pravila o pisanju velikog slova.                         | Ponavlja greške u pisanju velikoga slova što pokazuje nedovoljnu usvojenost pravila i primjenu istoga (neshvaćanje) u pisanju velikog početnog slova. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše veliko početno slovo: imena ulica, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užem okružju; imena knjiga i novina</i> “ po zadanim elementima. |
| Primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena.                                                                           | Slobodno i jasno primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena. Usvojena znanja primjenjuje na nova i samostalno ih produbljuje. | Prema poznatim primjerima primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena.   | Prepoznaje i ponekad točno primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena, ali je potrebno ispravljanje i ponavljanje pravila i uputa. | Uglavnom ne primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena, uz navođenje ih piše djelomično uspješno.                                           | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena</i> “ po zadanim elementima.                                                                           |
| Piše dvotočku i zarez u nabrajanju.                                                                                             | Točno i pravilno te bez greške piše dvotočku i zarez u nabrajanju                                                                       | Uz povremene greške piše dvotočku i zarez u nabrajanju.                           | Relativno uspješno uz dobro pojašnjen zadatak i slijedeći primjer piše dvotočku i zarez u nabrajanju.                                        | Povremeno piše dvotočku i zarez u nabrajanju, ali ih često nepravilno koristi.                                                                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše dvotočku i zarez u nabrajanju</i> “ po zadanim elementima.                                                                                             |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– tekstovi: opis predmeta ili lika, čestitka, pismo, pisani sastavak, izvješće.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA:** Učitelj priprema nastavne materijale na temelju stanja komunikacijske kompetencije učenika: metodički predlošci za pisane vježbe, vježbe smislenoga povezivanja riječi u rečenici/tekstu, vježbe dopunjavanja rečenica/teksta, vježbe skraćivanja rečenica/teksta, vježbe prepisivanja s preinakama

**ISHOD: OŠ HJ A.3.5.**

Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

| RAZRADA ISHODA                                                       | ODLIČAN                                                                                                     | VRLO DOBAR                                                                                        | DOBAR                                                                                                                                   | DOVOLJAN                                                                                                                                        | NEDOVOLJAN                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uočava glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima. | Uočava i razlikuje glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima i daje svoje primjere.      | Uočava glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima.                              | Prepoznaje neku od glagolskih radnji, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima.                                                       | Djelomično prepoznaje neku od glagolskih radnji, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima.                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima</i> “ po zadanim elementima. |
| Piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku.     | Piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku, samostalno ih smišlja i pridaje imenicama. | Piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku uz povremeno pojašnjenje zadatka. | Prema uputama i metodom razvrstavanja piše pridjeve uz imenice da bi ostvario zadatak, ali ne i da bi stvorio življu i potpuniju sliku. | Samo prema predlošku prepisuje iz primjera pridjeve uz zadane imenice kako bi izvršio zadatak, ali ne i da bi stvorio življu i potpuniju sliku. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku</i> “ po zadanim elementima.     |
| Prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima.                | Prepoznaje, razlikuje i objašnjava glagole i pridjeve na svim zadanim primjerima.                           | Prepoznaje i razlikuje glagole i pridjeve na zadanim primjerima,                                  | Prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima.                                                                                   | Djelomično prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima.                                                                                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima</i> “ po zadanim elementima.                |
| Prepoznaje ogledne i česte umanjnice i uvećanice.                    | Prepoznaje, razlikuje i objašnjava sve umanjnice i uvećanice u tekstu.                                      | Prepoznaje i razlikuje umanjnice i uvećanice u tekstu.                                            | Prepoznaje ogledne i česte umanjnice i uvećanice.                                                                                       | Djelomično prepoznaje ogledne i česte umanjnice i uvećanice.                                                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje ogledne i česte umanjnice i uvećanice</i> “ po zadanim elementima.                    |
| Razlikuje jesnu i niječnu rečenicu.                                  | Razlikuje i objašnjava jesnu i niječnu rečenicu                                                             | Prepoznaje i razlikuje jesnu i niječnu rečenicu.                                                  | Prepoznaje jesnu i niječnu rečenicu.                                                                                                    | Djelomično prepoznaje jesnu i niječnu rečenicu.                                                                                                 | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razlikuje jesnu i niječnu rečenicu</i> “ po zadanim elementima.                                  |

**ISHOD:** OŠ HJ A.3.6. Učenik razlikuje uporabu zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju.

| RAZRADA ISHODA                                                                                               | ODLIČAN                                                                                                                               | VRLO DOBAR                                                                                                   | DOBAR                                                                                                                                                | DOVOLJAN                                                                                                                                                                          | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom. | Prepoznaje, uočava i pojašnjava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom. | Uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom. | Prepoznaje uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom ukoliko su poznati ili daje primjer. | Prepoznaje uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma (poznate primjere) ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom (poznata komunikacija i poznate fraze/izrazi). | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom</i> “ po zadanim elementima. |
| Istražuje u mjesnim knjižnicama i zavičajnim muzejima tekstove vezane uz jezični identitet i baštinu.        | <b>Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju.</b>                                                  |                                                                                                              |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                     |
| Prepoznaje jezične dokumente i spomenike kao kulturnu baštinu mjesta/zavičaja.                               | <b>Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju.</b>                                                  |                                                                                                              |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                                                      |                                                                                                                      |                                                                                   |                                                                                                      |                                                                                                                   |                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>SASTAVNICA/ELEMENT<br/>VREDNOVANJA PREMA<br/>KURIKULARNIM<br/>DOKUMENTIMA:<br/>KNJIŽEVNOST I<br/>STVARALAŠTVO</b> |                                                                                                                      |                                                                                   |                                                                                                      |                                                                                                                   |                                                                                                                                           |
| <b>ISHOD:</b> OŠ HJ B.3.1. Učenik povezuje sadržaj i temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.                  |                                                                                                                      |                                                                                   |                                                                                                      |                                                                                                                   |                                                                                                                                           |
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                                                | <b>ODLIČAN</b>                                                                                                       | <b>VRLO DOBAR</b>                                                                 | <b>DOBAR</b>                                                                                         | <b>DOVOLJAN</b>                                                                                                   | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                                                                                         |
| Iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.                                                          | Iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta koristeći se bogatim rječnikom i složenijim rečenicama.   | Iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.                       | Uz poticaj kratkim rečenicama iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.            | Uz poticaj i prema primjerima suučenika iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta.               | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta</i> “ po zadanim elementima.        |
| Prepoznaje temu književnoga teksta.                                                                                  | Prepoznaje i samostalno određuje temu književnoga teksta                                                             | Prepoznaje i uz manju pomoć određuje temu književnoga teksta.                     | Prepoznaje temu književnoga teksta.                                                                  | Uz pomoć i navođenje prepoznaje temu književnoga teksta.                                                          | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje temu književnoga teksta</i> “ po zadanim elementima.                                |
| Povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.                                                              | Uspješno povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.                                                     | U većoj mjeri povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.             | Uz primjere ili pojašnjena i dodatna pitanja povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom. | Teško ili jako slabo povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom</i> “ po zadanim elementima.            |
| Navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva.                 | Navodi i dovodi u vezu sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva. | Navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga | Povremeno, slijedeći primjer, navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i | Jako rijetko navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog</i> |

|                                                                                  |                                                                                                        | životnog iskustva.                                                                                    | vlastitoga životnog iskustva.                                                                                           |                                                                                                                                        | <i>iskustva</i> “ po zadanim elementima.                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika. | Uspješno i bez pomoći uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika. | Uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika uz manja pojašnjenja. | Uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika uz jasne upute prije izvođenja zadatka. | Iznosi osjećaje nakon čitanja teksta koristeći jednu ili dvije riječi, ali uz poticaj suučenika i/ili učitelja/ice, pozitivno reagira. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika</i> “ po zadanim elementima. |
| Prepoznaje etičke vrijednosti teksta.                                            | Prepoznaje, razlikuje i objašnjava etičke vrijednosti teksta                                           | Prepoznaje i uspoređuje etičke vrijednosti teksta.                                                    | Prepoznaje etičke vrijednosti teksta.                                                                                   | Povremeno prepoznaje etičke vrijednosti teksta.                                                                                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje etičke vrijednosti teksta</i> “ po zadanim elementima.                                            |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– tekstovi: priča, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman, legenda, slikovnica, pripovijetka.

| ISHOD: OŠ HJ B.3.2. Učenik čita književni tekst i uočava pojedinosti književnoga jezika. |                                                                                                           |                                                                                                                                                                         |                                                                                                              |                                                                                         |                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RAZRADA ISHODA                                                                           | ODLIČAN                                                                                                   | VRLO DOBAR                                                                                                                                                              | DOBAR                                                                                                        | DOVOLJAN                                                                                | NEDOVOLJAN                                                                                                       |
| Prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta.                                            | Prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta ili stvara samostalni izraz za zadanu temu.                  | Prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta uz manje nadopune ili preoblikovanja u gramatički pravilnu rečenicu.                                                       | Prepoznaje temu književnoga teksta, ali ju teže samostalno izdvaja.                                          | Teže samostalno prepoznaje temu književnoga teksta, tek uz navođenje i pomoć.           | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta“ po zadanim elementima.      |
| Prepoznaje redoslijed događaja.                                                          | Prepoznaje, izdvaja i nabraja redoslijed događaja te samostalno formira rečenice                          | Prepoznaje redoslijed događaja i izdvaja ga i nabraja.                                                                                                                  | Prepoznaje redoslijed događaja uz dodatna navođenja.                                                         | Uz pomoć djelomično prepoznaje redoslijed događaja.                                     | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznaje redoslijed događaja“ po zadanim elementima.                    |
| Povezuje likove s mjestom i vremenom radnje.                                             | Samostalno i bez pomoći povezuje likove s mjestom i vremenom radnje.                                      | U većoj mjeri samostalno i uspješno povezuje likove s mjestom i vremenom radnje                                                                                         | Uz pomoć povezuje likove s mjestom i vremenom radnje.                                                        | Uz dodatna pitanja ili primjer povremeno povezuje likove s mjestom ili vremenom radnje. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „povezuje likove s mjestom i vremenom radnje“ po zadanim elementima.       |
| Opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru.                                        | Opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru te ih dovodi u vezu s ostalim likovima i radi usporedbe. | Opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru.                                                                                                                       | Opisuje likove prema izgledu i ponašanju, ali pokazuje potrebu za pomoći u tome ili traži ponavljanje uputa. | Isključivo uz pomoć opisuje likove prema izgledu i povremeno ponašanju.                 | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru“ po zadanim elementima   |
| Uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu.                                       | Samostalno i bez dodatnog pojašnjenja uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu.                  | Uočava ritam i rimu u poeziji za djecu, ali Usporedbu je potrebno dodatno pojasniti ili prikazati primjer ili pobliže odrediti pitanjem (S čime pjesnik uspoređuje...?) | Prepoznaje ritam i rimu, ali ne i usporedbu u poeziji za djecu.                                              | Prepoznaje ritam u poeziji za djecu.                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu“ po zadanim elementima. |

|                                                                       |                                                                                                                     |                                                                                                           |                                                                                                    |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi.                        | Uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi te objašnjava njihovu uporabu (naglašavanja određenom dijela pjesme). | Uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi.                                                            | Prepoznaje ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi ukoliko se na to ukaže.                          | Prepoznaje ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi ukoliko se na to ukaže to jest ukoliko se grafički prikaže i ukaže na riječi koje se ponavljaju. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu</i> “ po zadanim elementima.                    |
| Uočava pjesničke slike.                                               | Uočava i razlikuje pjesničke slike te ih razvrstava.                                                                | Uočava pjesničke slike.                                                                                   | Prepoznaje pjesničke slike, ali ih samostalno ne razlikuje po vrsti, tek uz primjer i pojašnjenja. | Prepoznaje uočljive pjesničke slike ukoliko se na to ukaže.                                                                                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava pjesničke slike</i> “ po zadanim elementima.                                               |
| Uočava emocionalnost i slikovitost teksta.                            | Uočava emocionalnost i slikovitost teksta.                                                                          | Uočava slikovitost teksta.                                                                                | Djelomično uočava slikovitost teksta.                                                              | Teže uočava slikovitost teksta.                                                                                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava emocionalnost i slikovitost teksta</i> “ po zadanim elementima.                            |
| Uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost. | Uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost.                                               | Uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost na zadanom primjeru i uz potpitanja. | Prepoznaje ritmičnost poetskog izraza.                                                             | Djelomično prepoznaje ritmičnost poetskog izraza.                                                                                                  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– tekstovi: lirska, šaljiva, domoljubna, pejzažna lirska pjesma, priča, dječji roman, dječji igrokaz, legenda, slikovnica, pripovijetka, basna.

|                                                                                                       |                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ISHOD:</b> OŠ HJ B. 3.3. Učenik čita prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu. |                                                                                      |
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                                 | <b>Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju.</b> |
| Razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča, dječji roman, basnu, igrokaz.                     |                                                                                      |
| Razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova.       | <b>Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju.</b> |
| Izrađuje popis pročitanih knjiga.                                                                     |                                                                                      |
| Objašnjava razloge vlastitoga izbora knjiga za čitanje.                                               |                                                                                      |
| Preporučuje ostalim učenicima knjige koje je pročitao i koje su mu bile zanimljive.                   |                                                                                      |
| Sudjeluje u radionicama za poticanje čitanja u školskoj knjižnici.                                    |                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ISHOD:</b> OŠ HJ B.3.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.                                                              |                                                                                      |
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                                                                                                                                              | <b>Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju.</b> |
| Koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.                                    |                                                                                      |
| Istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska.                                                                                                                                               |                                                                                      |
| Stvara različite individualne uratke: stvara na dijalektu/mjesnom govoru, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, stvara novinsku stranicu, piše pismo podrške, crta naslovnicu knjige, crta plakat, crta strip. |                                                                                      |
| Razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo.                                                                                                                                                                       |                                                                                      |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Učitelj priprema nastavne materijale na temelju inicijalnog stanja komunikacijske kompetencije učenika: metodički predlošci za pisane vježbe, vježbe smislenoga povezivanja riječi u rečenici/tekstu, vježbe dopunjavanja rečenica/teksta, vježbe skraćivanja rečenica/teksta, vježbe prepisivanja s preinakama.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA:** Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prikuplja vlastite uratke u radnu mapu i predstavlja ih razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

**SASTAVNICA/ELEMENT  
VREDNOVANJA PREMA  
KURIKULARNIM  
DOKUMENTIMA: KULTURA  
I MEDIJI**

**ISHOD:** OŠ HJ C 3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                  | ODLIČAN                                                                                                                                                                             | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                  | DOBAR                                                                                                                       | DOVOLJAN                                                                                                                                                                                    | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama. | Prepoznaje, razlikuje i koristi različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama | Prepoznaje i razlikuje različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama. | Prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu. | Teže samostalno prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu, ali uz više ponavljanja ih pravilno razvrstava. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama“ po zadanim elementima. |
| Pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.                                                                                            | Pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi te daje primjere uporabe                                                                                        | Pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.                                                                                                        | Pronalazi podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.                                                                    | Rijetko pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi.                                                                                                                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „pronalaži i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi“ po zadanim elementima.                                                                                            |
| Izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije.                                                        | Izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije.                                                                            | Uz dodatna pojašnjenja izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije.                                             | Izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi.                                                                | Prema zadanom primjeru izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi.                                                                                                         | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „pronalaži i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi“ po zadanim elementima.                                                                                            |

|                                                                                                                         |                                                                                             |                                                                                 |                                                                                                 |                                                   |                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ISHOD:</b> OŠ HJ C 3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.                           |                                                                                             |                                                                                 |                                                                                                 |                                                   |                                                                                                                                               |
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                                                   | <b>ODLIČAN</b>                                                                              | <b>VRLO DOBAR</b>                                                               | <b>DOBAR</b>                                                                                    | <b>DOVOLJAN</b>                                   | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                                                                                             |
| Razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke.                                         | Razlikuje i razvrstava knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke | Razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke. | Prepoznaje i povremeno razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, i reklamne letke. | Prepoznaje knjige, udžbenike, časopise i plakate. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke“ po zadanim elementima. |
| Samostalno i redovito čita tekstove u književnim i zabavno-obrazovnim časopisima za djecu i iskazuje mišljenje o njima. | <b>Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju.</b>        |                                                                                 |                                                                                                 |                                                   |                                                                                                                                               |
| Čita stripove i razlikuje ih od ostalih tiskanih medijskih tekstova.                                                    |                                                                                             |                                                                                 |                                                                                                 |                                                   |                                                                                                                                               |
| Stvara kroz igru vlastite uratke potaknute određenim medijskim sadržajem.                                               |                                                                                             |                                                                                 |                                                                                                 |                                                   |                                                                                                                                               |

|                                                                                                                  |                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ISHOD:</b> OŠ HJ C.3.3. Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima. |                                                                                      |
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                                                            |                                                                                      |
| Posjećuje kulturne događaje i sudjeluje u njima.                                                                 | <b>Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe sumativnom vrednovanju.</b> |
| Iskazuje svoje mišljenje o kulturnome događaju ( atmosferi, raspoloženju).                                       |                                                                                      |
| Razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja.                                                         |                                                                                      |
| Izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem.                                               |                                                                                      |
| Izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom.                        |                                                                                      |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci, hrvatska kulturna i prirodna baština na svjetskoj razini (spomenici pod zaštitom UNESCO-a i nematerijalna svjetska baština u Hrvatskoj – narodni običaji i uratci).

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA:** Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni društveni život zajednice

## NASTAVNI PREDMET: MATEMATIKA

**Domene u nastavnome predmetu Matematika jesu:**

- brojevi
- algebra i funkcije
- oblik i prostor
- mjerenje
- podatci, statistika i vjerojatnost

**Elementi vrednovanja u nastavnome predmetu Matematika jesu:**

### **1. Usvojenost znanja i vještina:**

- opisuje matematičke pojmove (*simbol, broj, znamenku, troznamenkasti, dvoznamenkasti i jednoznamenkasti broj, geometrijske likove, geometrijska tijela, pravac, polupravac, dužina, kružnica, ...*)
- odabire odgovarajuće i matematički ispravne procedure te ih provodi (*specifične aritmetičke i algebarske procedure u zbrajanju, oduzimanju, množenju, dijeljenju*)
- provjerava ispravnost matematičkih postupaka i utvrđuje smislenost rezultata (*odabire primjerenu računsku operaciju i njome računa, provjerava suprotnom računskom operacijom točnost rezultata, uočava nelogičnosti, primjerice da rezultat oduzimanja ne može biti veći od pripadajućeg umanjenika, ...*)
- upotrebljava i povezuje matematičke koncepte: **brojeve, algebru i funkcije, oblik i prostor, mjerenja i podatke** (*povezuje zapis broja (brojku) i brojevu riječ s količinom, količine i brojeve prikazuje na različite načine, povezuje brojeve i matematičke simbole u računskim operacijama u matematički zapis (račun), povezuje geometrijske likove i geometrijska tijela; povezuje poznate geometrijske objekte, rezultate mjerenja prikazuje u tablicama, piktogramima, dijagramima, ...*)

### **2. Matematička komunikacija:**

- koristi se odgovarajućim matematičkim jezikom (standardni matematički simboli, zapisi i terminologija) pri usmenome i pisanome izražavanju (*zapisuje simbole za zbrajanje, oduzimanje, množenje, dijeljenje, uspoređivanje brojeva, mjerne jedinice, ...*)

- koristi se odgovarajućim matematičkim prikazima za predstavljanje podataka (*pri rješavanju računskih i tekstualnih zadataka te problemskih situacija pomaže si crtežom, pri opisivanju geometrijskih tijela pomaže si skicom, prikazuje podatke u tablicama, piktogramima, stupčastim dijagramima,...*)
- svoje razmišljanje iznosi cjelovitim, suvislim i sažetim matematičkim rečenicama (*koristi se nazivima članova računskih operacija pri analizi rezultata, pisano zbraja i oduzima brojeve objašnjavajući usmeno postupak, mentalno množi, ...*)
- primjereno se koristi tehnologijom (*kroz digitalne matematičke sadržaje*).

### **3. Rješavanje problema:**

- prepoznaje relevantne elemente problema i naslućuje metode rješavanja (*u tekstualnim zadacima prepoznaje što je poznato, a što nepoznato i kako će doći do rješenja, postavlja matematički zadatak, rješava i daje suvisli i cjelovit odgovor na matematičko pitanje,...*)
- uspješno primjenjuje odabranu matematičku metodu pri rješavanju problema
- modelira matematičkim zakonitostima problemske situacije uz raspravu (*samostalno uočava problemske situacije, predlaže problemske zadatke,...*)
- ispravno rješava probleme u različitim kontekstima
- provjerava ispravnost matematičkih postupaka i utvrđuje smislenost rješenja problema
- generalizira rješenje.

**Odnos vrednovanja prema elementima vrednovanja do 5. razreda su:** Usvojenost znanja i vještina – 40%,

Matematička komunikacija – 30 %,

Rješavanje problema – 30%

### **Oblici vrednovanja naučenog u nastavi Matematike su:**

- usmene i pisane provjere znanja
- opažanja izvedbe u nekoj aktivnosti – zapažanja učenika i zaključivanje na redovitoj nastavi
- analiza mape radova - zadaci rješavani na dopunskoj/ dodatnoj nastavi
- sudjelovanje u projektu, praktični rad, izlaganje o nekom sadržaju (prezentacija)
- matematički diktati

**Vrednovanje naučenoga** rezultira brojčanom ocjenom, a usvojenost se ishoda provjerava usmenim ispitivanjem (do 10 minuta), pisanim provjerama i matematičkim projektima. U jednoj provjeri moguće je ocijeniti više elemenata vrednovanja.

Matematička postignuća učenika kvalitativno se opisuju te dodatno vrednuju brojčanom ocjenom (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5). Ona se dopunjuje procjenom usvojenosti *elemenata generičkih kompetencija: odgovornosti, samostalnosti i samoinicijativnosti, komunikacije i suradnje.*

**Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Matematiku.**

| BROJEVI                                                                                                         |                                                                                                              |                                                                                         |                                                                                         |                                                                                                                       |                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ISHOD: MAT OŠ A.3.1. Služi se prirodnim brojevima do 10 000 u opisivanju i prikazivanju količine i redoslijeda. |                                                                                                              |                                                                                         |                                                                                         |                                                                                                                       |                                                                                                                                                          |
| RAZRADA ISHODA                                                                                                  | ODLIČAN                                                                                                      | VRLO DOBAR                                                                              | DOBAR                                                                                   | DOVOLJAN                                                                                                              | NEDOVOLJAN                                                                                                                                               |
| Broji, čita, zapisuje (brojkom i brojevnim riječi) i uspoređuje brojeve do 10 000.                              | Brzo i točno čita i zapisuje brojeve do 10 000 i nulu brojkama i brojevnim riječima.                         | Čita i zapisuje brojeve do 10 000 i nulu brojkama i brojevnim riječima uz manje greške. | Čita uz pomoć i prepisuje brojeve do 10 000 i nulu brojkama i brojevnim riječima.       | Uz metodički predložak djelomično čita i zapisuje brojeve do 10 000 brojkama i zadanim brojevnim riječima.            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>broji, čita, zapisuje (brojkom i brojevnim riječi) i uspoređuje brojeve do 10 000</i> “ po zadanim elementima |
| Prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.                                           | Samostalno, brzo i točno prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.               | Prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.                   | Uz manje pogreške prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve. | Uz navođenje prikazuje troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve.                                                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prikazuje i upotrebljava troznamenkaste i četveroznamenkaste brojeve</i> “ po zadanim elementima.             |
| Koristi se tablicom mjesnih vrijednosti.                                                                        | Lako i brzo uočava odnose među dekadskim jedinicama samostalno ih smještajući u tablicu mjesnih vrijednosti. | Prikazuje brojeve u tablici mjesnih vrijednosti.                                        | Uz manje poticaje prikazuje brojeve u tablici mjesnih vrijednosti.                      | Teško i uz stalnu pomoć uočava razlike među dekadskim jedinicama te njihovom smještaju u tablici mjesnih vrijednosti. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>koristi se tablicom mjesnih vrijednosti</i> “ po zadanim elementima.                                          |
| Služi se dekadskim sustavom brojeva.                                                                            | Uočava i objašnjava način i pravilo nizanja brojeva u dekadskom sustavu brojeva.                             | Razvrstava brojeve dekadskog sustava po zadanim kriterijima.                            | Služi se dekadskim sustavom brojeva.                                                    | Služi se dekadskim sustavom brojeva uz povremene greške.                                                              | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>služi se dekadskim sustavom brojeva</i> “ po zadanim elementima.                                              |

|                                                          |                                                                                                                                             |                                                                     |                                                                                |                                                                                       |                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica. | Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica te algoritam rastavljanja primjenjuje u rješavanju povezanih matematičkih problema. | Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica.            | Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica uz povremene poticaje. | Rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica dovršavajući zadane primjere. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rastavlja broj na zbroj višekratnika dekadskih jedinica</i> “ po zadanim elementima. |
| Određuje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka.         | Uredno i samostalno crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane brojeve.                                                     | Crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane brojeve. | Određuje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka.                               | Određuje mjesne vrijednosti znamenaka samo uz pomoć tablice mjesnih vrijednosti.      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka</i> “ po zadanim elementima.         |

#### **Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Skup prirodnih brojeva do 10 000. Tablica mjesnih vrijednosti. Uspoređivanje brojeva do 10 000. Rastavljanje broja na zbroj višekratnika dekadskih jedinica.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Kako brojenje ne bi bilo samo formalno, puko izgovaranje brojevnih riječi, treba upućivati na ulogu brojenja (brojenjem doznajemo količinu, broj pridružen skupu odgovara ukupnomu broju elemenata). Postupak uspoređivanja brojeva do 10 000 skratiti određivanjem vrijednosti tisućica (potom stotica, desetica, odnosno jedinica). Pri uspoređivanju brojeva potrebno je ići induktivnim putem tako da različitim primjerima navodimo učenike da sami uoče pravila za uspoređivanje višeznamenastih brojeva. Zbog korelacije s drugim predmetima, skup brojeva proširen je na 10 000, pri čemu je prvo potrebno dobro usvojiti brojeve do 1 000. Tek potom se za potrebe koreliranja s drugim predmetima skup brojeva proširuje do 10 000 (npr. planirati u 2. polugodištu)

#### **ISHOD: MAT OŠ A.3.2. Zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do 1000.**

| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                         | <b>ODLIČAN</b>                                                                                                                                                           | <b>VRLO DOBAR</b>                                                                 | <b>DOBAR</b>                                                         | <b>DOVOLJAN</b>                                                                                    | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Određuje mjesnu vrijednost znamenaka u troznamenastome broju. | Uredno i samostalno crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje troznamenaste brojeve, navedene sadržaje povezuje sa zbrajanjem višekratnika dekadskih jedinica. | Crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane troznamenaste brojeve. | Određuje mjesne vrijednosti znamenaka troznamenastih brojeva.        | Određuje mjesne vrijednosti znamenaka u troznamenastome samo uz pomoć tablice mjesnih vrijednosti. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje mjesnu vrijednost znamenaka u troznamenastome broju</i> “ po zadanim elementima. |
| Mentalno zbraja i oduzima brojeve do 1 000.                   | Brzo, sigurno i točno mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000.                                                                                                | Uz manje nesigurnosti mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000.         | Djelomično točno mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000. | Metodom pokušaja i pogrešaka mentalno zbraja i oduzima u skupu brojeva do 1 000.                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mentalno zbraja i oduzima brojeve do 1 000</i> “ po zadanim elementima.                   |

|                                                                       |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                               |                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Primjenjuje svojstvo komutativnosti i vezu zbrajanja i oduzimanja.    | Uočava pravilo komutativnosti i primjenjuje ga samostalno i točno, koristi se vezom zbrajanja i oduzimanja olakšavajući si rješavanje zadataka. | Rabi zamjenu mjesta pribrojnika na različite načine uz manje greške i pomoć, uočava vezu zbrajanja i oduzimanja te se njome služi uz poticaj. | Rabi zamjenu mjesta pribrojnika na različite načine isključivo prema riješenim modelima zadataka, uočava vezu zbrajanja i oduzimanja no ne uočava njezinu konkretnu primjenu. | Rabi zamjenu mjesta pribrojnika i vezu zbrajanja i oduzimanja završavajući započete jednostavne primjere i uz pomoć učitelja. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstvo komutativnosti te vezu zbrajanja i oduzimanja</i> “ po zadanim elementima.   |
| Procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja.                          | Precizno procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja u zadanim zadacima te se dobivenom procjenom koristi pri rješavanju zadataka               | Uglavnom precizno procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja.                                                                                | Procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja samo na najočitijim primjerima.                                                                                                   | Procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja samo na najočitijim primjerima i uz navođenje.                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje rezultat zbrajanja i oduzimanja</i> “ po zadanim elementima.                          |
| Pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući matematički zapis. | Brzo i točno pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući matematički zapis.                                                              | Pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući matematički zapis.                                                                         | Uz povremene pogreške i sugestije pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući matematički zapis.                                                                       | Uz pomoć učitelja primjenjuje odgovarajući matematički zapis te, uz navođenje, pisano zbraja i oduzima.                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pisano zbraja i oduzima primjenjujući odgovarajući matematički zapis</i> “ po zadanim elementima. |
| Imenuje članove računskih operacija.                                  | Rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova u zbrajanju i oduzimanju te iste koristi u komunikaciji na satu.                | Uglavnom točno rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova zbrajanja i oduzimanja.                                        | Imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.                                                                                                                                     | Djelomično točno imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.                                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje članove računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.                                  |
| Rješava tekstualne zadatke.                                           | Samostalno i točno rješava složenije tekstualne zadatke.                                                                                        | Rješava tekstualne zadatke uz manje nesigurnosti.                                                                                             | Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke s nestalnom razinom točnosti.                                                                                                     | Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke isključivo uz stalnu asistenciju i pomoć pri postavljanju zadatka.                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rješava tekstualne zadatke</i> “ po zadanim elementima.                                           |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Zbrajanje i oduzimanje u skupu prirodnih brojeva do 1 000. Mentalno zbrajanje i oduzimanje brojeva u skupu brojeva do 1 000. Veza zbrajanja i oduzimanja. Pisano zbrajanje i oduzimanje u skupu brojeva do 1 000

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Zbrajanje i oduzimanje brojeva do 1 000 temelji se na predznanju i automatiziranome zbrajanju i oduzimanju u skupu brojeva do 20 i 100 te na vezi između zbrajanja i oduzimanja. Kako bi se potaknule i razvile misaone mogućnosti, učenika valja neprestano poticati na procjenu rezultata te provjeru rješenja i vještinu mentalnoga računanja (po potrebi rastavljanjem broja na zbroj višekratnika dekadskih jedinica ili zapisivanjem djelomičnih rezultata). Kad to okolnosti dopuštaju, uvježbavanje mentalnoga zbrajanja i oduzimanja moguće je i primjenom edukativnih računalnih igara i dr. Potrebno je koristiti se različitim situacijama i zadacima u kojima treba primjenjivati zbrajanje i oduzimanje. Tek kad je dobro usvojen postupak zbrajanja i oduzimanja rastavljanjem, može se prijeći na pisani postupak zbrajanja i oduzimanja. Pisano zbrajanje i oduzimanje usvaja se postupno primjenom brojevnih kartica, tablice mjesnih vrijednosti i pravilnoga matematičkog zapisa. Iako su učenici u 3. razredu usvojili brojevni niz do 10 000, računaju u skupu brojeva do 1 000

### ISHOD: MAT OŠ A.3.3. Dijeli prirodne brojeve do 100 s ostatkom.

| RAZRADA ISHODA                                 | ODLIČAN                                                         | VRLO DOBAR                                       | DOBAR                                                                         | DOVOLJAN                                                                                                       | NEDOVOLJAN                                                                                                            |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dijeli brojeve do 100 s ostatkom.              | Brzo i samostalno dijeli brojeve do 100 s ostatkom.             | Uglavnom točno dijeli brojeve do 100             | Dijeli brojeve do 100 s ostatkom sporo i nesigurno.                           | Uz podršku učitelja dijeli brojeve do 100 s ostatkom.                                                          | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>dijeli brojeve do 100 s ostatkom</i> “ po zadanim elementima.              |
| Provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom. | Samoinicijativno provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom. | Provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom.   | Provjerava rješenje pri dijeljenju zaboravljajući umnošku pridružiti ostatak. | Uz stalno podsjećanje povezuje množenje kao dijeljenje suprotnu računsku radnju.                               | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>provjerava rješenje pri dijeljenju s ostatkom</i> “ po zadanim elementima. |
| Rješava tekstualne zadatke.                    | Samostalno i točno rješava složenije tekstualne zadatke.        | Rješava tekstualne zadatke uz manju nesigurnost. | Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke za nestalnom razinom točnosti.    | Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke isključivo uz stalnu asistenciju i pomoć pri postavljanju zadatka. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rješava tekstualne zadatke</i> “ po zadanim elementima.                    |

#### Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Dijeljenje brojeva do 100 s ostatkom.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Pri upoznavanju dijeljenja s ostatkom u početku valja zadavati i zadatke sadržajno utemeljene u svakodnevici kako bi učenici pojam ostatka usvojili na razumljiv način

### ISHOD: MAT OŠ A.3.4. Pisano množi i dijeli prirodne brojeve do 1000 jednoznačenkastim brojem.

| RAZRADA ISHODA                                                             | ODLIČAN                                                                                | VRLO DOBAR                                                                 | DOBAR                                                            | DOVOLJAN                                                         | NEDOVOLJAN                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja. | Samostalno i točno rabi odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja. | Primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i dijeljenja. | Uz povremene poticaje primjenjuje odgovarajući matematički zapis | Uz sugestije učitelja primjenjuje odgovarajući matematički zapis | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje odgovarajući matematički zapis pisanoga množenja i</i> |

|                                                                             |                                                                                                    |                                                                        |                                                                                                                 |                                                                                |                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                             |                                                                                                    |                                                                        | pisanoga množenja i dijeljenja.                                                                                 | pisanoga množenja i dijeljenja.                                                | <i>dijeljenja</i> “ po zadanim elementima.                                                                                                         |
| Primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost i distributivnost). | Uočava i samoinicijativno primjenjuje komutativnost i distributivnost prilikom računanja.          | Primjenjuje svojstva komutativnosti i distributivnosti.                | Primjenjuje svojstva komutativnosti i distributivnosti ne koristeći ih samostalno prilikom rješavanja zadataka. | Isključivo uz vođenje primjenjuje svojstva računskih operacija.                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost i distributivnost)</i> “ po zadanim elementima. |
| Primjenjuje veze između računskih operacija.                                | Uočava i samoinicijativno primjenjuje veze između množenja i dijeljenja olakšavajući si računanje. | Uočava ali uz poticaj primjenjuje veze između množenja i dijeljenja.   | Dovršavajući započete primjere uočava veze između množenja i dijeljenja.                                        | Uz navođenje i dovršavajući započete primjere rabi veze množenja i dijeljenja. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje veze između računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.                                |
| Množi i dijeli broj brojevima 10, 100 i 1000.                               | Točno, sigurno i brzo množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000.                                    | Množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000.                              | Množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000 uz manje nesigurnosti.                                                 | Množi i dijeli brojevima 10, 100 i 1 000 uz djelomičnu točnost.                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>množi i dijeli broj brojevima 10, 100 i 1 000</i> “ po zadanim elementima.                              |
| Pisano dijeli na dulji i kraći način.                                       | Samostalno i točno pisano dijeli na kraći način.                                                   | Pisano dijeli na kraći način uz manje nesigurnosti i podršku učitelja. | Pisano dijeli na dulji i kraći način uz povremene intervencije učitelja.                                        | Isključivo uz vođenje učitelja pisano dijeli na dulji način.                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>pisano dijeli na dulji i kraći način</i> “ po zadanim elementima.                                       |

#### **Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Pisano množenje i dijeljenje prirodnih brojeva do 1 000 jednoznačenastim brojem. Množenje zbroja brojem. Množenje i dijeljenje broja s 10, 100 i 1 000.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Postupnost: množiti i dijeliti zbroj brojem, množiti i dijeliti u tablici mjesnih vrijednosti te množiti i dijeliti izvan tablice pravilnim matematičkim zapisom. Poučiti učenike procjenjivati rezultat, množiti i dijeliti broj s 10, 100 i 1 000. Učenike je potrebno poticati na procjenjivanje rezultata na svim razinama, a razumna očekivanja su na najvišoj razini. Postupak pisanoga dijeljenja uvodi se na dva načina, na dulji način (s potpisivanjem djelomičnoga umnoška) ili na kraći način. Ipak, preporučuje se da, ako učenici mogu prijeći na kraći način, to i rade kako bi se sam postupak skratio. Učenici dijeljenje brojeva zapisuju i kosom ili ravnom crtom koju čitaju podijeljeno kako bi spoznali da se znak dijeljenja može prikazati i na druge načine (ne spominje se pojam razlomka)

#### **ISHOD: MAT OŠ A.3.5. Izvodi više računskih operacija.**

| RAZRADA ISHODA                          | ODLIČAN                                                            | VRLO DOBAR                  | DOBAR                                                    | DOVOLJAN                                                             | NEDOVOLJAN                                                                   |
|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Određuje vrijednosti izraza sa zagrada. | Objašnjava pravila računanja sa zagrada, primjenjuje ih, te lako i | Rješava zadatke sa zagrada. | Prema opetovanim smjernicama rješava zadatke sa zagrada. | Metodom pokušaja i pogrešaka određuje vrijednosti izraza sa zagrada. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje vrijednosti izraza</i> “ |

|                                                                                                                                |                                                                                                                                                     |                                                                                                     |                                                                                                                                |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                | brzo računa zadane zadatke.                                                                                                                         |                                                                                                     |                                                                                                                                |                                                                                                                                    | <i>sa zagradama</i> “ po zadanim elementima.                                                                                                                        |
| Određuje vrijednosti izraza s više računskih operacija.                                                                        | Uočava i argumentirano objašnjava pravila vezana uz izvođenje više računskih radnji te zadatke u kojima se one javljaju rješava samostalno i točno. | Uglavnom samostalno računa zadatke s više računskih radnji.                                         | Djelomično točno računa zadatke s više računskih radnji uz podsjećanja na pravila računanja.                                   | Uz pomoć učitelja računa zadatke s više računskih radnji uz podsjećanja na pravila računanja.                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje vrijednosti izraza s više računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.                                      |
| Primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost, asocijativnost i distributivnost).                                    | Uočava i samoinicijativno primjenjuje komutativnost i distributivnost prilikom računanja.                                                           | Primjenjuje svojstva komutativnosti i distributivnosti.                                             | Svojstva komutativnosti i distributivnosti ne primjenjuje samoinicijativno prilikom rješavanja zadataka.                       | Isključivo uz vođenje primjenjuje svojstva računskih operacija.                                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost, asocijativnost i distributivnost).</i> “ po zadanim elementima. |
| Primjenjuje veze među računskim operacijama.                                                                                   | Uočava i samoinicijativno primjenjuje veze između računskih operacija olakšavajući si računanje.                                                    | Uočava ali uz poticaj primjenjuje veze između računskih operacija.                                  | Dovršavajući započete primjere uočava veze između računskih operacija.                                                         | Uz navođenje i dovršavajući započete primjere rabi veze između računskih operacija.                                                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje veze među računskim operacijama</i> “ po zadanim elementima.                                                 |
| Imenuje članove računskih operacija.                                                                                           | Rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova računskih operacija te iste koristi u komunikaciji na satu.                         | Uglavnom točno rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova računskih operacija. | Imenuje članove računskih operacija.                                                                                           | Djelomično imenuje članove računskih operacija.                                                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje članove računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.                                                         |
| Rješava različite vrste zadataka.                                                                                              | Brzo i točno rješava zadatke s više računskih operacija i sa zagradama koristeći svojstva računskih operacija.                                      | Rješava zadatke s više računskih operacija i sa zagradama.                                          | Rješava različite vrste zadataka uz povremena podsjećanja na pravila računanja sa zagradama i izvođenja više računskih radnji. | Rješava različite vrste zadataka uz asistenciju i podsjećanje na pravila računanja sa zagradama i izvođenja više računskih radnji. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>rješava različite vrste zadataka</i> “ po zadanim elementima.                                                            |
| <b>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</b><br>Izvođenje više računskih operacija (sa zagradama i bez zagrada). |                                                                                                                                                     |                                                                                                     |                                                                                                                                |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                     |

| PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Postupno uvoditi učenike u rješavanje zadataka u kojima se pojavljuju zagrade i više računskih operacija                                                                                                                                    |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                        |                                                                                                              |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ISHOD: MAT OŠ A.3.6. Primjenjuje četiri računske operacije i odnose među brojevima u problemskim situacijama.                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                        |                                                                                                              |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                           |
| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ODLIČAN                                                                                                                                            | VRLO DOBAR                                                                                                                                                             | DOBAR                                                                                                        | DOVOLJAN                                                                                                                           | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                |
| Primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija.                                                                                                                                              | Primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija. | Uglavnom samostalno primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija. | Primjenjuje četiri računske operacije u rješavanju jednostavnih problemskih situacija iz neposredne okoline. | Djelomično točno primjenjuje četiri računske operacije u rješavanju najjednostavnijih problemskih situacija iz neposredne okoline. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija</i> “ po zadanim elementima. |
| <b>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</b><br>Primjena računskih operacija i odnosa među brojevima u rješavanju problemskih situacija.<br><b>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</b> Između ostaloga, prikazivati i računati polovine, trećine... nekoga broja. |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                        |                                                                                                              |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                           |

| ALGEBRA I FUNKCIJE                                                                                       |                                                                                  |                                        |                                                            |                                                         |                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| ISHOD: MAT OŠ B.3.1. Rješava zadatke s jednim nepoznatim članom koristeći se slovom kao oznakom za broj. |                                                                                  |                                        |                                                            |                                                         |                                                                                   |
| RAZRADA ISHODA                                                                                           | ODLIČAN                                                                          | VRLO DOBAR                             | DOBAR                                                      | DOVOLJAN                                                | NEDOVOLJAN                                                                        |
| Koristi se slovom kao oznakom za broj.                                                                   | Uviđa pojam nepoznanice te ju koristi i u ostalim oblicima, a ne samo kao slovo. | Koristi se slovom kao oznakom za broj. | Uz poticaj učitelja se koristi slovom kao oznakom za broj. | Teško uviđa matematički smisao zamjene slova brojevima. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>koristi se slovom kao oznakom za</i> “ |

|                                                                |                                                                                                              |                                                                                                               |                                                                                                                                  |                                                                                         |                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |                                                                                                              |                                                                                                               |                                                                                                                                  |                                                                                         | <i>broj</i> po zadanim elementima.                                                                                                    |
| Uvrštava zadani broj umjesto slova.                            | Uviđa pojam nepoznanice te koristi točan matematički zapis za rješavanje zadanih zadataka.                   | Uz manju pomoć izračunava vrijednost nepoznatoga člana u jednakosti i provjerava točnost dobivenoga rješenja. | Tek nakon niza primjera uvrštava zadani broj umjesto slova.                                                                      | Slijedeći započete primjere u mogućnosti je računati zadatke mijenjajući broj za slovo. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uvrštava zadani broj umjesto slova</i> “ po zadanim elementima.                            |
| Određuje vrijednost nepoznatoga člana jednakosti/nejednakosti. | Koristeći se vezama među računskim operacijama samostalno određuje vrijednost nepoznatoga broja.             | Uglavnom točno i samostalno računa zadatke s nepoznatim članom.                                               | Uz povremenu pomoć i djelomično točno rješava zadatke sa nepoznanicama.                                                          | Rješava zadatke sa nepoznanicama uz stalnu podršku i konkretno.                         | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje vrijednost nepoznatoga člana jednakosti/nejednakosti</i> “ po zadanim elementima. |
| Primjenjuje svojstva računskih operacija.                      | Uočava i samoinicijativno primjenjuje svojstva računskih operacija prilikom računanja.                       | Uglavnom uspješno primjenjuje svojstva računskih operacija.                                                   | Primjenjuje svojstva računskih operacija u sugestivnim zadacima ne koristeći ih samostalno prilikom rješavanja ostalih zadataka. | Isključivo uz vođenje primjenjuje svojstva računskih operacija.                         | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje svojstva računskih operacija</i> “ po zadanim elementima.                      |
| Primjenjuje veze među računskim operacijama.                   | Uočava i samoinicijativno primjenjuje veze između računskih operacija rješavajući tako problemske situacije. | Uočava ali uz poticaj primjenjuje veze između računskih operacija rješavajući tako problemske situacije.      | Dovršavajući započete primjere uočava veze između računskih operacija rješavajući jednostavne postavljene probleme.              | Uz navođenje i dovršavajući započete primjere rabi veze između računskih operacija.     | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje veze među računskim operacijama</i> “ po zadanim elementima.                   |

#### **Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Određivanje vrijednosti nepoznatoga člana jednakosti i nejednakosti.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Primjeri zadataka: Izračunaj vrijednost izraza  $234 + a$  ako je  $a = 48$ . Izračunaj  $b$  ako je  $780 - b = 89 \rightarrow b = 780 - 89$ . Odredi sve troznamenkaste brojeve  $c$  za koje vrijedi  $694 > c > 688$ . Zapiši matematičkim znakovima račun i izračunaj nepoznati član ako je djeljnik 63, a količnik 9.  $63 : 9 = 7$ ,  $63 : 7 = 9$ , jer je  $7 \cdot 9 = 63$  Račun zapiši matematičkim znakovima tako da umjesto upotrijebiš slovo  $a$ .  $63 : a = 9$ ,  $63 : 7 = 9$ ,  $a = 7$  jer je  $7 \cdot 9 = 63$  Koji faktor množimo brojem 5 kako bi njihov umnožak bio 35?  $? \cdot 5 = 35$  Račun zapiši tako da umjesto upitnika upotrijebiš slovo  $b$ ,  $x$ ,  $z$ ...  $b \cdot 5 = 35$ ,  $7 \cdot 5 = 35$ ,  $b = 7$  Ivan štedi za nove slušalice koje koštaju 136 kn. Koliko mu kuna još nedostaje ako je do sada uštedio 94 kune?  $94 + s = 136$  rješava se vezom zbrajanja i oduzimanja.  $s = 136 - 94$ ,  $s = 4$

## OBlik I PROSTOR

**ISHOD: MAT OŠ C.3.1. Opisuje i crta točku, dužinu, polupravac i pravac te njihove odnose.**

| RAZRADA ISHODA                                             | ODLIČAN                                                                                                                                                              | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                         | DOBAR                                                                                                                       | DOVOLJAN                                                                                                                                       | NEDOVOLJAN                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Crta i označava točke i dužine.                            | Uredno crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način, imenuje dužine pravilno primjenjujući oznake za dužine.                                    | Crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način, imenuje dužine uglavnom redovno primjenjujući oznake za dužine.                                                        | Crta dužinu i označava točke uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje dužine.   | Crta dužinu i označava točke uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje dužine. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta i označava točke i dužine</i> “ po zadanim elementima.                            |
| Upoznaje pravac kao neograničenu ravnu crtu.               | Argumentirano objašnjava i primjerima potkrepljuje svojstva pravca.                                                                                                  | Opisuje pravac kao neograničenu ravnu crtu.                                                                                                                                                        | Imenuje pravac kao neograničenu ravnu crtu.                                                                                 | Uz poticaj povezuje sliku pravca sa njegovom definicijom.                                                                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>upoznaje pravac kao neograničenu ravnu crtu</i> “ po zadanim elementima.               |
| Crta i označava pravac i polupravac.                       | Uredno crta pravac i polupravac koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način.                                                                               | Crta pravac i polupravac koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način.                                                                                                           | Crta pravac i polupravac, označava točke uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora.                         | Crta pravac i polupravac i označava točke uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora.                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta i označava pravac i polupravac</i> “ po zadanim elementima.                       |
| Crta dužinu kao dio pravca i ističe njezine krajnje točke. | Uredno crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način, dogovorenim oznakama ističe točke, imenuje dužine pravilno primjenjujući oznake za dužine. | Crta dužine koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način, dogovorenim oznakama ističe točke, imenuje dužine po krajnjim točkama uglavnom redovno primjenjujući oznake za dužine. | Crta dužinu uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno isticanje točaka i označavanje dužine. | Crta dužinu uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje dužine.                  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta dužinu kao dio pravca i ističe njezine krajnje točke</i> “ po zadanim elementima. |
| Određuje i crta pripadnost točaka pravcu.                  | Dogovorenim načinom obilježavanja, uredno i samostalno, crta točke na                                                                                                | Dogovorenim načinom obilježavanja crta točke na pravcu i određuje                                                                                                                                  | Dogovorenim načinom obilježavanja, uglavnom točno i                                                                         | Podsjećanjem na dogovoreni način obilježavanja i na                                                                                            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>određuje i crta pripadnost</i> “                                                       |

|  |                                            |                          |                                                                      |                                                                                     |                                               |
|--|--------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
|  | pravcu i određuje pripadnost istih pravcu. | pripadnost istih pravcu. | samostalno, crta točke na pravcu i određuje pripadnost istih pravcu. | urednost, crta točke na pravcu i djelomično točno određuje pripadnost istih pravcu. | <i>točaka pravcu</i> “ po zadanim elementima. |
|--|--------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Pravac, polupravac i dužina kao dijelovi pravca.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Pojam pravca usvaja se neograničenim (zornim) produljivanjem crte preko krajnjih točaka dužine kako bi učenici na taj način razlikovali prikaz pravca od pojma pravca. Pri upoznavanju pravca jako je bitno naglasiti da se pravac ne može cijeli nacrtati, nego da je ravna crta kojom ga prikazujemo samo dogovoreni način prikazivanja pravca. Paziti da učenici ne poistovjete prikaz pravca s njegovim značenjem. Kako bismo to izbjegli, možemo im postaviti zadatak: Pripada li točka T pravcu p? Pravac i polupravac potrebno je pravilno crtati, označavati i imenovati. S obzirom na već razvijenu grafomotoriku učenika, točku, umjesto križićem i točkom, označavaju samo točkom

| ISHOD: MAT OŠ C.3.2. Prepozna je i crta pravce u različitim međusobnim odnosima. |                                                                                                                                               |                                                                                                                                       |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RAZRADA ISHODA                                                                   | ODLIČAN                                                                                                                                       | VRLO DOBAR                                                                                                                            | DOBAR                                                                                                                                 | DOVOLJAN                                                                                                                                                                       | NEDOVOLJAN                                                                                                                                  |
| Crta pravac i njegove dijelove.                                                  | Uredno crta pravce koristeći se geometrijskim priborom na ispravan način, imenuje pravce pravilno primjenjujući oznake njihovo obilježavanje. | Crta pravce koristeći se geometrijskim priborom na uglavnom ispravan način, imenuje ih uglavnom točno primjenjujući oznake za pravce. | Crta pravac uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje pravca.                              | Crta pravac uz pomoć učitelja te uz podsjećanje na ispravnu upotrebu geometrijskog pribora te na ispravno označavanje pravca.                                                  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta pravac i njegove dijelove</i> “ po zadanim elementima.                                      |
| Crta usporedne pravce i pravce koji se sijeku (uključujući okomite).             | Objašnjava međusobne odnose pravaca te ih crta uredno uz pravilno korištenje geometrijskog pribora.                                           | Opisuje i crta međusobne odnose pravaca uz manju nesigurnost.                                                                         | Crta međusobne odnose pravaca uz podsjećanje na urednost i pravilno korištenje geometrijskog pribora, neprecizno crta okomite pravce. | Crta međusobne odnose pravaca uz podsjećanje na urednost i pravilno korištenje geometrijskog pribora, uz podsjećanje i poticaj razlikuje okomite od ostalih ukrštenih pravaca. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>crta usporedne pravce i pravce koji se sijeku (uključujući okomite)</i> “ po zadanim elementima. |

|                                                                          |                                                                                                                 |                                                                                                  |                                                                                            |                                                                                                                        |                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pravcima koji se sijeku određuje sjecište.                               | Samostalno i brzo tumači i kompliciranije geometrijske crteže uočavajući i obilježavajući sjecišta pravaca.     | Samostalno određuje sjecište pravaca na geometrijskim crtežima.                                  | Pravcima koji se sijeku određuje sjecište.                                                 | Određuje sjecište pravaca na najjednostavnijim geometrijskim crtežima.                                                 | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „pravcima koji se sijeku određuje sjecište“ po zadanim elementima.                               |
| Primjenjuje matematičke oznake za okomitost i usporednost dvaju pravaca. | Samostalno i brzo tumači i kompliciranije geometrijske crteže uočavajući i obilježavajući odnose među pravcima. | Samostalno i brzo tumači i geometrijske crteže uočavajući i obilježavajući odnose među pravcima. | Tumači jednostavnije geometrijske crteže uočavajući i obilježavajući odnose među pravcima. | Na jednostavnim primjerima i djelomično točno primjenjuje matematičke oznake za okomitost i usporednost dvaju pravaca. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „primjenjuje matematičke oznake za okomitost i usporednost dvaju pravaca“ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Pravci koji se sijeku. Crtanje usporednih i okomitih pravaca.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Međusobne odnose pravaca potrebno je crtati precizno i uredno te pravilno zapisivati matematičkim jezikom. Crtanje okomitih i usporednih pravaca primjenjuje se pri crtanju tablica za prikaz različitih podataka, za crtanje tablica mjesnih vrijednosti, geometrijskih likova... Pri crtanju usporednih i okomitih pravaca moguće je koristiti se ravnom i jednim ili dvama trokutima

| ISHOD: MAT OŠ C.3.3. Služi se šestarom u crtanju i konstruiranju. |                                                                                                                     |                                                                                                            |                                                                                                                                                          |                                                                                                                |                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RAZRADA ISHODA                                                    | ODLIČAN                                                                                                             | VRLO DOBAR                                                                                                 | DOBAR                                                                                                                                                    | DOVOLJAN                                                                                                       | NEDOVOLJAN                                                                                                                      |
| Koristi se šestarom kao dijelom geometrijskoga pribora.           | Pravilno se služi šestarom pri čemu uredno konstruira zadane geometrijske crteže.                                   | Pravilno se služi šestarom pri čemu, uglavnom uredno, konstruira zadane geometrijske crteže.               | Služi se šestarom uglavnom na pravilan način.                                                                                                            | Služi se šestarom uz opetovano podsjećanje na pravilno držanje i poteze.                                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „koristi se šestarom kao dijelom geometrijskoga pribora“ po zadanim elementima.           |
| Šestarom se služi u crtanju i prenošenju dužine određene duljine. | Služi se šestarom u crtanju i prenošenju dužine određene duljine pri čemu dobiva uredan i točan geometrijski crtež. | Služi se šestarom u crtanju i prenošenju dužine određene duljine konstruirajući zadani geometrijski crtež. | Služi se šestarom u crtanju i prenošenju dužine određene duljine pri čemu su, zbog nepravilnog korištenja šestara, duljine prenesenih dužina neprecizne. | Geometrijski crtež prenošenja duljina zadanih dužina šestarom je nedovoljno uredan, neprecizan i nesamostalan. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „šestarom se služi u crtanju i prenošenju dužine određene duljine“ po zadanim elementima. |

|                                                       |                                                                                                                 |                                                                               |                                                                                                                               |                                                                                                                                                          |                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Konstruira kružnicu.                                  | Samostalno i uredno konstruira kružnicu te objašnjava njena svojstva.                                           | Konstruira kružnicu.                                                          | Konstruira kružnicu pri čemu ne pazi na urednost iste.                                                                        | Uz stalnu pomoć učitelja konstruira kružnicu.                                                                                                            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „konstruira kružnicu“ po zadanim elementima.                                  |
| Crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica. | Uredno i točno crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica pravilno se služeći geometrijskim priborom. | Uglavnom uredno i točno crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica. | Crta pravokutnik i kvadrat ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora. | Uz naputke „korak po kora“ crta pravokutnik i kvadrat ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „crta pravokutnik i kvadrat određene duljine stranica“ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Crtanje i konstruiranje šestarom (kružnica, pravokutnik i kvadrat). Prenošnje dužine zadane duljine.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Cilj je ovoga ishoda osposobiti učenike za služenje šestarom. U crtanju pravokutnika i kvadrata učenik se šestarom koristi za prenošenje duljine pojedine stranice.

## MJERENJE

### ISHOD: MAT OŠ D.3.1. Procjenjuje, mjeri i crta dužine zadane duljine.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                     | ODLIČAN                                                                                                        | VRLO DOBAR                                                                                           | DOBAR                                                                                                                                       | DOVOLJAN                                                                                                              | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine i njihov međusobni odnos u skupu brojeva do 1000 (kilometar, metar, decimetar, centimetar, milimetar). | Dovodi u vezu jedinične dužine za mjerenje dužine, tumači međusobni odnos.                                     | Razlikuje i objašnjava jedinične dužine za mjerenje dužine, procjenjuje međusobni odnos.             | Poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine, uočava međusobni odnos tek uz pomoć učitelja.                                                  | Poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine, ne uočava međusobni odnos.                                               | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>poznaje jedinične dužine za mjerenje dužine i njihov međusobni odnos u skupu brojeva do 1000 (kilometar, metar, decimetar, centimetar, milimetar)</i> “ po zadanim elementima. |
| Imenuje i crta dužinu zadane duljine.                                                                                                              | Imenuje i crta dužinu zadane duljine koristeći se geometrijskim priborom uvijek i na ispravan način.           | Imenuje i crta dužinu zadane duljine koristeći se geometrijskim priborom uglavnom na ispravan način. | Imenuje dužinu, crta dužinu zadane duljine koristeći se geometrijskim priborom tek uz podsjećanje na korištenje i pravilnu primjenu istoga. | Imenuje dužinu, crta dužinu zadane duljine ne koristeći se geometrijskim priborom ili ga koristi na nepravilan način. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje i crta dužinu zadane duljine</i> “ po zadanim elementima.                                                                                                              |
| Mjeri dužinu odgovarajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.                                                              | Točno i precizno mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.          | Mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.                 | Neprecizno mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.                                             | Uz pomoć i neprecizno mjeri dužinu pripadajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom.            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mjeri dužinu odgovarajućim mjernim instrumentom i zadanom mjernom jediničnom dužinom</i> “ po zadanim elementima.                                                              |
| Zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.                                                                                   | Rangira i zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice objašnjavajući razliku između istih. | Zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.                                     | Uz poticaj zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.                                                                 | Proizvoljno zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice.                                          | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>zapisuje duljinu dužine mjernim brojem i znakom mjerne jedinice</i> “ po zadanim elementima.                                                                                   |
| Duljinu dužine zapisuje matematičkim znakovima.                                                                                                    | Duljinu dužine zapisuje matematičkim simbolima                                                                 | Duljinu dužine zapisuje matematičkim simbolima.                                                      | Uglavnom točno duljinu dužine zapisuje                                                                                                      | Uz pomoć duljinu dužine zapisuje                                                                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>duljinu dužine zapisuje</i> “ po zadanim elementima.                                                                                                                           |

|                                                                                                                                     | dajući objašnjenja za svaki zapis.                                                  |                                                                                       | matematičkim simbolima.                                                                    | matematičkim simbolima.                                                                             | <i>matematičkim znakovima</i> po zadanim elementima.                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Procjenjuje duljinu dužine (milimetar, centimetar, decimetar) i udaljenosti (metar, kilometar) odabirući optimalnu mjernu jedinicu. | Točno procjenjuje duljinu dužine i udaljenosti objekata u metrima.                  | Procjenjuje duljinu dužine i najkraće udaljenosti objekata u metrima.                 | Uz pomoć i predloške procjenjuje duljinu dužine i najkraće udaljenosti objekata u metrima. | Teško procjenjuje duljinu dužine i jednostavnije primjere usporedbe udaljenosti objekata u metrima. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje duljinu dužine (milimetar, centimetar, decimetar) i udaljenosti (metar, kilometar) odabirući optimalnu mjernu jedinicu</i> “ po zadanim elementima. |
| Računa s jedinicama za mjerenje dužine (u skupu brojeva do 1 000).                                                                  | Samostalno i točno računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000. | Uz manju nesigurnost računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000. | S djelomičnom točnošću računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000.    | Uglavnom netočno računa s jedinicama za mjerenje dužine u skupu brojeva do 1 000.                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>računa s jedinicama za mjerenje dužine (u skupu brojeva do 1000)</i> “ po zadanim elementima.                                                                   |

#### **Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Procjena, mjerenje i crtanje dužine zadane duljine. Jedinice za mjerenje dužine (mm, cm, dm, m, km). Računanje s jedinicama za mjerenje dužine (u skupu brojeva do 1 000). Prošireni sadržaj: Preračunavanje mjernih jedinica.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Pri poučavanju je potrebno razlikovati pojam dužine i duljine kao njezina mjeriva svojstva (mjerimo dužinu kako bismo doznali njezinu duljinu). Učenici upoznaju standardne mjerne jedinice i njihove znakove. Jako je bitno osvijestiti veličinu tih standardnih jedinica pa se učenike potiče da rukama pokazuju dužinu od jednoga metra, decimetra, centimetra i milimetra. Mogu na svome tijelu pronaći neku veličinu za usporedbu koja im kasnije može pomoći u procjeni (povezati na primjer duljinu raširenoga palca i kažiprsta s decimetrom, minimalno mogući razmak palca i kažiprsta s milimetrom i slično). Kilometar im se može približiti nekim primjerom iz neposredne okoline. Duljinu dužine zapisivati matematičkim jezikom. Učenike je potrebno poticati na procjenjivanje rezultata na svim razinama, a razumna su očekivanja na vrlo dobroj razini.

### ISHOD: MAT OŠ D.3.2. Procjenjuje i mjeri masu tijela.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                         | ODLIČAN                                                                                                                      | VRLO DOBAR                                                                                                        | DOBAR                                                                                                       | DOVOLJAN                                                                                            | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uočava masu kao svojstvo tijela.                                                                                       | Argumentirano tumači i potkrjepljuje primjerima kako je masa svojstvo tijela.                                                | Uglavnom samostalno tumači i potkrjepljuje primjerima kako je masa svojstvo tijela.                               | Prema zadanim smjernicama uočava kako je masa svojstvo tijela.                                              | Uz vođenje učitelja uočava kako je masa svojstvo tijela.                                            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava masu kao svojstvo tijela</i> “ po zadanim elementima.                                                                                       |
| Uspoređuje mase tijela.                                                                                                | Samostalno, precizno i točno uspoređuje mase različitih tijela.                                                              | Uspoređuje mase zadanih tijela.                                                                                   | Uglavnom točno uspoređuje mase zadanih tijela.                                                              | Uz vođenje „korak po korak“ uspoređuje mase zadanih tijela.                                         | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uspoređuje mase tijela</i> “ po zadanim elementima.                                                                                                |
| Imenuje jedinice za mjerenje mase (gram, dekagram, kilogram, tona).                                                    | U zadatcima primjenjuje odnose mjernih jedinica za mjerenje mase.                                                            | Uglavnom točno jedinice za mjerenje mase.                                                                         | Uz teškoće navodi jedinice za mjerenje mase.                                                                | Uz pomoć i asistenciju navodi jedinice za mjerenje mase.                                            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje jedinice za mjerenje mase (gram, dekagram, kilogram, tona)</i> “ po zadanim elementima.                                                    |
| Upoznaje različite vage i postupak vaganja.                                                                            | Poznaje različite vage, njihove namjene te postupak vaganja na njima uz primjenu optimalnih mjernih jedinica.                | Mase zadanih predmeta važe na ispravan način, podatke zapisuje uglavnom točno.                                    | Vaganje i zapisivanje podataka vrši uz naputke učitelja.                                                    | Masu zadanih predmeta važe na neispavan način, ne vodeći računa o točnom zapisivanju mase predmeta. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>upoznaje različite vage i postupak vaganja</i> “ po zadanim elementima.                                                                            |
| Procjenjuje i mjeri masu tijela te pravilno zapisuje dobivenu vrijednost (mjernim brojem i znakom jedinične veličine). | Točno procjenjuje masu zadanoga tijela, brzo i pravilno zapisuje dobivenu vrijednost.                                        | Procjenjuje masu zadanoga tijela, pravilno zapisuje dobivenu vrijednost.                                          | Uz pomoć i predloške procjenjuje masu zadanoga tijela, dobivene vrijednosti zapisuje uz djelomičnu točnost. | Teško procjenjuje masu promatranoga tijela, dobivene vrijednosti zapisuje uz asistenciju učitelja.  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje i mjeri masu tijela te pravilno zapisuje dobivenu vrijednost (mjernim brojem i znakom jedinične veličine)</i> “ po zadanim elementima. |
| Iskazuje odnose mjernih jedinica za masu.                                                                              | Precizno i točno iskazuje međusobne odnose mjernih jedinica za masu te usvojeno znanje primjenjuje u praktičnim situacijama. | Uglavnom točno iskazuje međusobne odnose mjernih jedinica za masu te je usvojeno znanje u mogućnosti primijeniti. | Uz povremenu podršku učitelja iskazuje međusobne odnose mjernih jedinica za masu te usvojeno znanje         | Tek uz pomoć promatranih predložaka uspijeva iskazati odnose mjernih jedinica za masu.              | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>iskazuje odnose mjernih jedinica za masu</i> “ po zadanim elementima.                                                                              |

|                                                               |                                                                                   |                                                                                     |                                                                                       |                                                                                 |                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                               |                                                                                   |                                                                                     | primjenjuje u praktičnim situacijama.                                                 |                                                                                 |                                                                                                                                      |
| Računa s jedinicama za masu tijela (u skupu brojeva do 1000). | Samostalno i točno računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000. | Uz manju nesigurnost računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000. | S djelomičnom točnošću računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000. | Uglavnom netočno računa s jedinicama za mjerenje mase u skupu brojeva do 1 000. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>računa s jedinicama za masu tijela (u skupu brojeva do 1000)</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Procjena i mjerenje mase tijela. Uspoređivanje mase tijela. Mjerne jedinice za masu (g, dag, kg, t). Računanje s mjernim jedinicama za masu (u skupu brojeva do 1 000).

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** U početku poučavanja na konkretima se uočavaju i uspoređuju nejednake mase (spoznati da (ne)jednake veličine predmeta ne moraju istim omjerom pratiti i masu). Nakon toga se imenuju mjerne jedinice za masu i razlikuju njihove vrijednosti (tona, kilogram, dekagram i gram), no neće se preračunavati. Učenici iskazuju odnose mjernih jedinica povezujući ih s tijelima jedinične mase. Koristiti se različitim vagama, a digitalnim vagama mjeriti cjelobrojnu masu (unaprijed odabrati predmete čija masa nije decimalni zapis). Učenike je potrebno poticati na procjenjivanje rezultata na svim razinama, a razumna su očekivanja na vrlo dobroj razini.

| ISHOD: MAT OŠ D.3.3. Određuje opseg likova.                    |                                                                                                   |                                                                                                 |                                                                                        |                                                                                                  |                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| RAZRADA ISHODA                                                 | ODLIČAN                                                                                           | VRLO DOBAR                                                                                      | DOBAR                                                                                  | DOVOLJAN                                                                                         | NEDOVOLJAN                                                                                                                            |
| Opisuje opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika. | Znanje o opsegu kao duljini ruba geometrijskoga lika koristi za rješavanje matematičkih problema. | Objašnjava značenje opsega, usvojeno znanje uglavnom samostalno koristi za rješavanje zadataka. | Citira opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika bez dodatnog objašnjenja. | Nepotpuno citira opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika bez dodatnog objašnjenja. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje opseg kao duljinu ruba bilo kojega geometrijskog lika</i> “ po zadanim elementima. |
| Mjeri duljinu dužine.                                          | Precizno mjeri duljine zadanih dužina zapisujući iste odgovarajućim mjernim jedinicama.           | Uglavnom točno mjeri duljine zadanih dužina zapisujući iste odgovarajućim mjernim jedinicama.   | Uz dodatne naputke mjeri duljine zadanih dužina, vrijednosti zapisuje proizvoljno.     | Uz vođenje i usmjeravanje mjeri duljine zadanih dužina, vrijednosti zapisuje uz poteškoće.       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>mjeri duljinu dužine</i> “ po zadanim elementima.                                          |

|                                                                                      |                                                                                                                                                                                         |                                                                                      |                                                                                                           |                                                                                       |                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Mjeri opseg neformalnim i formalnim načinima.                                        | Uočava rješenja prilikom mjerenja opsega različitih dimenzija i oblika, primjenjuje ih u praksi.                                                                                        | Uglavnom točno mjeri opseg zadanoga lika neformalnim i formalnim načinima.           | Uz povremenu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri opseg zadanoga lika formalnim načinima.                   | Uz pomoć učitelja procjenjuje i mjeri opseg formalnim načinima.                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „mjeri opseg neformalnim i formalnim načinima“ po zadanim elementima.                                        |
| Određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica. | Točno određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica samostalno izvodeći i primjenjujući formule za računanje opsega zadanih geometrijskih likova. | Određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica. | Uz povremeni poticaj određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica. | Uz navođenje određuje opseg geometrijskih likova kao zbroj duljina njihovih stranica. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „određuje opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina njihovih stranica“ po zadanim elementima. |
| Procjenjuje i mjeri opseg lika objašnjavajući postupak.                              | Točno procjenjuje i mjeri opseg zadanoga lika obrazlažući sve korake mjerenja.                                                                                                          | Uglavnom točno procjenjuje i mjeri opseg zadanoga lika.                              | Uz povremenu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri opseg zadanoga lika.                                      | Uz stalnu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri opseg.                                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „procjenjuje i mjeri opseg lika objašnjavajući postupak“ po zadanim elementima.                              |

#### **Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Opseg trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroj duljina stranica.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** U početku poučavanja učenici će mjeriti opseg neformalnim načinom: koristeći se koncem, vunom, papirnatim vrpčama... Učenike se navodi na zaključak da je opseg zbroj duljina svih stranica mnogokuta. Učenici mogu odrediti i opseg lika sastavljenoga od dvaju ili više likova poznatih učeniku, zaključivati o svojstvima dvaju ili više likova i sl. Duljina stranica zadanoga lika kojemu se mjeri opseg može se prenositi i šestarom na crtu. Učenike je potrebno poticati na procjenjivanje rezultata na svim razinama, a razumna su očekivanja na najvišoj razini. Pri određivanju opsega trokuta, pravokutnika i kvadrata kao zbroja duljina stranica ne rabi se formula za izračunavanje, a opseg se zapisuje malim slovom o (npr. o = 12 cm)

| <b>ISHOD: MAT OŠ D.3.4. Procjenjuje i mjeri volumen tekućine.</b> |                                                                                      |                                                                                      |                                                                             |                                                                                     |                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                             | <b>ODLIČAN</b>                                                                       | <b>VRLO DOBAR</b>                                                                    | <b>DOBAR</b>                                                                | <b>DOVOLJAN</b>                                                                     | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                          |
| Primjenjuje pojam volumena (obujma, zapremnine) tekućine.         | U svom rječniku, spontano primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine. | Primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine u odgovarajućem kontekstu. | Uz poticaj, u uglavnom odgovarajućem kontekstu, primjenjuje pojam volumena, | Neprecizno i proizvoljno primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „primjenjuje pojam volumena (obujma, |

|                                                                    |                                                                                                           |                                                                                           |                                                                              |                                                                                                     |                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                    |                                                                                                           |                                                                                           | zapremine ili obujma tekućine.                                               |                                                                                                     | <i>zapremnine) tekućine“</i> po zadanim elementima.                                                                                       |
| Upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.        | Povezujući sa ranijim iskustvima predlaže različite namjene posuda za čuvanje tekućine.                   | Samostalno uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.                               | Upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.                  | Metodom pokušaja i pogrešaka uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine“</i> po zadanim elementima.         |
| Opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.                    | Argumentirano opisuje vezu između oblika i volumena tekućine koristeći se ranijim iskustvima i procjenom. | Opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.                                           | Na jednostavnijim primjerima opisuje vezu između oblika i volumena tekućine. | Na najjednostavnijim primjerima i uz stalno vođenje opisuje vezu između oblika i volumena tekućine. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje vezu između oblika i volumena tekućine“</i> po zadanim elementima.                     |
| Procjenjuje i mjeri volumen tekućine prelijevanjem.                | Objašnjava standardne mjerne jedinice za tekućinu, točno procjenjuje i mjeri volumen.                     | Uglavnom točno procjenjuje i mjeri volumen.                                               | Uz povremenu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri volumen.                     | Uz stalnu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri volumen.                                               | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>procjenjuje i mjeri volumen tekućine prelijevanjem“</i> po zadanim elementima.                 |
| Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar). | U zadatcima primjenjuje odnose mjernih jedinica za tekućine.                                              | Navodi standardne mjerne jedinice za tekućinu uglavnom uspješno ih stavljajući u suodnos. | Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar).           | Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar) nestalnom točnošću.               | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar)</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Procjena i mjerenje volumena tekućine. Mjerne jedinice za volumen tekućine (litra, decilitar).

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** U početku je dobro uspoređivati volumen tekućine prelijevanjem iz jedne posude u drugu. Pri mjerenju volumena tekućine prvo treba osvijestiti da se prelijevanjem iz posude u posudu količina tekućine ne mijenja iako se njezin izgled (visina tekućine u posudi) mijenja. Nakon toga možemo odabrati neku posudu koja nam postaje mjerna jedinica i prelijevanjem tekućine mjeriti i uspoređivati različite količine tekućina u većim posudama. Učenici upoznaju standardne mjerne jedinice za mjerenje volumena tekućine. Prelijevanjem trebaju osvijestiti njihovu količinu, ali i računati s njima (osobito je korisno konkretno rješavati problemske zadatke). Obujam i zapremnina sinonimi su za volumen. Mjerna jedinice litra ima dva znaka: L i l. Učenike je potrebno poticati na procjenjivanje rezultata na svim razinama, a razumna su očekivanja na vrlo dobroj razini.

## PODATCI, STATISTIKA I VJEROJATNOST

**ISHOD: MAT OŠ E.3.1. Služi se različitim prikazima podataka.**

| RAZRADA ISHODA                                          | ODLIČAN                                                                                                                              | VRLO DOBAR                                                                                            | DOBAR                                                                  | DOVOLJAN                                                                        | NEDOVOLJAN                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nabraja različite vrste prikaza podataka.               | Uočava i objašnjava razlike između različitih grafova, tablica i dijagrama predlažući različite grafove za unos različitih podataka. | Uočava i objašnjava razlike između različitih grafova, tablica i dijagrama.                           | Nabraja različite vrste prikaza podataka.                              | Uglavnom točno nabraja različite vrste prikaza podataka.                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>nabraja različite vrste prikaza podataka</i> “ po zadanim elementima.               |
| Koristi se nazivima redak i stupac.                     | Kao dio svakodnevnog govora koristi izraze redak i stupac.                                                                           | Koristi se nazivima redak i stupac.                                                                   | Uglavnom točno se koristi nazivima redak i stupac.                     | Metodom pokušaja i pogrešaka se koristi nazivima redak i stupac.                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>koristi se nazivima redak i stupac</i> “ po zadanim elementima.                     |
| Prikazuje podatke u tablicama i stupčastim dijagramima. | Samostalno konstruira različite oblike tablica i dijagrama te u njih točno upisuje podatke.                                          | Samostalno prikazuje podatke u zadanim tablicama i stupčastim dijagramima.                            | Uvrštava podatke u jednostavnije zadane tablice i stupčaste dijagrame. | Uz pomoć i usmjeravanje prikazuje podatke u tablicama i stupčastim dijagramima. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prikazuje podatke u tablicama i stupčastim dijagramima</i> “ po zadanim elementima. |
| Služi se različitim prikazima podataka.                 | Razvrstava podatke u različite vrste grafova koje sam/sama konstruira i osmišljava te se njima služi u rješavanju problema.          | Razvrstava podatke u različite vrste grafova pri čemu odabire primjerene prikaze za određeni podatak. | Uglavnom točno podatke razvrstava u unaprijed zadane forme.            | Uz vođenje učitelja podatke razvrstava u točno zadane forme.                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>služi se različitim prikazima podataka</i> “ po zadanim elementima.                 |

### **Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Prikazivanje podataka (tablice, stupčasti dijagrami). Prošireni sadržaj: Prikazuje podatke dobivene u razrednim projektima služeći se primjerenom tehnologijom.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Potrebno je na nastavi u različitim situacijama prikazivati podatke, npr. pri rješavanju problemskih situacija, a u poučavanju služiti se različitim prikazima podataka pri opisivanju, objašnjavanju (tumačiti ih) ili predviđanju mogućih (vjerojatnih) događaja. Tablica kao reprezentativni oblik može se upotrebljavati u različitim predmetima i različitim područjima života, stoga je poželjno, služeći se tablicama, povezivati matematiku s njima. Važno je učenicima osvijestiti pojmove: stupac, redak, polje. Pri prikupljanju podataka potrebno je poticati učenike da ih prikazuju u tablicama i dijagramima, a također je važno poticati ih na čitanje podataka iz tablica i dijagrama. Posebno se ističe piktogram i stupčasti dijagram. Potrebno je odabrati odgovarajuće uređaje i programe primjerene učenicima i tehničkim mogućnostima škole. Izrada digitalnih sadržaja najčešće započinje izradom digitalnoga crteža; ako je moguće, koristiti se uređajima s dodirnom plohom kako bi učenici mogli crtati prstima ili olovkom. Predlaže se za početak i uporaba programa koji nude djelomično gotova rješenja. Potrebno je istražiti mogućnosti modernih multimedijских online programa koji se mogu upotrebljavati u obrazovnu svrhu; izraditi prezentaciju, multimedijски plakat, kalendar, grafički prikaz podataka

## **NASTAVNI PREDMET: PRIRODA I DRUŠTVO**

### ***Kurikulum nastavnoga predmeta Priroda i društvo obuhvaća koncepte:***

- *Organiziranost svijeta oko nas (oznaka A),*
- *Promjene i odnosi (oznaka B),*
- *Pojedinac i društvo (oznaka C)*
- *Energija (oznaka D).*

### ***U nastavnome predmetu Priroda i društvo dva su elementa vrednovanja:***

- *usvojenost znanja*
- *istraživačke vještine.*

### ***Sadržaji vrednovanja nastavnome predmetu Priroda su:***

- *razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)*
- *rješavanje zadataka pisane provjere znanja*
- *rješavanje problemskih zadataka*
- *tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja*
- *izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu*
- *obrazloženje izvedenog pokusa ili istraživanja*
- *izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.*

**Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Prirodu i društvo.**

## A. ORGANIZIRANOST SVIJETA OKO NAS

### ISHOD: PID OŠ A.3.1. Učenik zaključuje o organiziranosti prirode.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                              | ODLIČAN                                                                                                                                                | VRLO DOBAR                                                                                                                                         | DOBAR                                                                                                                                                           | DOVOLJAN                                                                                                                                                           | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opisuje osnovna obilježja živih bića.                                                                                       | Opisuje i uspoređuje osnovna obilježja živih bića.                                                                                                     | Opisuje osnovna obilježja živih bića.                                                                                                              | Prepoznaje osnovna obilježja živih bića.                                                                                                                        | Prepoznaje neka od osnovnih obilježja živih bića.                                                                                                                  | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje osnovna obilježja živih bića</i> “ po zadanim elementima.                                                                                       |
| Razvrstava biljke iz zavičaja u skupine prema odabranome kriteriju (zeljaste, drvenaste, vazdazelene i sl.).                | Razvrstava biljke iz zavičaja u skupine prema odabranome kriteriju (zeljaste, drvenaste, vazdazelene i sl.) bez dodatne pomoći. Objašnjava razvrstano. | Razvrstava biljke iz zavičaja u skupine prema odabranome kriteriju (zeljaste, drvenaste, vazdazelene i sl.).                                       | Razvrstava biljke iz zavičaja u skupine prema odabranome kriteriju (zeljaste, drvenaste, vazdazelene i sl.) prema unaprijed određenim kriterijima.              | Isključivo uz predložak i uz stalne upute razvrstava biljke iz zavičaja u skupine prema odabranome kriteriju (zeljaste, drvenaste, vazdazelene i sl.).             | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>razvrstava biljke iz zavičaja u skupine prema odabranome kriteriju (zeljaste, drvenaste, vazdazelene i sl.)</i> “ po zadanim elementima.                |
| Prepoznaje obilježja životinja u svome zavičaju te ih razvrstava u skupine (npr. mesožderi, biljožderi ili svežderi i sl.). | Prepoznaje obilježja životinja u svome zavičaju te ih razvrstava u skupine (npr. mesožderi, biljožderi ili svežderi i sl.).                            | Prepoznaje obilježja životinja u svome zavičaju te ih razvrstava u skupine (npr. mesožderi, biljožderi ili svežderi i sl.) uz kraće dodatne upute. | Prepoznaje obilježja životinja u svome zavičaju te ih prema određenom planu i kriterijima razvrstava u skupine (npr. mesožderi, biljožderi ili svežderi i sl.). | Djelomično prepoznaje obilježja životinja u svome zavičaju te ih uz pomoć i prema primjerima razvrstava u skupine (npr. mesožderi, biljožderi ili svežderi i sl.). | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje obilježja životinja u svome zavičaju te ih razvrstava u skupine (npr. mesožderi, biljožderi ili svežderi i sl.)</i> “ po zadanim elementima. |
| Prepoznaje osnovne dijelove biljke i njihovu ulogu.                                                                         | Prepoznaje osnovne dijelove biljke i objašnjava njihovu ulogu.                                                                                         | Prepoznaje osnovne dijelove biljke i njihovu ulogu.                                                                                                | Prepoznaje osnovne dijelove biljke, ali njihovu ulogu prepoznaje uz pomoć.                                                                                      | Prepoznaje neke od osnovnih dijelova biljke.                                                                                                                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje osnovne dijelove biljke i njihovu ulogu</i> “ po zadanim elementima.                                                                         |
| Istražuje različita svojstva i stanja vode.                                                                                 | Istražuje različita svojstva i stanja vode i zaključuje o njima na temelju istraženoga.                                                                | Istražuje različita svojstva i stanja vode.                                                                                                        | Uz unaprijed pripremljeni plan istražuje različita svojstva i stanja vode.                                                                                      | U malim spoznajnim koracima i uz stalno nadgledanje istražuje                                                                                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>istražuje različita</i> “                                                                                                                               |

|                                                                                                                       |                                                                                                                                                        |                                                                                                                       |                                                                                                                       |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                        |                                                                                                                       |                                                                                                                       | različita svojstva i stanja vode.                                                                                                                               | <i>svojstva i stanja vode“ po zadanim elementima.</i>                                                                                                                                       |
| Uočava i razlikuje vremenske pojave (npr. snijeg, tuča, magla, mraz, inje, vjetar...).                                | Uočava, razlikuje i uspoređuje vremenske pojave (npr. snijeg, tuča, magla, mraz, inje, vjetar...).                                                     | Uočava i razlikuje vremenske pojave (npr. snijeg, tuča, magla, mraz, inje, vjetar...).                                | Uočava i razlikuje neke vremenske pojave (npr. snijeg, tuča, magla, mraz, inje, vjetar...).                           | Uočava vremenske pojave (npr. snijeg, tuča, magla, mraz, inje, vjetar...).                                                                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uočava i razlikuje vremenske pojave (npr. snijeg, tuča, magla, mraz, inje, vjetar...)“</i> po zadanim elementima.                                |
| Zaključuje da se tijelo sastoji od dijelova – organa i da dijelovi čine cjelinu, organizam o kojemu se treba brinuti. | Zaključuje da se tijelo sastoji od dijelova – organa i da dijelovi čine cjelinu, organizam o kojemu se treba brinuti. Navodi načine brige o organizmu. | Zaključuje da se tijelo sastoji od dijelova – organa i da dijelovi čine cjelinu, organizam o kojemu se treba brinuti. | Prepoznaje da se tijelo sastoji od dijelova – organa i da dijelovi čine cjelinu, organizam o kojemu se treba brinuti. | Prepoznaje da se tijelo sastoji od dijelova – organa, ali ih samostalno ne nabraja i teže shvaća da dijelovi čine cjelinu, organizam o kojemu se treba brinuti. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>zaključuje da se tijelo sastoji od dijelova – organa i da dijelovi čine cjelinu, organizam o kojemu se treba brinuti“</i> po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Promatrajući biljke, životinje i ljude, istražuje što im je zajedničko (dišu, rastu i razvijaju se, razmnožavaju se, hrane se) i po čemu se razlikuju. Istražuje biljne i životinjske organizme u okolišu specifične za to područje. Promatrajući različite biljke, učenik prepoznaje njezine dijelove (korijen, stabljika, list, cvijet, plod) te ih uspoređuje i prikazuje. Poznaje jestive dijelove nekih biljaka te osnovne ljekovite biljke u svome okolišu. Izvođenjem pokusa spoznaje različita svojstva i promjene stanja vode (prozirnost, miris, boja, okus, taljenje leda, tekuće, plinovito i čvrsto stanje) i povezuje ih s korištenjem vode u živome svijetu i vremenskim prilikama. Koristi se termometrom i na razini opće informacije upotrebljava mjernu jedinicu. Mjeri i očitava temperaturu (zraka i vode). Uočava opasnosti od hodanja po zaleđenoj površini rijeke, jezera... Na prikazu ljudskoga tijela (crtež, model, aplikacija i sl.) uočava da organi čine cjelinu. Napomena: Učenik imenuje dijelove organizma (organe), služi se pojmovima, ali nije potrebna reprodukcija definicija pojmova organ i organizam niti njihovo provjeravanje.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Učenik grafički prikazuje rezultate mjerenja termometrom, izrađuje prikaz razvrstanih biljnih i životinjskih organizama iz svoga zavičaja (crtežom, Vennovim dijagramom, digitalno, fotografijama i sl.). Prema osobnome interesu istražuje ulogu organa i način brige za ljudski organizam.

**ISHOD: PID OŠ A.3.2. Učenik prikazuje vremenski slijed događaja i procjenjuje njihovu važnost.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                                                                                                                                            | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                                                                                   | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                       | DOVOLJAN                                                                                                                                                                                                             | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prikazuje vremenski slijed događaja na vremenskoj crti ili lenti vremena (desetljeće u životu učenika i njegove obitelji, stoljeće i tisućljeće na primjeru kulturno-povijesnih spomenika koje učenici mogu neposredno promatrati, važniji događaji i sl.) i procjenjuje njihovu važnost. | Prikazuje vremenski slijed događaja na vremenskoj crti ili lenti vremena (desetljeće u životu učenika i njegove obitelji, stoljeće i tisućljeće na primjeru kulturno-povijesnih spomenika koje učenici mogu neposredno promatrati, važniji događaji i sl.) i procjenjuje njihovu važnost. | Uz kraće upute i pojašnjenja prikazuje vremenski slijed događaja na vremenskoj crti ili lenti vremena (desetljeće u životu učenika i njegove obitelji, stoljeće i tisućljeće na primjeru kulturno-povijesnih spomenika koje učenici mogu neposredno promatrati, važniji događaji i sl.) i procjenjuje njihovu važnost. | Prema primjeru prikazuje vremenski slijed događaja na vremenskoj crti ili lenti vremena (desetljeće u životu učenika i njegove obitelji, stoljeće i tisućljeće na primjeru kulturno-povijesnih spomenika koje učenici mogu neposredno promatrati, važniji događaji i sl.) . | Isključivo prema primjeru prikazuje vremenski slijed događaja na vremenskoj crti ili lenti vremena (desetljeće u životu učenika i njegove obitelji, stoljeće i tisućljeće na primjeru kulturno-povijesnih spomenika. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prikazuje vremenski slijed događaja na vremenskoj crti ili lenti vremena i procjenjuje njihovu važnost</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Učenik prepoznaje spomenike svoga zavičaja te istražuje njihovu povijest (izvanučionička nastava).

Učenik istražuje i opisuje te na vremenskoj crti ili lenti vremena smješta značajne događaje iz povijesti vlastitoga života, obitelji i svoga zavičaja.

**Napomena:** Učenik treba razumjeti da svako stoljeće ima početak i kraj. Nije potrebno inzistirati i vrednovati godinu početka i kraja stoljeća ili tisućljeća već je važno da učenik istražuje slijed značajnih događaja svoga zavičaja, pridružuje ih vremenskoj crti ili lenti vremena, otkriva što se promijenilo danas u odnosu na prošlost i kakva bi mogla biti budućnost.

Istražuje svoje pretke te izrađuje obiteljsko stablo.

Uspoređuje način života ljudi u prošlosti i sadašnjosti promatranjem fotografija, gledanjem dokumentarnih filmova, posjetom dvorcu, muzeju i sl.

Predviđa događaje koji će se dogoditi.

Na temelju rasporeda obveza i aktivnosti učenik organizira svoje slobodno vrijeme.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Učenik se može koristiti različitim računalnim igrama i programima za prikazivanje vremenskoga slijeda događaja.

**ISHOD: PID OŠ A.3.3. Učenik zaključuje o organiziranosti lokalne zajednice, uspoređuje prikaze različitih prostora.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                                                                  | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                      | DOBAR                                                                                                                                                                                                                     | DOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                                         | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opisuje organiziranost lokalne zajednice u svome zavičaju (gradonačelnik, načelnik i sl.).                                                                                                                      | Nabraja i opisuje organiziranost lokalne zajednice u svome zavičaju (gradonačelnik, načelnik i sl.).                                                                                                                                                                                                                         | Nabraja organiziranost lokalne zajednice u svome zavičaju (gradonačelnik, načelnik i sl.).                                                                                                                      | Uz navođenje nabraja organiziranost lokalne zajednice u svome zavičaju (gradonačelnik, načelnik i sl.).                                                                                                                   | Prepoznaje organiziranost lokalne zajednice u svome zavičaju (gradonačelnik, načelnik i sl.) uz konkretne primjere.                                                                                                                              | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje organiziranost lokalne zajednice u svome zavičaju</i> “ po zadanim elementima.                                             |
| Imenuje strane svijeta.                                                                                                                                                                                         | Imenuje glavne i sporedne strane svijeta i kratice istih bez greške te ih u neposrednoj stvarnosti određuje.                                                                                                                                                                                                                 | Imenuje glavne i sporedne strane svijeta te ih uz manje navođenje određuje u neposrednoj stvarnosti.                                                                                                            | Imenuje glavne i sporedne strane svijeta.                                                                                                                                                                                 | Imenuje glavne i sporedne strane svijeta (sporedne uz navođenje).                                                                                                                                                                                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>imenuje strane svijeta</i> “ po zadanim elementima.                                                                                |
| Primjenjuje pravila organizacije i označavanja prostora u izradi ili korištenju plana mjesta, čitanju geografske karte (tumač znakova, prikaz simbolima na planu mjesta i geografskoj karti, piktogrami i sl.). | Primjenjuje pravila organizacije i označavanja prostora u izradi ili korištenju plana mjesta, čitanju geografske karte (tumač znakova, prikaz simbolima na planu mjesta i geografskoj karti, piktogrami i sl.) i uspoređuje s neposrednom okolinom (plan mjesta škole i dijela grada u kojem se škola nalazi i učenik živi). | Primjenjuje pravila organizacije i označavanja prostora u izradi ili korištenju plana mjesta, čitanju geografske karte (tumač znakova, prikaz simbolima na planu mjesta i geografskoj karti, piktogrami i sl.). | Prepoznaje pravila organizacije i označavanja prostora u izradi ili korištenju plana mjesta, čitanju geografske karte (tumač znakova, prikaz simbolima na planu mjesta i geografskoj karti), ali ih primjenjuje uz pomoć. | Teže prepoznaje pravila organizacije i označavanja prostora u izradi ili korištenju plana mjesta, čitanju geografske karte (tumač znakova, prikaz simbolima na planu mjesta i geografskoj karti). Ista primjenjuje metodom pokušaja i pogrešaka. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>primjenjuje pravila organizacije i označavanja prostora u izradi ili korištenju plana mjesta, čitanju</i> “ po zadanim elementima. |
| Opisuje izgled zavičaja te ga uspoređuje s umanjenim prikazom.                                                                                                                                                  | Uspoređuje i opisuje izgled zavičaja te ga uspoređuje s umanjenim prikazom.                                                                                                                                                                                                                                                  | Opisuje izgled zavičaja te ga uspoređuje s umanjenim prikazom.                                                                                                                                                  | Opisuje izgled zavičaja te ga uspoređuje s umanjenim prikazom uz pomoć i pojašnjenja ili slijedi primjere suučenika.                                                                                                      | Šturo i nedovoljno opisuje izgled zavičaja, teško ga uspoređuje s umanjenim prikazom.                                                                                                                                                            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje izgled zavičaja te ga uspoređuje s umanjenim prikazom</i> “ po zadanim elementima.                                         |

|                                       |                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                 |                                                  |                                                                                        |                                                                                                              |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opisuje prometnu povezanost zavičaja. | Opisuje i objašnjava prometnu povezanost zavičaja primjenjujući dosad usvojene sadržaje o prometu, nabraja i opisuje vrste prometa u zavičaju i njihovu važnost u gospodarstvu zavičaja. | Opisuje prometnu povezanost zavičaja, imenuje značajne prometnice i važnost istih, nabraja vrste razvijenog prometa u zavičaju. | Djelomično opisuje prometnu povezanost zavičaja. | Slijedeći primjer kratko i neprecizno djelomično opisuje prometnu povezanost zavičaja. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje prometnu povezanost zavičaja</i> “ po zadanim elementima. |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### **Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Upoznaje dogovorena pravila i simbole na planu mjesta i geografskoj karti.

Koristi se planom mjesta i geografskim kartama tijekom izvanučioničke nastave.

Razlikuje vrste prometnica u zavičaju i prometnu povezanost zavičaja (kopneni, zračni i vodeni promet).

Učenik u neposrednome okružju ili čitajući geografsku kartu prepoznaje i razlikuje reljefne oblike: nizine, uzvisine, vode, otok, poluotok, obalu i dr. te ih pokazuje na karti.

Učenik može upotrebljavati pojam reljef, ali nije potrebno provjeravanje definicije pojma reljef.

#### **Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Preporučuje se posjet i razgovor s gradonačelnikom ili načelnikom kako bi upoznali organizaciju lokalne zajednice. (Napomena: Nije nužno upoznavati cijelu županiju.)

Istražuje podrijetlo naziva strana svijeta.

Izrađuje kompas (magnetizirana igla na površini vode) i rabi ga za snalaženje u prostoru.

Upoznaje i uz učiteljevu prisutnost koristi se različitim aplikacijama na različitim uređajima.

Koristi se IKT-om za komunikaciju s poznatim/važnim osobama.

### **B: PROMJENE I ODNOSI**

#### **ISHOD: PID OŠ B.3.1. Učenik raspravlja o važnosti odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.**

| <b>RAZRADA ISHODA</b>                                                            | <b>ODLIČAN</b>                                                                                                         | <b>VRLO DOBAR</b>                                                                                                  | <b>DOBAR</b>                                                                                                                                                   | <b>DOVOLJAN</b>                                                                                                                                                   | <b>NEDOVOLJAN</b>                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih osoba. | Odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih osoba te svojim ponašanjem služi za primjer. | Odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih osoba i shvaća važnost brige o zdravlju. | Većinom se ponaša odgovorno prema sebi i drugima, svome zdravlju, ali ne uvijek i zdravlju drugih osoba (ponekad je potrebno podsjećati na odgovorno ponašanje | Povremeno se brine o svome zdravlju, ali je potrebno stalno podsjećanje, kao i na održavanje higijenskih navika. Potrebno je sustavno razvijati odgovornost prema | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih osoba</i> “ po zadanim elementima. |

|                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                           | kako prema sebi, tako i prema drugima).                                                                                                                  | sebi i drugima, kao i svome zdravlju i zdravlju drugih osoba.                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                   |
| Prepoznaje važnost okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja (obitelj, prijatelji). | Prepoznaje važnost okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja (obitelj, prijatelji), nastoji djelovati u svojoj neposrednoj okolini, daje primjere i savjete drugima o važnosti tjelesnog i mentalnoga zdravlja (ne provodi slobodno vrijeme isključivo za računalom, redovito održava higijenu, boravi na svježem zraku i sl.). | Prepoznaje i nastoji očuvati važnost okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja (obitelj, prijatelji).                                     | Prepoznaje važnost okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja (obitelj, prijatelji).                                                      | Ponekad prepoznaje važnost okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja (obitelj, prijatelji).                                                                                                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznaje važnost okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja (obitelj, prijatelji)“ po zadanim elementima. |
| Odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u zavičaju i širem prostoru.                       | Odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u zavičaju i širem prostoru, ne gazi tratinu, ne bere biljke radi zabave, hrani ptičice zimi i slično.                                                                                                                                                                                         | Odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u zavičaju i širem prostoru prema naučenim i usvojenim obrascima (kućica za ptice, proljetnice-ne bere). | Relativno se odgovorno ponaša prema biljkama i životinjama u zavičaju i širem prostoru, ali se zna povoditi za skupinom u negativnim oblicima ponašanja. | Teže shvaća pojam odgovornosti i odgovornog ponašanja te je potrebno primjerima i konkretnim uputama (na primjer na putu od škole do kuće, boravak u Školi u prirodi) nabrojiti koja su ponašanja nepoželjna. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u zavičaju i širem prostoru“ po zadanim elementima.                       |
| Procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje u zavičaju.                                       | Procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje u zavičaju i zaključuje o istome.                                                                                                                                                                                                                                                             | Procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje u zavičaju uz manju dopunu od strane učitelja.                                                          | Ukoliko se navede i potakne primjerom, Procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje u zavičaju.                                                     | Prepoznaje utjecaj čovjeka na biljke i životinje u zavičaju isključivo prema primjerima.                                                                                                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje u zavičaju“ po zadanim elementima.                                       |
| Opisuje djelovanje onečišćenja na zdravlje čovjeka.                                                 | Opisuje djelovanje onečišćenja na zdravlje čovjeka i predviđa posljedice.                                                                                                                                                                                                                                                                       | Opisuje djelovanje onečišćenja na zdravlje čovjeka.                                                                                                       | Prema dostupnim primjerima i uz navođenje opisuje djelovanje onečišćenja na zdravlje čovjeka.                                                            | Prepoznaje u primjerima djelovanje onečišćenja na zdravlje čovjeka, ali ne opisuje ih samostalno.                                                                                                             | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje djelovanje onečišćenja na zdravlje                                                                                 |

|                                                   |                                                                                                                                     |                                                   |                                                      |                                                                                                            |                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   |                                                                                                                                     |                                                   |                                                      |                                                                                                            | čovjeka“ po zadanim elementima.                                                                                 |
| Opisuje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš. | Opisuje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš i daje primjere (previše sjedenja za računalom šteti kralježnici i vidu i slično). | Opisuje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš. | Prepoznaje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš. | Isključivo prema opisima i točno navedenim primjerima prepoznaje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš“ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Odgovornost prema zdravlju: osobni rast i razvoj – pravilna prehrana, tjelesne aktivnosti, prevencija nasilja, opasne i otrovne tvari u učenikovo kući, npr. lijekovi, sredstva za čišćenje. Odgovornost prema okolišu: briga za okoliš – postupci i aktivnosti koji pridonose održivosti; ponovno upotrebljava, razvrstava otpad, reciklira papir, uočava važnost vode i očuvanje vode.

Zaštita (očuvanje) prirode kao jedna od aktivnosti kojima čovjek nastoji očuvati biljke, životinje, prirodni prostor i sl.

**Napomena:** Učenik uočava svoj rast i razvoj, promjene u pubertetu (u suradnji s liječnikom školske medicine) – taj se ishod ostvaruje u četvrtome razredu, no ako učitelj procijeni, može se ostvariti i u trećemu.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Preporučuje se izrada pročišćivača za vode, ekoloških sredstava za čišćenje i sl.

Istražiti proizvode od ljekovitoga bilja iz zavičaja (npr. čajevi, kreme, soli za kupanje i sl. od kamilice, nevena, sljeza, bazge, lipe, mente, kadulje, lavande, ružmarina i dr.) i upozoriti na postojanje otrovnih biljnih vrsta. Povezati s uzgojem biljaka u školskome vrtu.

**ISHOD: PID OŠ B.3.2. Učenik zaključuje o promjenama i odnosima u prirodi te međusobnoj ovisnosti živih bića i prostora na primjerima iz svog okoliša.**

| RAZRADA ISHODA                                                                  | ODLIČAN                                                                                                                | VRLO DOBAR                                                                                  | DOBAR                                                                                    | DOVOLJAN                                                                                     | NEDOVOLJAN                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prepoznaje važnost biljaka i životinja za život ljudi i daje vlastite primjere. | Prepoznaje, razlikuje i opisuje važnost biljaka i životinja za život ljudi i daje vlastite primjere koje dovodi uvezu. | Prepoznaje i razlikuje važnost biljaka i životinja za život ljudi i daje vlastite primjere. | Prepoznaje važnost biljaka i životinja za život ljudi i uz pomoć daje vlastite primjere. | Prepoznaje važnost biljaka i životinja za život ljudi                                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznaje važnost biljaka i životinja za život ljudi i daje vlastite primjere“ po zadanim elementima. |
| Objašnjava međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i čovjeka.             | Objašnjava međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i čovjeka i daje primjere.                                    | Objašnjava međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i čovjeka.                         | Prepoznaje međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i čovjeka.                      | Prema zadanim primjerima prepoznaje međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i čovjeka. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „objašnjava međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i                                             |

|                                                                                                                        |                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                        |                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                        | čovjeka“ po zadanim elementima.                                                                                                                                                       |
| Objašnjava povezanost staništa i uvjeta u okolišu s promjenama u biljnome i životinjskome svijetu u zavičaju.          | Nabraja, opisuje i objašnjava povezanost staništa i uvjeta u okolišu s promjenama u biljnome i životinjskome svijetu u zavičaju.     | Nabraja i opisuje povezanost staništa i uvjeta u okolišu s promjenama u biljnome i životinjskome svijetu u zavičaju.                                             | Nabraja povezanost staništa i uvjeta u okolišu s promjenama u biljnome i životinjskome svijetu u zavičaju.       | Isključivo uz navođenje i postavljanje jednoznačnih pitanja nabraja povezanost staništa i uvjeta u okolišu s promjenama u biljnome i životinjskome svijetu u zavičaju. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „objašnjava međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i čovjeka“ po zadanim elementima.                                                     |
| Zaključuje o uzrocima i posljedicama u procesima u prirodi npr. truljenja, sušenja, gorenja, otapanja, miješanja i sl. | Zaključuje o uzrocima i posljedicama u procesima u prirodi npr. truljenja, sušenja, gorenja, otapanja, miješanja i izvodi zaključke. | Prema kraćem navođenju od strane učitelja zaključuje o uzrocima i posljedicama u procesima u prirodi npr. truljenja, sušenja, gorenja, otapanja, miješanja i sl. | Prepoznaje uzroke i posljedice u procesima u prirodi npr. truljenja, sušenja, gorenja, otapanja, miješanja i sl. | Metodom pokušaja i pogrešaka djelomično prepoznaje uzroke i posljedice u procesima u prirodi npr. truljenja, sušenja, gorenja, otapanja, miješanja i sl.               | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „zaključuje o uzrocima i posljedicama u procesima u prirodi npr. truljenja, sušenja, gorenja, otapanja, miješanja i sl.“ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Promatra, bilježi i zaključuje o promjenama i odnosima u prirodi (izvanučionička nastava). Prepoznaje najpoznatije biljke i životinje u vodama zavičaja te istražuje međuovisnost živih bića i voda kao staništa u zavičaju. Uspoređuje odnose i međuovisnosti živih bića (prehrambene odnose/hranidbeni lanac, suživot raka i moruzgve, oprašivanje i sl.).

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Prati uvjete u okolišu, npr. temperaturu, svjetlost, vlagu, vremenske prilike, uspoređuje npr. biljke na sjevernoj i južnoj strani, pšenicu ispod snijega, život ispod leda. Prati promjene razine voda u zavičaju u odnosu na vremenske prilike. Učenik može promatrati procese truljenja voća, povrća, lišća i sl. ili kompostište. Dobivene rezultate prikazuje na razne načine (crtežom, primjenom IKT-a, tablično, jednostavnim dijagramom).

**ISHOD: PID OŠ B.3.3. Učenik se snalazi u promjenama i odnosima tijekom vremenskih ciklusa te analizira povezanost vremenskih ciklusa s događajima i važnim osobama u zavičaju.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                       | ODLIČAN                                                                                                                                                                             | VRLO DOBAR                                                                                                                                          | DOBAR                                                                                                                                                      | DOVOLJAN                                                                                                                                                     | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opisuje svoje prvo desetljeće i na vremenskoj crti ili lenti vremena prikazuje značajne događaje u svome životu.                                     | Samostalno i točno opisuje svoje prvo desetljeće i na vremenskoj crti ili lenti vremena prikazuje značajne događaje u svome životu.                                                 | U većoj mjeri uspješno opisuje svoje prvo desetljeće i na vremenskoj crti ili lenti vremena prikazuje značajne događaje u svome životu.             | Slijedeći primjer ili izlaganje suučenika opisuje svoje prvo desetljeće i na vremenskoj crti ili lenti vremena prikazuje značajne događaje u svome životu. | Postavljanjem jednoznačnih pitanja opisuje svoje prvo desetljeće i na vremenskoj crti ili lenti vremena prikazuje značajne događaje u svome životu uz pomoć. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje svoje prvo desetljeće i na vremenskoj crti ili lenti vremena prikazuje značajne događaje u svome životu</i> “ po zadanim elementima. |
| Uspoređuje prošlost i sadašnjost i predviđa promjene i odnose u budućnosti.                                                                          | Uspoređuje prošlost i sadašnjost i predviđa promjene i odnose u budućnosti.                                                                                                         | Čineći manje greške uspoređuje prošlost i sadašnjost i predviđa promjene i odnose u budućnosti.                                                     | Djelomično uspoređuje prošlost i sadašnjost, uz pomoć predviđa promjene i odnose u budućnosti                                                              | Djelomično i uz pomoć uspoređuje prošlost i sadašnjost, ali ne predviđa promjene i odnose u budućnosti.                                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>uspoređuje prošlost i sadašnjost i predviđa promjene i odnose u budućnosti</i> “ po zadanim elementima.                                      |
| Raspravlja o utjecaju događaja, osoba i promjena na sadašnji i budući život čovjeka.                                                                 | Raspravlja o utjecaju događaja, osoba i promjena na sadašnji i budući život čovjeka. Samostalno izvodi zaključke o utjecaju pojedinaca na život čovjeka u sadašnjosti i budućnosti. | Uz poticaj raspravlja o utjecaju događaja, osoba i promjena na sadašnji i budući život čovjeka.                                                     | Sudjeluje u raspravi slušanjem o utjecaju događaja, osoba i promjena na sadašnji i budući život čovjeka, ali ne iznosi svoja stajališta ili zaključke.     | Sluša raspravu o utjecaju događaja, osoba i promjena na sadašnji i budući život čovjeka, ali ne sudjeluje niti raspravlja o istome.                          | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>raspravlja o utjecaju događaja, osoba i promjena na sadašnji i budući život čovjeka</i> “ po zadanim elementima.                             |
| Prikazuje događaje, osobe i promjene u zavičaju tijekom prošlosti i sadašnjosti te ih predviđa u budućnosti služeći se kalendarom, vremenskom crtom, | Prikazuje događaje, osobe i promjene u zavičaju tijekom prošlosti i sadašnjosti te ih predviđa u budućnosti služeći se kalendarom, vremenskom crtom,                                | Prikazuje događaje, osobe i promjene u zavičaju tijekom prošlosti i sadašnjosti te ih predviđa uz manji poticaj u budućnosti služeći se kalendarom, | Uz predložak prikazuje događaje, osobe i promjene u zavičaju tijekom prošlosti i sadašnjosti služeći se kalendarom, vremenskom crtom,                      | Prepoznaje na gotovom prikazu (lenti ili vremenskoj crti, crtežu i slično) događaje, osobe i promjene u zavičaju tijekom prošlosti i                         | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prikazuje događaje, osobe i promjene u zavičaju tijekom prošlosti i sadašnjosti te ih predviđa u budućnosti</i> “                            |

|                                                                                                                                   |                                                                                                                                   |                                 |                                                         |                                                  |                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| crtežom i sl., uz korištenje digitalnih interaktivnih usluga (geografske karte, vremenska prognoza...), IKT-a, ovisno o uvjetima. | crtežom i sl., uz korištenje digitalnih interaktivnih usluga (geografske karte, vremenska prognoza...), IKT-a, ovisno o uvjetima. | vremenskom crtom, crtežom i sl. | crtežom i sl. Teže ih samostalno predviđa u budućnosti. | sadašnjosti, ali ih slabo predviđa u budućnosti. | <i>služeći se kalendarom, vremenskom crtom, crtežom i sl., uz korištenje digitalnih interaktivnih usluga ikt-a, ovisno o uvjetima</i> po zadanim elementima. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Učenik istražuje i prikazuje događaje iz vlastite prošlosti ili prošlosti svoje obitelji (godine rođenja članova obitelji). Uspoređuje na različitim primjerima prošlost, sadašnjost i budućnost (uloga životinja i biljaka u životu ljudi nekad i danas, mogućnosti prehrane i prehrambene navike predaka s prehranom danas i sl.). Učenik istražuje značajne osobe i događaje iz zavičaja u prošlosti te ih prikazuje (npr. Seljačka buna, Hvarska buna, Bitka kod Siska, »Đurđevački picoki«, prvi tramvaj u Osijeku, ban Josip Jelačić i dr.).

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Učenik može predviđati slijed događaja u budućnosti. Mogući su posjeti različitim kulturnim ustanovama: muzejima, arhivima, knjižnicama i sl. Napomena: Prema interesima i uvjetima učenik može izraditi računalne animacije tijeka vremena.

**ISHOD: PID OŠ B.3.4. Učenik se snalazi u prostoru, tumači plan mjesta i kartu zavičaja, izrađuje plan neposrednoga okružja i zaključuje o povezanosti prostornih obilježja zavičaja i načina života ljudi.**

| RAZRADA ISHODA                                                                | ODLIČAN                                                                                 | VRLO DOBAR                                                                    | DOBAR                                                                                                              | DOVOLJAN                                                                                                              | NEDOVOLJAN                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Snalazi se u zavičajnome prostoru prema glavnim i sporednim stranama svijeta. | Snalazi se s lakoćom u zavičajnome prostoru prema glavnim i sporednim stranama svijeta. | Snalazi se u zavičajnome prostoru prema glavnim i sporednim stranama svijeta. | Većinom se snalazi u zavičajnome prostoru prema glavnim i sporednim stranama svijeta uz poticaj i kraće navođenje. | Djelomično se snalazi u zavičajnome prostoru prema glavnim i sporednim stranama svijeta nakon opetovanog ponavljanja. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>snalazi se u zavičajnome prostoru prema glavnim i sporednim stranama svijeta</i> “ po zadanim elementima. |
| Čita i tumači plan mjesta prema tumaču znakova (legendi).                     | Čita i tumači plan mjesta prema tumaču znakova (legendi).                               | Čita i tumači plan mjesta prema tumaču znakova (legendi) uz poneke greške.    | Djelomično čita i tumači plan mjesta prema tumaču znakova (legendi).                                               | Metodom pokušaja i pogrešaka djelomično čita i tumači plan mjesta prema tumaču znakova (legendi).                     | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>čita i tumači plan mjesta prema tumaču znakova (legendi)</i> “ po zadanim elementima.                     |

|                                                                                      |                                                                                                                      |                                                                                                                             |                                                                                      |                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kreće se od točke A do točke B koristeći se planom.                                  | Samostalno se i bez greške snalazi na planu i kreće od točke A do točke B koristeći se planom.                       | Kreće se od točke A do točke B koristeći se planom povremeno tražeći pomoć.                                                 | Kreće se od točke A do točke B koristeći se planom uz jasno određene upute.          | Povremeno i dosta slabo se kreće od točke A do točke B koristeći se planom. Upute trebaju biti jasne i jednoznačne.                                           | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>kreće se od točke a do točke b koristeći se planom</i> “ po zadanim elementima.                                  |
| Izrađuje/prikazuje plan neposrednoga okružja različitim načinima.                    | Izrađuje i prikazuje plan neposrednoga okružja različitim načinima (tlocrtom, digitalnim snimkom, crtežom i slično). | Prikazuje plan neposrednoga okružja različitim načinima (tlocrt i crtež).                                                   | Prikazuje plan neposrednoga okružja na jednostavan način (na primjer tlocrtom).      | Prepoznaje, ali samostalno ne prikazuje plan neposrednoga okružja ni na jednostavan način.                                                                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>izrađuje/prikazuje plan neposrednoga okružja različitim načinima</i> “ po zadanim elementima.                    |
| Prepoznaje utjecaj promjene stajališta i vremenskih uvjeta na obzor.                 | Prepoznaje, razlikuje i objašnjava utjecaj promjene stajališta i vremenskih uvjeta na obzor.                         | Prepoznaje i razlikuje utjecaj promjene stajališta i vremenskih uvjeta na obzor.                                            | Prepoznaje utjecaj promjene stajališta i vremenskih uvjeta na obzor.                 | Uz pomoć i pitanja koja navode na odgovor prepoznaje utjecaj promjene stajališta i vremenskih uvjeta na obzor.                                                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje utjecaj promjene stajališta i vremenskih uvjeta na obzor</i> “ po zadanim elementima.                 |
| Čita geografsku kartu.                                                               | Čita i snalazi se na geografskoj karti.                                                                              | Čita geografsku kartu.                                                                                                      | Uz poticaj čita geografsku kartu.                                                    | Slabo ili gotovo nikako čita geografsku kartu. Tek uz brojna ponavljanja označava i pokazuje ključne pojmove na karti.                                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>čita geografsku kartu</i> “ po zadanim elementima.                                                               |
| Prepoznaje prostorna (reljefna) obilježja zavičaja koja uvjetuju način života ljudi. | Prepoznaje, nabraja i pokazuje prostorna (reljefna) obilježja zavičaja koja uvjetuju način života ljudi.             | Prepoznaje i nabraja prostorna (reljefna) obilježja zavičaja koja uvjetuju način života ljudi, pokazuje ih uz manje greške. | Prepoznaje prostorna (reljefna) obilježja zavičaja koja uvjetuju način života ljudi. | Tek uz višebrojna ponavljanja prepoznaje prostorna (reljefna) obilježja zavičaja koja uvjetuju način života ljudi, ali ih i pokazuje ponavljajući za modelom. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>prepoznaje prostorna (reljefna) obilježja zavičaja koja uvjetuju način života ljudi</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Snalazi se u prostoru pomoću različitih objekata, kompasa, Sunca, snijega na prisojnoj i osojnoj strani i sl. Čita geografsku kartu, pronalazi i pokazuje svoj zavičaj, prirodna obilježja zavičaja i mjesta u zavičaju te prometnu povezanost. Tumači plan mjesta te ga izrađuje/prikazuje različitim načinima: crtežom, plakatom, u pješćaniku, digitalno, maketama i sl. Povezuje prostorna obilježja zavičaja s načinom života, npr. izgled naselja, izgled ulice, materijale za gradnju, gospodarske djelatnosti/zanimanja određenoga područja, vrste prometa i prometnu povezanost.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Izrađuje jednostavne karte koristeći se poznatim simbolima za različite igre potraga (skupina traži skupinu, potraga za blagom, geolokacijske igre – globalna potraga za blagom, mrežna aplikacija). Prema mogućnostima i interesima koristi se digitalnim interaktivnim uslugama (npr. geografske karte).

Napomena: Moguće je izraditi i plan manjeg mjesta te igrati geolokacijske igre (izvanučionička nastava).

**C: POJEDINAC I DRUŠTVO****ISHOD: PID OŠ C.3.1. Učenik raspravlja o ulozi, utjecaju i važnosti zavičajnoga okružja u razvoju identiteta te utjecaju pojedinca na očuvanje baštine.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                     | ODLIČAN                                                                                            | VRLO DOBAR                                                                                                                                     | DOBAR                                                                                                                                                                                     | DOVOLJAN                                                                                                                               | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Raspravlja o svojoj ulozi i povezanosti sa zavičajem prema događajima, interesima i vrijednostima. | Raspravlja o svojoj ulozi i povezanosti sa zavičajem prema događajima, interesima i vrijednostima. | Uz poticaj od strane učitelja ili suučenika raspravlja o svojoj ulozi i povezanosti sa zavičajem prema događajima, interesima i vrijednostima. | Sudjeluje u raspravi o svojoj ulozi i povezanosti sa zavičajem prema događajima, interesima i vrijednostima tako što stavove iznosi nakon ostalih suučenika, kada prikupi dovoljno ideja. | Djelomično i sasvim slabo sudjeluje u raspravi o svojoj ulozi i povezanosti sa zavičajem prema događajima, interesima i vrijednostima. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>raspravlja o svojoj ulozi i povezanosti sa zavičajem prema događajima, interesima i vrijednostima</i> “ po zadanim elementima. |
| Raspravlja kako izgled zavičaja utječe na način života.                                            | Raspravlja i zaključuje kako izgled zavičaja utječe na način života.                               | Raspravlja kako izgled zavičaja utječe na način života.                                                                                        | Uz poticaj djelomično raspravlja kako izgled zavičaja utječe na način života. U raspravama se slabije snalazi.                                                                            | Isključivo uz poticaj ili prema primjerima ostalih suučenika navodi kako izgled zavičaja utječe na način života.                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>raspravlja kako izgled zavičaja utječe na način života</i> “ po zadanim elementima.                                            |
| Objašnjava prirodnu i društvenu raznolikost,                                                       | Opisuje i objašnjava prirodnu i društvenu                                                          | Opisuje prirodnu i društvenu raznolikost,                                                                                                      | Prepoznaje prirodnu i društvenu raznolikost,                                                                                                                                              | Djelomično prepoznaje prirodnu i društvenu                                                                                             | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda                                                                                                                                     |

|                                                                                                                     |                                                                                                                                        |                                                                                                                                         |                                                                                                                                      |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| posebnost i prepoznatljivost zavičaja koristeći se različitim izvorima.                                             | raznolikost, posebnost i prepoznatljivost zavičaja koristeći se različitim izvorima znanja.                                            | posebnost i prepoznatljivost zavičaja koristeći se dostupnim izvorima (većinom udžbenici, digitalna tehnologija uz navođenje).          | posebnost i prepoznatljivost zavičaja koristeći se udžbenikom ili navedenim primjerima.                                              | raznolikost, posebnost i prepoznatljivost zavičaja prema navedenim primjerima.                       | <i>„objašnjava prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost zavičaja koristeći se različitim izvorima“</i> po zadanim elementima.                                      |
| Uspoređuje društvo u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim društvom, komentira sličnosti i različitosti.                | Uspoređuje društvo u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim društvom, komentira sličnosti i različitosti.                                   | Uspoređuje društvo u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim društvom.                                                                        | Navodi, ali ne uspoređuje samostalno, promjene u društvu u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim društvom.                               | Prepoznaje promjene u navedenim primjerima o društvu u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim društvom.   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„uspoređuje društvo u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim društvom, komentira sličnosti i različitosti“</i> po zadanim elementima.                |
| Navodi značajne osobe i događaje iz zavičaja i objašnjava njihov doprinos zavičaju i stavlja ih u povijesni slijed. | Navodi značajne osobe i događaje iz zavičaja i objašnjava njihov doprinos zavičaju i stavlja ih u povijesni slijed samostalno i točno. | Navodi značajne osobe i događaje iz zavičaja i objašnjava njihov doprinos zavičaju i stavlja ih u povijesni slijed uz poticaj učitelja. | Prepoznaje značajne osobe i događaje iz zavičaja, prema predlošku povezuje njihov doprinos zavičaju i stavlja ih u povijesni slijed. | Povezuje na primjerima značajne osobe i događaje iz zavičaja.                                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„navodi značajne osobe i događaje iz zavičaja i objašnjava njihov doprinos zavičaju i stavlja ih u povijesni slijed“</i> po zadanim elementima. |
| Objašnjava i procjenjuje povezanost baštine s identitetom zavičaja te ulogu baštine na zavičaj.                     | Objašnjava i procjenjuje povezanost baštine s identitetom zavičaja te ulogu baštine na zavičaj.                                        | Opisuje povezanost baštine s identitetom zavičaja te ulogu baštine na zavičaj.                                                          | Prepoznaje povezanost baštine s identitetom zavičaja te ulogu baštine na zavičaj.                                                    | Djelomično i uz dodatnu pomoć povezanost baštine s identitetom zavičaja te ulogu baštine na zavičaj. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„objašnjava i procjenjuje povezanost baštine s identitetom zavičaja te ulogu baštine na zavičaj“</i> po zadanim elementima.                     |
| Imenuje i opisuje neku od zaštićenih biljnih i/ili životinjskih zavičajnih                                          | Točno i pravilno imenuje i opisuje neku od zaštićenih biljnih i/ili životinjskih zavičajnih                                            | Imenuje i opisuje neku od zaštićenih biljnih i/ili životinjskih zavičajnih vrsta te predlaže                                            | Opisuje neku od zaštićenih biljnih i/ili životinjskih zavičajnih vrsta te predlaže                                                   | Opisuje jednu od zaštićenih biljnih i/ili životinjskih zavičajnih vrsta.                             | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda <i>„imenuje i opisuje neku od zaštićenih biljnih i/ili</i>                                                                                         |

|                                                                                              |                                                                                                                                        |                                                                                              |                                                                                    |                                                                                               |                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| vrsta te predlaže načine njezina očuvanja.                                                   | vrsta te predlaže načine njezina očuvanja.                                                                                             | načine njezina očuvanja uz poneke manje greške.                                              | načine njezina očuvanja.                                                           |                                                                                               | <i>životinjskih zavičajnih vrsta te predlaže načine njezina očuvanja</i> po zadanim elementima.                                                            |
| Navodi primjere i načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine zavičaja. | Navodi primjere i načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine zavičaja te pojašnjava zašto je važno očuvati iste. | Navodi primjere i načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine zavičaja. | Nabraja načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine zavičaja. | Djelomično nabraja načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine zavičaja. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „navodi primjere i načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine zavičaja” po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Navodi primjere utjecaja zavičajnih obilježja na način života. Posebnosti i prepoznatljivosti zavičaja: grb, zastava, suvenir, tradicija, običaji, događaji, prirodne ljepote, kulturno-povijesne znamenitosti, obilježavanje državnih praznika, blagdana, značajnih dana i događaja. Napomena: Mogući posjeti različitim ustanovama: muzejima, arhivima, knjižnicama i sl. zaštićenim područjima, botaničkim vrtovima, akvarijima, zoološkim vrtovima i sl., prema mogućnostima.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Moguća je izrada i prezentacija turističkoga vodiča zavičaja.

**ISHOD: PID OŠ C.3.2. Učenik raspravlja o utjecaju pravila, prava i dužnosti na pojedinca i zajednicu.**

| RAZRADA ISHODA                                                               | ODLIČAN                                                                                                                                                            | VRLO DOBAR                                                                   | DOBAR                                                                         | DOVOLJAN                                                                                        | NEDOVOLJAN                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Raspravlja o pravilima i dužnostima te posljedicama za njihovo nepoštivanje. | Raspravlja o pravilima i dužnostima te posljedicama za njihovo nepoštivanje i iznosi svoje stavove o snošenju posljedica kršenja prava ili neizvršavanja dužnosti. | Raspravlja o pravilima i dužnostima te posljedicama za njihovo nepoštivanje. | Povremeno uz poticaj raspravlja o pravilima i dužnostima.                     | Sluša raspravu o pravilima i dužnostima, ali se ne unosi u raspravu.                            | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „raspravlja o pravilima i dužnostima te posljedicama za njihovo nepoštivanje” po zadanim elementima. |
| Opisuje i raspravlja o pravilima u digitalnome okružju.                      | Opisuje i raspravlja o pravilima u digitalnome okružju.                                                                                                            | Opisuje o pravilima u digitalnome okružju.                                   | Prepoznaje pravila u digitalnome okružju ako su jasno istaknuta ili navedena. | Uz stalni poticaj prepoznaje pravila u digitalnome okružju ako su jasno istaknuta ili navedena. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje i raspravlja o pravilima u digitalnome okružju” po zadanim elementima.                      |
| Ispunjava dužnosti u razredu i školi.                                        | U potpunosti ispunjava dužnosti u razredu i školi                                                                                                                  | Ispunjava dužnosti u razredu i školi.                                        | Povremeno odstupa od ispunjavanja dužnosti u                                  | Rijetko ispunjava dužnosti u razredu i                                                          | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                         |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | te sustavno brine o kvaliteti istoga, kako svojih, tako potiče i vršnjake na isto.                                                                                                                                                     |                                                                                                                         | razredu i školi, ali na poticaj pozitivno reagira.                                                                             | školi te je potreban stalan poticaj i motivacija na ispunjavanje obveza i dužnosti. Isto često zanemaruje i kod kuće, što ukazuje na nesustavnost u razvijanju radnih navika, ali i dužnosti. | „ispunjava dužnosti u razredu i školi“ po zadanim elementima.                                                                                                                         |
| Istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti te uzroke i posljedice svojih postupaka u poštivanju prava drugih.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti te uzroke i posljedice svojih postupaka u poštivanju prava drugih te zaključuje o svome djelovanju i djelovanju svojih vršnjaka te predlaže načine kako poboljšati nepravilnosti. | Istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti te uzroke i posljedice svojih postupaka u poštivanju prava drugih. | Istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti, ali teže prihvaća posljedice svojih postupaka u poštivanju prava drugih. | Teže shvaća važnost odnosa i ravnoteže između prava i dužnosti, i teško prihvaća odgovornost u slučaju nepoštivanja prava drugih.                                                             | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti te uzroke i posljedice svojih postupaka u poštivanju prava drugih“ po zadanim elementima. |
| Sudjeluje u različitim humanitarnim i ekološkim aktivnostima. Raspravlja o ljudskim pravima i pravima djece. Uvažava različitosti i razvija osjećaj tolerancije. Predlaže načine mirnoga rješavanja problema.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“, dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.</b>      |                                                                                                                         |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                       |
| <b><u>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</u></b><br>Kako bi razvio odgovorno ponašanje, učenik sudjeluje u različitim aktivnostima (npr. razvrstavanje otpada, uzgoj neke od autohtonih biljnih vrsta u školskome dvorištu ili školskome vrtu, izrada poučne staze u okolini škole, uključivanje u čišćenje školskoga dvorišta).<br><b><u>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</u></b><br>Pronalazi na internetu digitalne tragove o sebi i članovima svoje obitelji kako bi zajednički osvijestili važnost odgovornoga korištenja IKT-om. |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                         |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                       |

Uz učiteljevu pomoć učenik samovrednuje sudjelovanje u različitim projektima koji promiču interkulturalni dijalog, volonterizam te razvijaju snošljivost, empatiju, dobrotu, humanost, odgovornost i sl.

**ISHOD: PID OŠ C.3.3 Učenik povezuje prirodno i društveno okruženje s gospodarstvom zavičaja.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                            | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                           | VRLO DOBAR                                                                                                                                | DOBAR                                                                                                     | DOVOLJAN                                                                                            | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Objašnjava važnost različitih zanimanja i djelatnosti u zavičaju.                                         | Opisuje i objašnjava važnost različitih zanimanja i djelatnosti u zavičaju.                                                                                                                                                       | Razlikuje i objašnjava važnost različitih zanimanja i djelatnosti u zavičaju.                                                             | Prepoznaje i nabraja važnost različitih zanimanja i djelatnosti u zavičaju.                               | Prepoznaje važnost različitih zanimanja i djelatnosti u zavičaju.                                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „objašnjava važnost različitih zanimanja i djelatnosti u zavičaju“ po zadanim elementima.                              |
| Opisuje važnost rada i povezanost sa zaradom i zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba.                 | Shvaća, opisuje i zaključuje o važnosti rada i povezanost sa zaradom i zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba. Isto povezuje s napretkom u školi i učenju radi znanja, a ne radi ocjene.                                       | Shvaća i opisuje važnost rada i povezanost sa zaradom i zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba.                                        | Shvaća važnost rada i povezanost sa zaradom i zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba.                  | Djelomično shvaća važnost rada i povezanost sa zaradom i zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „opisuje važnost rada i povezanost sa zaradom i zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba“ po zadanim elementima.      |
| Navodi prednosti i nedostatke zavičajnoga okruženja i povezuje ih s gospodarskim mogućnostima.            | Navodi prednosti i nedostatke zavičajnoga okruženja i povezuje ih s gospodarskim mogućnostima.                                                                                                                                    | Navodi prednosti i nedostatke zavičajnoga okruženja i povezuje ih s gospodarskim mogućnostima uz manje greške ili navođenja i potpitanja. | Navodi prednosti i nedostatke zavičajnoga okruženja, ali ih slabije povezuje s gospodarskim mogućnostima. | Uz pomoć navodi prednosti i nedostatke zavičajnoga okruženja.                                       | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „navodi prednosti i nedostatke zavičajnoga okruženja i povezuje ih s gospodarskim mogućnostima“ po zadanim elementima. |
| Opisuje i predlaže načine gospodarskoga razvoja mjesta. Opisuje na primjerima poduzetnost i inovativnost. | <b>Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“, dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.</b> |                                                                                                                                           |                                                                                                           |                                                                                                     |                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Razvija poduzetnički duh.<br>Predlaže načine odgovornoga trošenja novca i načine štednje.<br>Predlaže načine poboljšanja kvalitete života u školskome okružju. |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Odgovara na pitanja: Na koji su način povezane djelatnosti ljudi s prirodnim i društvenim okružjem u mome zavičaju? Zašto su pojedine djelatnosti karakteristične za moj zavičaj, npr. poljoprivreda, stočarstvo, ribarstvo i šumarstvo, industrija, energetika, brodogradnja, građevinarstvo, proizvodno obrtništvo, trgovina, promet, ugostiteljstvo? Vidim li svoju ulogu u razvoju svoga mjesta/zavičaja?

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Organizirati prodaju proizvoda, gotovih ili vlastitih – ukrasni/uporabni predmeti, hrana (Dani hrane, Dan jabuka) ili pokazne radionice (kako se nešto izrađuje, kako se nečime možemo koristiti). Dogovoriti posjet obrtniku, seoskomu gospodarstvu i sl. ili ga ugostiti u razredu. Učenik se uključuje u rad Vijeća učenika (preko predstavnika razreda) te predlaže načine poboljšanja kvalitete života u okolišu škole, na putu do škole, u mjestu (npr. uređenje pješačkih staza, igrališta, zelenih otoka ili plaže, organiziranje različitih sajmovi čiji prihodi odlaze za uređenje zajednice, razne humanitarne djelatnosti).

**D: ENERGIJA**

**ISHOD: PID OŠ D.3.1. Učenik opisuje različite primjere korištenja, prijenosa i pretvorbe energije na temelju vlastitih iskustava.**

| RAZRADA ISHODA                                           | ODLIČAN                                                                          | VRLO DOBAR                                                          | DOBAR                                                                                  | DOVOLJAN                                                                                | NEDOVOLJAN                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prepoznaje načine korištenja energijom u svome okolišu.  | Prepoznaje, razlikuje i objašnjava načine korištenja energijom u svome okolišu.  | Prepoznaje i razlikuje načine korištenja energijom u svome okolišu. | Prepoznaje načine korištenja energijom u svome okolišu.                                | Prema primjeru ili nakon suučenika                                                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „prepoznaje načine korištenja energijom u svome okolišu“ po zadanim elementima.  |
| Navodi primjere prijenosa električne energije i topline. | Samostalno navodi i objašnjava primjere prijenosa električne energije i topline. | Navodi primjere prijenosa električne energije i topline.            | Uz poticaj ili prema primjeru navodi primjere prijenosa električne energije i topline. | Isključivo prema primjeru navodi jedan primjer prijenosa električne energije i topline. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „navodi primjere prijenosa električne energije i topline“ po zadanim elementima. |

|                                                                                           |                                                                                                                 |                                                                                                                                         |                                                                                                                                              |                                                                                                                             |                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opisuje načine kako se gubitci topline mogu bitno smanjiti.                               | Opisuje načine kako se gubitci topline mogu bitno smanjiti.                                                     | Prema poznatim primjerima opisuje načine kako se gubitci topline mogu bitno smanjiti.                                                   | Prepoznaje načine kako se gubitci topline mogu bitno smanjiti.                                                                               | Metodom pokušaja i pogrešaka i uz pomoć prepoznaje načine kako se gubitci topline mogu bitno smanjiti.                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje načine kako se gubitci topline mogu bitno smanjiti</i> “ po zadanim elementima.                               |
| Opisuje pretvorbu energije iz jednoga oblika u drugi na primjeru.                         | Opisuje pretvorbu energije iz jednoga oblika u drugi na primjeru bez pomoći učitelja i s jasnim razumijevanjem. | Opisuje pretvorbu energije iz jednoga oblika u drugi na primjeru uz poneko pitanje ili dopunu.                                          | Navodi prema obrađenoj primjeru pretvorbu energije iz jednoga oblika u drugi.                                                                | Teško i s nerazumijevanjem navodi prema obrađenoj primjeru pretvorbu energije iz jednoga oblika u drugi.                    | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje pretvorbu energije iz jednoga oblika u drugi na primjeru</i> “ po zadanim elementima.                         |
| Otkriva kako pojedini izvori i oblici energije utječu na okoliš.                          | S lakoćom otkriva kako pojedini izvori i oblici energije utječu na okoliš.                                      | Otkriva kako pojedini izvori i oblici energije utječu na okoliš, ali pri tome ipak traži povratnu informaciju o točnosti zaključivanja. | Uočava kako pojedini izvori i oblici energije utječu na okoliš, ali se na to mora jasno ukazati.                                             | Prepoznaje pri navedenim primjerima kako pojedini izvori i oblici energije utječu na okoliš.                                | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>otkriva kako pojedini izvori i oblici energije utječu na okoliš</i> “ po zadanim elementima.                          |
| Opisuje načine primjene energije u zavičaju.                                              | Točno nabraja, razlikuje i opisuje načine primjene energije u zavičaju.                                         | Opisuje načine primjene energije u zavičaju.                                                                                            | Prepoznaje, ali ne opisuje samostalno načine primjene energije u zavičaju.                                                                   | Nabraja prema predlošku načine primjere energije u zavičaju. Samostalno ih ne prepoznaje niti opisuje.                      | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>opisuje načine primjene energije u zavičaju</i> “ po zadanim elementima.                                              |
| Povezuje prirodna obilježja zavičaja s mogućnostima upotrebe obnovljivih izvora energije. | Povezuje prirodna obilježja zavičaja s mogućnostima upotrebe obnovljivih izvora energije.                       | Uz poticaj povezuje prirodna obilježja zavičaja s mogućnostima upotrebe obnovljivih izvora energije.                                    | Povremeno i prema primjeru ili uz učiteljevu pomoć povezuje prirodna obilježja zavičaja s mogućnostima upotrebe obnovljivih izvora energije. | Teže povezuje i nakon nekoliko ponavljanja prirodna obilježja zavičaja s mogućnostima upotrebe obnovljivih izvora energije. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>povezuje prirodna obilježja zavičaja s mogućnostima upotrebe obnovljivih izvora energije</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Primjeri su pretvorbe energije iz jednoga oblika u drugi: energija iz hrane u toplinsku i energiju gibanja, energija Sunca, vjetra, vode u električnu energiju i sl. Načini na koje se gubitci topline mogu bitno smanjiti npr. prilagodba odijevanja, i sl. Ušteda ili racionalno korištenje energijom moguće je gašenjem svjetla, zatvaranjem vrata i prozora, pravilnim provjetravanjem prostorije zimi (dovoljno često, no ne predugo kako se prostorija ne bi posve rashladila). Opisuje načine primjene i sl. Ušteda ili racionalno korištenje energijom moguće je gašenjem svjetla, zatvaranjem vrata i prozora, pravilnim provjetravanjem prostorije zimi (dovoljno često, no ne predugo kako se prostorija ne bi posve rashladila). Opisuje načine primjene energije u zavičaju i raspravlja o dodatnim mogućnostima: vjetroelektrane, hidroelektrane, sunčani kolektori, more – valovi i sl. Učenici mogu zamišljati svijet npr. bez električne energije.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Moguće je koristiti se računalnim simulacijama. Učenici mogu izraditi jednostavne vjetrenjače ili vodenice, promatrati zagrijavanje različitih površina i materijala izloženih suncu (npr. metal i drvo, voda u crnoj i bijeloj posudi).

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Moguće je koristiti se računalnim simulacijama. Učenici mogu izraditi jednostavne vjetrenjače ili vodenice, promatrati zagrijavanje različitih površina i materijala izloženih suncu (npr. metal i drvo, voda u crnoj i bijeloj posudi).

**A.B.C.D: ISTRAŽIVAČKI PRISTUP****ISHOD: PID OŠ A.B.C.D. 3.1. Učenik uz usmjeravanje objašnjava rezultate vlastitih istraživanja prirode, prirodnih i/ili društvenih pojava i/ili različitih izvora informacija.**

| RAZRADA ISHODA                                   | ODLIČAN                                                                 | VRLO DOBAR                                                  | DOBAR                                                                     | DOVOLJAN                                                                          | NEDOVOLJAN                                                                                                     |
|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Promatra i opisuje.                              | Promatra, nabraja, opisuje i zaključuje promatrane pojave/istraživanja. | Promatra i opisuje promatrane pojave/istraživanja.          | Promatra, ali samostalno teže opisuje promatrane pojave/istraživanja.     | Promatra, ali ne opisuje promatrane pojave/istraživanja.                          | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „promatra i opisuje“ po zadanim elementima.                              |
| Postavlja pitanja.                               | Postavlja pitanja otvorenog tipa.                                       | Postavlja pitanja poznate forme.                            | Postavlja jednostavna pitanja zatvorenog tipa.                            | Rijetko postavlja pitanja.                                                        | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „postavlja pitanja“ po zadanim elementima.                               |
| Postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima. | Postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima.                        | Uz poticaj postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima. | Djelomično postavlja jednostavnije pretpostavke o očekivanim rezultatima. | Tek uz pomoć i relativno gotove pretpostavke o rezultatima, neke od pojašnjenih i | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima“ po zadanim elementima. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                       | pojednostavljenih postavlja samostalno.                                                                                                                                  |                                                                                                                              |
| Planira istraživanje (na koji način doći do odgovora).                                                                                                                                                                                                                                                      | Samoinicijativno planira istraživanje uočavajući problem koji treba istražiti.                                                                                                                                                                                                                                                                      | Planira istraživanje, ali traži povratnu informaciju pri tome.                                                                                                                                                                             | Planira istraživanje u malim, unaprijed dogovorenim spoznajnim koracima.                                                                                              | Samo u radu u paru ili s učiteljem, prema unaprijed dogovorenim jednostavnim smjericama, planira glavne korake u jednostavnijem istraživanju, u skladu sa sposobnostima. | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>planira istraživanje</i> “ po zadanim elementima.                                 |
| Provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke. <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Mjeri i očitava.</li> <li>✓ Prikazuje i analizira podatke.</li> <li>✓ Zaključuje.</li> <li>✓ Provjerava i uočava pogreške.</li> <li>✓ Uočava novi problem.</li> </ul> Slijedi etape istraživačkoga pristupa. | Provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke. Grupa se često oslanja na ovog učenika. <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Mjeri i očitava.</li> <li>✓ Prikazuje i analizira podatke.</li> <li>✓ Zaključuje.</li> <li>✓ Provjerava i uočava pogreške.</li> <li>✓ Uočava novi problem.</li> </ul> Slijedi etape istraživačkoga pristupa. | Provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke. <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Mjeri i očitava.</li> <li>✓ Prikazuje i analizira podatke.</li> <li>✓ Zaključuje.</li> </ul> Većinom slijedi etape istraživačkoga pristupa. | Sudjeluje u radu skupine, izvršava zadani zadatak uz češće traženje pomoći, te se često oslanja na ostale članove skupine te samostalno ne pridonosi značajnim radom. | Na istraživanju radi isključivo kao dio skupine pri čemu se oslanja na ostale članove.                                                                                   | Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda „ <i>provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke</i> “ po zadanim elementima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Ostvaruje se putem sadržaja svih ostalih koncepata.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Učitelj samostalno odlučuje kada i na kojim će se primjerima ti ishodi ostvarivati u učenju i poučavanju. Tijekom učenja i poučavanja potrebno je što više primijeniti metode aktivnoga učenja u kojima učenik sudjeluje u promatranju i prikupljanju podataka te donošenju zaključaka. Učenik rezultate može prikazati crtežom, tablično, dijagramom ili ih ponekad samo opisati, a izvori podataka mogu biti i usmeni, npr. od roditelja ili drugih osoba. Istraživački pristup potrebno je integrirati u proces učenja i poučavanja svih koncepata na različite načine: od istraživanja u neposrednoj stvarnosti, izvođenja pokusa, promatranja, upotrebe simulacija do problemskih zadataka i drugih načina kako bi se poticalo aktivno, istraživačko i iskustveno učenje.

## NASTAVNI PREDMET: GLAZBENA KULTURA

### **Domene**

- ✓ *Domena A: Slušanje i upoznavanje glazbe*
- ✓ *Domena B: Izražavanje glazbom i uz glazbu*
- ✓ *Domena C: Glazba u kontekstu*

### **Obvezni elementi vrednovanja u 3. razredu OŠ su:**

- *Slušanje i poznavanje glazbe: -poznavanje 3 do 10 skladbi*
  - *razlikovanje pojedinih glazbeno-izražajnih sastavnica: metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika, izvođači, oblik*
- *Izražavanje glazbom i uz glazbu:-sudjelovanje u zajedničkoj izvedbi i usklađivanje vlastite izvedbe s izvedbama drugih učenika*
  - pjevanje/izvođenje pjesama i brojalica uz uvažavanje glazbeno-izražajnih sastavnica*
  - izvođenje glazbenih igara uz pjevanje, slušanje i pokret uzimajući u obzir glazbeno-izražajne sastavnice*
  - *stvaranje/improviziranje melodijskih i ritamskih cjelina pjevanjem, pokretom/ plesom, pljeskanjem, lupkanjem, koraćanjem i/ili udaraljka te sviranje dječjim instrumentarijem ili tjeloglazbom uz pjesme/brojalice*
- *Glazba u kontekstu*

Praksa je pokazala da u nastavnom predmetu Glazbena kultura učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar, stoga je, u navedene tri domene i napravljeno razvrstavanje postignuća od odličnog do dobar.

Kako je u nastavnom predmetu Glazbena kultura naglasak na odgojnoj komponenti, te je važniji proces od krajnjeg rezultata jer postignuće u tim aktivnostima ovisi o glazbenim sposobnostima učenika, u praksi se pokazalo kako su odgojni učinci rada jedan od bitnih sastavnica u vrednovanju, preporuka je da učitelj samostalno uvede i treći element ocjenjivanja (mogućnost koja je napomenuta i u Kurikulumu) i da taj element bude: **Odgojni učinci rada** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste. U tom elementu učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

## DOMENA A. SLUŠANJE I UPOZNAVANJE GLAZBE

### ISHOD: OŠ GK A.3.1. Učenik poznaje određeni broj skladbi.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                | ODLIČAN                                                                                                                                                                                           | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                 | DOBAR                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poznaje određeni broj kraćih skladbi (cjelovite skladbe, stavci ili ulomci) različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz, filmska glazba). | Poznaje većinu obrađenih cjelovitih skladbi različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz i filmska glazba) te ih je u mogućnosti samostalno razvrstati po navedenim stilovima. | Poznaje dio obrađenih cjelovitih skladbi ili dijelova različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz i filmska glazba) i uz poticaj ih razvrstava po navedenim stilovima. | Poznaje manji dio obrađenih dijelova skladbi različitih vrsta glazbe ali ih nije u mogućnosti razvrstati po navedenim stilovima. |

#### Sadržaji:

– cjelovite skladbe, stavci ili ulomci klasične, tradicijske, popularne, jazz i filmske glazbe

#### Preporuka za ostvarenje ishoda:

- učenik poznaje 3 – 10 skladbi
- poželjno je upoznavanje skladbe provesti pomoću audio i/ili videozapisa dviju ili više izvedbi iste skladbe
- za realizaciju ishoda A.3.1. kod kraćih skladbi obvezno je cjelovito slušanje, a preporuča se i višekratno (ne nužno uzastopno) slušanje
- višekratnim slušanjem učitelj će poticati učenika na zapamćivanje skladbe (dijela ili cjelovite skladbe), imena skladatelja i naziva skladbe
- učitelj će tijekom godine na različite načine pratiti ostvarenje ishoda (preporučuju se formativni oblici praćenja)
- učitelj će ustrajnim i kontinuiranim radom poticati učenike na što višu razinu poznavanja glazbenih djela
- poželjno je da učenik s učiteljem posjeti najmanje jedan glazbeno-kulturni događaj
- učitelj samostalno odabire glazbena djela za slušanje primjerena dobi učenika.

### ISHOD: OŠ GK A.3.2. Učenik temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                               | ODLIČAN                                                                                                                              | VRLO DOBAR                                                                         | DOBAR                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice:<br>– metar/dobe<br>– tempo<br>– visina tona<br>– dinamika<br>– boja/izvođači<br>– oblik. | Temeljem slušanja samostalno uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama imenujući i razlikujući jednu od druge. | Temeljem slušanja uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama. | Temeljem slušanja uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama isključivo uz pomoć učitelja te uspoređujući sa prethodno slušanim skladbama i sastavnicama u njima. |

#### Sadržaji:

– cjelovite skladbe, stavci ili ulomci klasične, tradicijske, popularne, jazz i filmske glazbe

#### Preporuka za ostvarenje ishoda:

- učenik pljeskanjem ili koraćanjem tijekom slušanja označava metar/dobe te prepoznaje dvodobnost i trodobnost

- učenik prepoznaje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice (uz pomoć učitelja / uz poticaj učitelja / samostalno), s naglaskom na kontrastna obilježja:
  - tempo – brzo, umjereno, polagano
  - visina tona – visoko, srednje, duboko
  - melodija – uzlazna, silazna, pjevna
  - dinamika – glasno, srednje glasno, srednje tiho, tiho; postupno glasnije, postupno tiše
  - boja/izvođači – jedan, više (uz neobvezno prepoznavanje pojedinih glazbala i pjevačkih glasova)
  - oblik – isto, različito (dijelovi pjesme/skladbe).
- Napomena: od učenika se ne traži korištenje stručne terminologije.

## DOMENA B. IZRAŽAVANJE GLAZBOM I UZ GLAZBU

### ISHOD: OŠ GK B.3.1. Učenik sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                   | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                    | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                | DOBAR                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika te vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu. | Rado i aktivno sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika. Realno vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu te daje sugestije za poboljšanje iste. | Uglavnom sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika te vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu. | Isključivo uz poticaj sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, teško usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika. Nevoljko i nerealno vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu. |

#### Sadržaji:

- pjesme/brojalice i glazbene igre primjerene dobi i sposobnostima učenika

#### Preporuke za ostvarenje ishoda:

- učenik izvodi najmanje 10 pjesama/brojalice i glazbenih igara tijekom godine
- učenik usklađuje vlastito pjevanje/izvođenje određenog broja pjesama/brojalice i glazbenih igara s izvedbama drugih učenika
- učenik vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu
- učitelj odabire pjesme primjerene dobi i sposobnostima učenika (određeni broj treba biti iz zavičaja)
- kod učenika s manje razvijenim glazbenim sposobnostima vrednovanje naučenoga (brojčano ocjenjivanje) treba se temeljiti na njegovu odnosu prema aktivnosti i uključenosti u aktivnost.

### ISHOD: OŠ GK B.3.2. Učenik pjeva/izvodi pjesme i brojalice.

| RAZRADA ISHODA                                                                                                             | ODLIČAN                                                                                                                                      | VRLO DOBAR                                                                                                                 | DOBAR                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pjeva/izvodi pjesme i brojalice i pritom uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika). | Samostalno i rado pjeva/izvodi pjesme i brojalice i pritom uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika). | Pjeva/izvodi pjesme i brojalice i pritom uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika). | Nevoljko pjeva/izvodi pjesme i brojalice, pri čemu ne uvažava glazbeno-izražajne sastavnice (metar/dobe, tempo, visina tona, dinamika). |

**Sadržaji:**

– pjesme/brojalice i glazbene igre primjerene dobi i sposobnostima učenika

**Preporuke za ostvarenje ishoda:**

– pjeva/izvodi najmanje 10 pjesama/brojalice tijekom godine

– učitelj potiče pjevanje/izvođenje određenog broja pjesama/brojalice napamet (prema sposobnostima i interesu učenika)

– preporuča se višekratno izvođenje/uvježbavanje pjesama/brojalice na različite načine

– učitelj odabire pjesme primjerene dobi i sposobnostima učenika

– kod učenika s manje razvijenim glazbenim sposobnostima vrednovanje naučenoga (brojčano ocjenjivanje) treba se temeljiti na njegovu odnosu prema aktivnosti i uključenosti u aktivnost

– učenik uvažava sljedeće glazbeno-izražajne sastavnice: metar/dobe (dvodobna, trodobna, četverodobna), tempo (brz, umjeren, spor, postupno sporije/brže), dinamika (glasno, srednje glasno, tiho, postupno glasnije/tiše).

**ISHOD: OŠ GK B.3.3. Učenik izvodi glazbene igre uz pjevanje, slušanje glazbe i pokret uz glazbu.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                           | ODLIČAN                                                                                                                                                                              | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                      | DOBAR                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Izvodi glazbene igre uz pjevanje, s tonovima/melodijama /ritmovima, uz slušanje glazbe te prati glazbu pokretom, a pritom opaža i uvažava glazbeno-izražajne sastavnice. | Samostalno i rado izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe uvažavajući glazbeno-izražajne sastavnice. | Uglavnom samostalno izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe uz povremeno skretanje pozornosti na glazbeno-izražajne sastavnice. | Uz poticaj i intervencije učitelja izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe. Potrebno učestalo skretanje pozornosti na uvažavanje glazbeno-izražajnih sastavnica. |

**Sadržaji:**

– glazbene igre primjerene dobi i sposobnostima učenika, cjelovite skladbe, stavci ili ulomci klasične, tradicijske, popularne, jazz i filmske glazbe

**Preporuke za ostvarenje ishoda:**

– učenik prati glazbu pokretom/plesom, a pritom opaža te uvažava glazbeno-izražajne sastavnice: metar/dobe (dvodobna, trodobna), tempo (brz, umjeren, spor), dinamika (glasno, srednje glasno, tiho)

– kod učenika s manje razvijenim glazbenim sposobnostima vrednovanje naučenoga (brojčano ocjenjivanje) treba se temeljiti na njegovu odnosu prema aktivnosti i uključenosti u aktivnost

– učitelj odabire igre i skladbe primjerene dobi i sposobnostima učenika (određeni broj treba biti iz zavičaja).

**ISHOD: OŠ GK B.3.4. Učenik stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline te svira uz pjesme/brojalice koje izvodi.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                   | ODLIČAN                                                                                                                                      | VRLO DOBAR                                                                                                                          | DOBAR                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom/plesom, pljeskanjem, lupkanjem, koračanjem i/ili udaraljka. | Samostalno stvara kreativne i složene melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom, pljeskanjem, lupkanjem, koračanjem i/ili udaraljka. | U skupini stvara jednostavne melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom, pljeskanjem, lupkanjem, koračanjem i/ili udaraljka. | Tek uz poticaj stvara melodijske i ritamske cjeline pjevanjem, pokretom, pljeskanjem, lupkanjem, koračanjem i/ili udaraljka. |

|                                                                              |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Svira na udaraljkama ili tjeloglazbom uz pjesme/brojalice koje pjeva/izvodi. | Samostalno svira na udaraljkama ili tjeloglazbom uz pjesme ili brojalice koje pjeva/izvodi. Ritam i tekst pjesama i brojalica reproducira točno. Udaraljke iz dječjeg instrumentarija koristi ispravno. | Svira na udaraljkama ili tjeloglazbom uz pjesme/brojalice koje pjeva/izvodi uz manja odstupanja u tekstu i/ili ritmu. Ritam i tekst pjesama i brojalica reproducira uglavnom točno. | Udaraljke iz dječjeg instrumentarija koristi ne nepravilan i često nenamjenski način te uz čestu intervenciju i korekciju učitelja. |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Sadržaji:**

– pjesme/brojalice i glazbene igre primjerene dobi i sposobnostima učenika

**Preporuke za ostvarenje ishoda:**

- učenik stvara/improvizira melodijske cjeline pjevanjem ili sviranjem
- učenik stvara/improvizira ritamske cjeline glasom, pokretom/plesom, pljeskanjem, lupkanjem, koračanjem i/ili udaraljkama.
- učenik pljeskanjem ili koračanjem označava metar/dobe
- učenik pljeskanjem ili na udaraljkama svira ritam
- učenik svira na udaraljkama ili tjeloglazbom uz skladbe i pjesme/brojalice koje pjeva/izvodi
- učenik prati glazbu pokretom/plesom, a pritom opaža te uvažava glazbeno-izražajne sastavnice
- kod učenika s manje razvijenim glazbenim sposobnostima vrednovanje naučenoga (brojčano ocjenjivanje) treba se temeljiti na njegovu odnosu prema aktivnosti i uključenosti u aktivnost
- učitelj odabire igre i skladbe primjerene dobi i sposobnostima učenika (određeni broj treba biti iz zavičaja).

**DOMENA C: GLAZBA U KONTEKSTU**

**ISHOD: OŠ GK C.3.1. Učenik na osnovu slušanja glazbe i aktivnog muziciranja prepoznaje različite uloge glazbe.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                             | ODLIČAN                                                                                                                                                        | VRLO DOBAR                                                                                                                                                             | DOBAR                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Na osnovu slušanja glazbe i aktivnog muziciranja prepoznaje različite uloge glazbe (svečana glazba, glazba za ples i sl.). | Slušanjem glazbenih primjera samostalno prepoznaje različite uloge glazbe. Samoinicijativno i samostalno daje primjere i ostalih skladbi u istoj vrsti glazbe. | Pozorno sluša glazbene primjere uz manje intervencije učitelja. Dio slušanih glazbenih primjera pravilno kategorizira po ulozi (svečana glazba, glazba za ples i sl.). | Glazbene primjere sluša uz česta skretanja pozornosti na sadržaje slušanja. Teško i uz poticaje prepoznaje različite uloge glazbe. |

**Sadržaji:**

– glazbeno-kulturni događaj u autentičnom, prilagođenom i virtualnom okružju

**Preporuke za ostvarenje ishoda:**

– ishod C.3.1. realizira se kroz ishode A i B domene.

U nastavku donosim elemente vrednovanja za treći i nadodani element: **Odgojni učinci rada ili bilješka za praćenje bez ocjene.**

|                     | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                                              | DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                    | DOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ODGOJNI UČINCI RADA | <p>Rado se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu.</p> <p>U radu se ponaša primjereno.</p> <p>Redovito nosi pribor za rad i brine o njegovoj urednosti.</p> <p>Sve dodatne zadatke (izrada plakata, jednostavnih glazbala..) prihvaća i odrađuje na vrijeme, kvalitetno i s entuzijazmom.</p> | <p>Uglavnom se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu uz manje opomene i podsjećanja.</p> <p>U radu se uglavnom ponaša primjereno.</p> <p>Uglavnom nosi pribor za rad.</p> | <p>Uz poticaj se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća samo određena postavljena pravila.</p> <p>U radu ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja te je često potrebna intervencija učitelja.</p> <p>Ponekada zaboravlja pribor za rad.</p> | <p>U rad se uključuje tek uz stalne intervencije učitelja.</p> <p>Postavljena pravila prihvaća uz stalna podsjećanja na ista.</p> <p>Neprimjereno se ponaša u radu.</p> <p>Odgovornost za svoje ponašanje prihvaća nakon intervencije učitelja.</p> <p>Potrebno razvijati osjećaj za samokontrolu.</p> <p>Ne brine o urednosti pribora za rad i na sat ga nosi povremeno.</p> <p>Često ne reagira na opomenu.</p> | <p>Niti uz poticaj ne želi raditi kao dio skupine niti samostalno.</p> <p>Ne prihvaća pravila.</p> <p>Neprimjereno se ponaša u radu.</p> <p>Ne prihvaća odgovornost za svoje ponašanje.</p> <p>Nema razvijen osjećaj samokontrole.</p> <p>Ne nosi pribor za rad.</p> <p>Ne reagira na opomenu.</p> |

## NASTAVNI PREDMET: LIKOVNA KULTURA

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 3. godini učenja organizira se kao niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

### Zadane teme:

- **Slika, pokret, zvuk i riječ:** učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.).

- **Svijet u meni:** učenik kroz likovno ili vizualno izražavanje istražuje i izražava svoj svijet osjećaja, misli i stavova.

- **Svijet oko mene:** učenik likovnim i vizualnim izražavanjem istražuje i komentira svijet koji ga okružuje (zavičaj; bliži i dalji okoliš; društvena pitanja).

- **Prostor u kojem boravim:** učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora u kojem svakodnevno boravi s kvalitetom vlastitog života (povezanost namjene i oblikovanja prostora te životni prostori u različitim društvenim i kulturnim okruženjima).

### Izborne teme:

- **Zajedno smo različiti:** učenik likovnim i vizualnim izražavanjem istražuje pripadnost skupini, vršnjacima, obitelji i zajednici te važnost prihvaćanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.

- **Umjetnost i zajednica:** učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).

### A.3.1. Obvezni likovni pojmovi:

*Obvezni likovni pojmovi:*

- *Značenje crta: obrisne i gradbene crte.*
- *Boja: Tonsko stupnjevanje. Tonsko i kolorističko izražavanje. Komplementarni kontrast.*
- *Ploha: otisak, matrica, pozitiv – negativ; različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).*
- *Crtačka, slikarska i plastička tekstura.*
- *Masa i prostor: različiti odnosi mase i prostora; reljef.*
- *Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).*

*Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:*

- *osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)*
- *sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja*
- *sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).*

### **A.3.2. Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda**

*Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:*

- ✓ *Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.*
- ✓ *Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.*
- ✓ *Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâché).*
- ✓ *Grafički: monotipija, kartonski tisak.*

***Razina usvojenosti odnosi se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se može i ne mora sumativno vrednovati.***

### ***Vrednovanje naučenoga***

*Vrednovanje se naučenoga provodi u skladu s ostvarenošću odgojno-obrazovnih ishoda raspoređenih u tri domene.*

*Domena **Stvaralaštvo i produktivnost** polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda te iz nje proizlaze dva elementa vrednovanja:*

- *stvaralaštvo (stvaralački proces) i*
- *produktivnost (likovni i vizualni izraz: realizacija ideje u formi, materijalu i mediju).*

*Vrednovanje ishoda iz te domene predstavlja težište procjene postignuća učenika dok se vrednovanje realizacije ishoda iz drugih domena nadovezuje na nju.*

*Odgojno obrazovni ishodi domena **Doživljaj i kritički stav** te **Umjetnost u kontekstu** vrednuju se zajedno. U prvoj i drugoj godini učenja veća se važnost u vrednovanju elementa kritičko mišljenje i kontekst daje doživljaju, a od trećeg do osmog razreda razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.*

## ***Elementi (sastavnice) i vrednovanja od prvog do četvrtog razreda osnovne škole uključuju:***

- ***stvaralaštvo (stvaralački proces):***

- stvaranje udaljenih asocijacija (izbjegavanje šablonskih i stereotipnih prikaza)

- prepoznaje učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake.

*Načini praćenja: diskusija, skice, bilješke (razrada procesa izvedbe), likovni ili vizualni rad.*

- ***produktivnost (likovni i vizualni izraz: realizacija ideje u formi, materijalu i mediji):***

- uporaba likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija; estetska osjetljivost

- interpretacija teme ili motiva

- uloženi trud, dovršenost radova

- ***kritičko mišljenje i kontekst (način na koji učenik sagledava proces stvaranja i njegov rezultat; sagledavanje umjetničkog djela i njegovog konteksta):***

- opisivanje i uspoređivanje vlastitog likovnog i vizualnog uratka te uradaka drugih učenika

- povezivanje umjetničkih djela, interpretirane teme, učenikova likovnoga ili vizualnoga izraza te okoline

*Načini praćenja su: diskusija, skice, bilješke (razrada procesa izvedbe), likovni ili vizualni rad.*

Praksa je pokazala da u nastavnom predmetu Likovna kultura učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar, stoga je, u navedene tri domene i napravljeno razvrstavanje postignuća od ocjene odličan do ocjene dobar.

Kako je u nastavnom predmetu Likovna kultura naglasak na odgojnoj komponenti, te je važniji proces od krajnjeg rezultata, u praksi se pokazalo kako su odgojni učinci rada jedan od bitnih sastavnica u vrednovanju, naša preporuka je da učitelj samostalno uvede i treći element ocjenjivanja i da taj element bude: **Odgojni učinci rada** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste. U tom elementu učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

## STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

**ISHOD: OŠ LK A.3.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje.**

| RAZRADA ISHODA:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- likovni jezik</li> <li>- iskustvo usmjerenog opažanja</li> <li>– doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama</li> <li>– slobodne asocijacije na temelju poticaja.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- likovni jezik</li> <li>- iskustvo usmjerenog opažanja</li> <li>– doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama</li> <li>– slobodne asocijacije na temelju poticaja.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- likovni jezik</li> <li>- iskustvo usmjerenog opažanja</li> <li>– doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- likovni jezik</li> <li>- iskustvo usmjerenog opažanja</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p><b>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</b></p> <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju.</p> <p><b>Obvezni likovni pojmovi:</b></p> <p><u>Značenje crta:</u> obrisne i gradbene crte.</p> <p><u>Boja:</u> Tonsko stupnjevanje. Tonsko i kolorističko izražavanje.</p> <p>Komplementarni kontrast.</p> <p><u>Ploha:</u> otisak, matrica, pozitiv – negativ; različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).</p> <p>Crtačka, slikarska i plastička tekstura.</p> <p><u>Masa i prostor:</u> različiti odnosi mase i prostora; reljef.</p> <p><u>Omjer veličina likova i masa;</u></p> <p><u>ravnoteža</u> (simetrija i asimetrija).</p> <p><b>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:</b></p> | <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju.</p> <p>Slobodno vlada i primjenjuje znanja o obveznim likovnim pojmovima:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obrisne i gradbene crte</li> <li>- zonsko stupnjevanje i kolorističko izražavanje</li> <li>- komplementarni kontrast</li> <li>- otisak, matrica, pozitiv – negativ;</li> <li>- različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).</li> <li>- crtačka, slikarska i plastička tekstura</li> <li>- različiti odnosi mase i prostora; reljef.</li> </ul> <p>Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).</p> <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:</p> | <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju.</p> <p>Prepoznaje, ali ne razlikuje sve obvezne likovne pojmove:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obrisne i gradbene crte</li> <li>- zonsko stupnjevanje i kolorističko izražavanje</li> <li>- komplementarni kontrast</li> <li>- otisak, matrica, pozitiv – negativ;</li> <li>- različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).</li> <li>- crtačka, slikarska i plastička tekstura</li> <li>- različiti odnosi mase i prostora; reljef.</li> </ul> <p>Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).</p> <p>Često je potrebno pojasniti likovni zadatak.</p> <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na neke od poticaja uz dodatna pojašnjenja likovnog zadatka:</p> | <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da, uz poticaj i češće ponavljanje zadatka, kreće od doživljaja cjeline prema detalju.</p> <p>Prepoznaje, ali ne razlikuje sve obvezne likovne pojmove:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obrisne i gradbene crte</li> <li>- zonsko stupnjevanje i kolorističko izražavanje</li> <li>- komplementarni kontrast</li> <li>- otisak, matrica, pozitiv – negativ;</li> <li>- različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).</li> <li>- crtačka, slikarska i plastička tekstura</li> <li>- različiti odnosi mase i prostora; reljef.</li> </ul> <p>Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).</p> <p>Često je potrebno pojasniti likovni zadatak.</p> <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na neke od poticaja uz dodatna pojašnjenja likovnog zadatka:</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| -osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)<br>-sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja<br>-sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).                                                                    | - osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)<br>- sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili s sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja<br>- sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije). | Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na neke od poticaja:<br>- osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)<br>- sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja<br>- sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije). | - osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)<br>- sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja<br>- sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije). |
| <b>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</b> Učenik upoznaje i druge likovne pojmove, ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku. Učenika se potiče na izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem kroz kreativnu igru |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        |

**ISHOD: OŠ LK A.3.2. Učenik demonstrira fine motoričke vještine upotrebom različitih likovnih materijala i postupaka u vlastitom likovnom izražavanju.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                  | ODLIČAN                                                                                                                                    | VRLO DOBAR                                                                                                              | DOBAR                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.                                                  | Učenik samostalno istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka te istraženo primjenjuje na svome likovnome radu. | Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.                                          | Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka postupno i prema unaprijed određenom planu rada uz pomoć učitelja/ice. |
| Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.                                             | Uočava, izražava i primjenjuje na svome likovnome radu osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.                   | Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.                                     | Uočava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi, ali ih, ovisno o tehnici, teže izražava.                                    |
| Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).                   | Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).                              | Demonstrira neke od finih motoričkih vještina (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti). | Teže demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).                                   |
| <b>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</b><br>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: | Učenik koristi većinu predloženih likovnih materijala i tehnika sigurno i lako:                                                            | Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:                                                       | Učenik koristi samo neke od predloženih likovnih materijala i tehnika, s tim da uvijek preferira onu tehniku u kojoj se najslobodnije izrazi:        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Crtački:</b> olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.</p> <p><b>Slikarski:</b> akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.</p> <p><b>Prostorno-plastički:</b> glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé).</p> <p><b>Grafički:</b> monotipija, kartonski tisak.</p> | <p>Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.</p> <p>Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.</p> <p>Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé).</p> <p>Grafički: monotipija, kartonski tisak.</p> | <p>Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.</p> <p>Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.</p> <p>Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé).</p> <p>Grafički: monotipija, kartonski tisak.</p> | <p>Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.</p> <p>Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.</p> <p>Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé).</p> <p>Grafički: monotipija, kartonski tisak.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Učitelj potiče učenika na korištenje većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina. Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke. Razina usvojenosti odnosi se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se može i ne mora sumativno vrednovati.

**ISHOD: OŠ LK A.3.3. Učenik u vlastitome radu koristi tehničke i izražajne mogućnosti novomedijskih tehnologija.**

| RAZRADA ISHODA:                                                                                                                                                                                                                   | ODLIČAN                                                                                                                                                             | VRLO DOBAR                                                                                                                             | DOBAR                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Učenik digitalnim fotoaparatom ( digitalni fotoaparat, pametni telefon) bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o likovnom jeziku i drugim likovnim pojmovima; zabilježene sadržaje interpretira u vlastitom vizualnom radu. | Učenik na originalan način primjenjuje različite izražajne mogućnosti likovnog jezika (kadar i plan) pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom kamerom | Učenik primjenjuje izražajne mogućnosti likovnog jezika (kadar i plan) pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom kamerom. | Učenik primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika (kadar) pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom kamerom. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Kadar, plan i neki od likovnih pojmova predviđenih ishodom OŠ LK A.3.1.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom OŠ LK A.3.1. te sa na taj način i vrednuje. Ostvaruje se u skladu s tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili skupini te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom

## DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

**ISHOD: OŠ LK B. 3.1. Učenik povezuje likovno i vizualno umjetničko djelo s osobnim doživljajem, likovnim jezikom i tematskim sadržajem djela.**

| RAZRADA ISHODA:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima. Učenik opisuje</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– materijale i postupke</li> <li>– likovne elemente i kompozicijska načela</li> <li>– tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>Učenik precizno opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>                                                                                                                                   | <p>Učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>                                                                                                                                 | <p>Učenik opisuje detalje i karakteristike tematskih i likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>                                                                                                                               |
| <p><b><u>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</u></b></p> <p>Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.</p> <p>Tijekom <b>treće i četvrte godine</b> učenja u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru, učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.</p> | <p>Učenik upoznaje, razlikuje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.</p> | <p>Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.</p> | <p>Učenik upoznaje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.</p> |

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa.

**Preporučeni oblici rada:** • izvanučionička nastava • projektna nastava/projektni zadatci (organizirani u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi)  
• organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije

**ISHOD: OŠ LK B.3.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika te opisuje svoj rad i vlastiti doživljaj stvaranja.**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                                                     | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                                                                                        | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                          | DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti i uloženog truda. | Učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad s radovima drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; samostalno ukazuje na različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizualnog problema. | Učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad s radovima drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; prepoznaje različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizualnog problema. | Učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad s radovima drugih učenika prema upotrebi likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; prepoznaje različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizualnog problema. |
| Učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Učenik prepoznaje da je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina.                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Učenik prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu.                                                                                                                              | Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe vrednovanju.                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                        |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Sadržaji ishoda B.3.2. istovjetni su sadržajima ishoda A.3.1.

**PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA** • učenika se potiče da prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživanja u aktivnost • aktivnosti opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka.

**UMJETNOST U KONTEKSTU**

**ISHOD: OŠ LK C.3.1. Učenik opisuje i u likovnom i vizualnom radu interpretira kako je oblikovanje vizualne okoline povezano s aktivnostima i namjenama koji se u njoj odvijaju.**

| RAZRADA ISHODA: | ODLIČAN | VRLO DOBAR | DOBAR |
|-----------------|---------|------------|-------|
|-----------------|---------|------------|-------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– uočava na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama te izrađuje plan i maketu mjesta</li> <li>– opisuje i u crtežu ili maketi varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevne aktivnosti</li> <li>– razlikuje različite tipove vizualnih znakova u okolini te oblikuje piktogramе vezane uz svakodnevne aktivnosti.</li> </ul> | <p>Učenik izrađuje precizan plan i/ili maketu mjesta s velikim brojem detalja; u vlastitome radu varira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova te opisuje povezanost njihovog oblika i namjene</p> | <p>Učenik izrađuje plan i/ili maketu mjesta s većim brojem detalja; u vlastitome radu varira interpretira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova te uočava povezanost njihovog oblika i namjene.</p> | <p>Učenik izrađuje plan i/ili maketu mjesta s manjim brojem detalja; uočava i u vlastitome radu interpretira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova.</p> |
| <p><b>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</b></p> <p>Plan i maketa mjesta. Tlocrt. Zaštitni znak, piktogram.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Razlikuje i primjenjuje na radu plan i maketu mjesta, tlocrt, zaštitni znak i piktogram.</p>                                                                                                                      | <p>Razlikuje plan i maketu mjesta, tlocrt, zaštitni znak i piktogram.</p>                                                                                                                                              | <p>Prepoznaje plan i maketu mjesta i tlocrt.</p>                                                                                                                           |
| <p><b>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</b> Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom OŠ LK A.3.1. te sa na taj način i vrednuje. Učenik istražuje primjere arhitekture i urbanizma te ih uspoređuje s njemu dostupnim primjerima i iskustvima iz svakodnevnog života.</p>                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                            |

| ISHOD: OŠ LK C.3.2. Učenik povezuje umjetničko djelo s iskustvima iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| RAZRADA ISHODA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                    |
| Učenik povezuje vizualni ili likovni tematski sadržaj određenog umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ostvarivanje ishoda se prati bilješkom i ne podliježe vrednovanju. |
| Učenik prepoznaje i imenuje različite sadržaje iz svoje okoline kao produkt likovnog ili vizualnog izražavanja ( umjetničko djelo; spomenik).                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                    |
| Učenik opisuje djela kulturne i tradicijske baštine svog kraja te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji).                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                    |
| <u>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</u><br>Učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti koje je posjetio i /ili upoznao (učitelj odabire od preporučenih sadržaja one koji su dostupni učenicima: muzej, galerija, izložba, radionica, kazalište). |                                                                    |
| <b>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</b> Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju. Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ovaj ishod može se realizirati i kroz izvanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim                                                                                              |                                                                    |

udrugama i institucijama. Tijekom treće i četvrte godine učenja preporučeno je da učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama, ustanovama i umjetnicima. Preporučeni oblici rada: • organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije • uključivanje učenika u aktivnosti organizirane od kulturno-umjetničkih institucija (različite vrste radionica) • posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl. • osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima. Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ovaj ishod može se realizirati i kroz izvanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama

Vrednovanje za dodani element: **Odgojni učinci rada** ili **bilješka za praćenje bez ocjene.**

|                     | ODLIČAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | VRLO DOBAR                                                                                                                                                                                                                              | DOBAR                                                                                                                                                                                                                                                                    | DOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | NEDOVOLJAN                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ODGOJNI UČINCI RADA | <p>Rado se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu.</p> <p>U radu se ponaša primjereno.</p> <p>Redovito nosi pribor za rad i brine o njegovoj urednosti.</p> <p>Sve dodatne zadatke prihvaća i odrađuje na vrijeme, kvalitetno i s entuzijazmom.</p> | <p>Uglavnom se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu uz manje opomene i podsjećanja.</p> <p>U radu se uglavnom ponaša primjereno.</p> <p>Uglavnom nosi pribor za rad.</p> | <p>Uz poticaj se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća samo određena postavljena pravila.</p> <p>U radu ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja te je često potrebna intervencija učitelja.</p> <p>Ponekada zaboravlja pribor za rad.</p> | <p>U rad se uključuje tek uz stalne intervencije učitelja.</p> <p>Postavljena pravila prihvaća uz stalna podsjećanja na ista.</p> <p>Neprimjereno se ponaša u radu.</p> <p>Odgovornost za svoje ponašanje prihvaća nakon intervencije učitelja.</p> <p>Potrebno razvijati osjećaj za samokontrolu.</p> <p>Ne brine o urednosti pribora za rad i na sat ga nosi povremeno.</p> <p>Često ne reagira na opomenu.</p> | <p>Učenik ne želi raditi ni kao dio skupine niti samostalno čak ni uz stalne poticaje.</p> <p>Ne prihvaća pravila.</p> <p>Neprimjereno se ponaša u radu.</p> <p>Ne prihvaća odgovornost za svoje ponašanje.</p> <p>Nema razvijen osjećaj samokontrole.</p> <p>Ne nosi pribor za rad.</p> <p>Ne reagira na opomenu.</p> |

## **NASTAVNI PREDMET: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

***Predmet Tjelesna i zdravstvena kultura sadrži četiri predmetna područja:***

- A) Kineziološka teorijska i motorička znanja (OŠ TZK A; SŠ TZK G A)*
- B) Morfološka obilježja, motoričke i funkcionalne sposobnosti (OŠ TZK B; SŠ TZK GB)*
- C) Motorička postignuća (OŠ TZK C; SŠ TZK G C)*
- D) Zdravstveni i odgojni učinci tjelesnog vježbanja (OŠ TZK D; SŠ TZK G D)*

***Sadržaji praćenja i provjeravanja su:***

- a) Motorička znanja*
- b) Motorička postignuća*
- c) Morfološke značajke, motoričke i funkcionalne sposobnosti*
- d) Aktivnost učenika i odgojni učinci.*

*U Tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi elementi ocjenjivanja koji se neposredno kriterijski ocjenjuju su:*

- a) Motorička znanja*
- b) Motorička postignuća*
- c) Aktivnost učenika i odgojni učinci.*

Pri određivanju zaključne ocjene , elementi vrednovanja nisu jednako zastupljeni. U zaključnoj ocjeni motorička znanja čine ukupno 40%, motorička postignuća 10%, a aktivnost učenika i odgojni učinci 50% ukupne vrijednosti zaključne ocjene.

Kako je u nastavnom predmetu Tjelesna i zdravstvena kultura rezultat rada uvelike ovisi o fizičkim karakteristikama učenika, u praksi se pokazalo kako učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar te da je sve ispod te razine demotivirajuće za učenika.

**Zdravstveni i odgojni učinci tjelesnog vježbanja** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste uvelike ovisi o osobnosti učenika te u tom predmetnom području učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

**Predmetno područje A: Kineziološka teorijska i motorička znanja**

**ISHOD: OŠ TZK A.3.1. Usavršava prirodne načine gibanja.**

| RAZRADA ISHODA                                                  | ODLIČAN                                                                                        | VRLO DOBAR                                                                                    | DOBAR                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| Izvodi prilagođene prirodne načine gibanja temeljnih struktura. | Prepoznaje i pravilno i motorički ispravno izvodi raznovrsne načine gibanja tijela u prostoru. | Uz povremene korekcije od strane učitelja izvodi raznovrsne načine gibanja tijela u prostoru. | Djelomično pravilno izvodi raznovrsne načine gibanja tijela u prostoru. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Prirodni načini gibanja u skladu s razvojnim obilježjima učenika.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Sadržaje odrediti u skladu s razvojnim obilježjima učenika i uvjetima rada.

**ISHOD: OŠ TZK A.3.2. Igra i razlikuje elementarne igre prema složenosti.**

| RAZRADA ISHODA                                       | ODLIČAN                                                                              | VRLO DOBAR                                                     | DOBAR                                                                    |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Razlikuje vrste elementarnih igara prema složenosti. | Shvaća i primjenjuje pravila igre u potpunosti razlikujući vrste elementarnih igara. | Igru provodi prema uputi razlikujući vrste elementarnih igara. | Teško razlikuje vrste elementarnih igara, igre provodi uz dodatne upute. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Elementarne igre.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Koristiti raznolike elementarne igre.

**ISHOD: OŠ TZK A.3.3. Izvodi ritmičke i plesne strukture.**

| RAZRADA ISHODA                                   | ODLIČAN                                                            | VRLO DOBAR                                                          | DOBAR                                                                   |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| Prepoznaje i izvodi ritmičke i plesne strukture. | Skladno, ritmično i samostalno izvodi ritmičke i plesne strukture. | Prepoznaje i izvodi ritmičke i plesne strukture uz manje korekcije. | Uz česte korekcije i dodatne upute provodi ritmičke i plesne strukture. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– narodni plesovi zavičajnog područja, dječji plesovi, ritmičke strukture.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Aktivnost usmjeriti na usvajanje temeljne jednostavne strukture plesa i jednostavne koreografije.

**Predmetno područje B: Morfološka obilježja, motoričke i funkcionalne sposobnosti****ISHOD: OŠ TZK B.3.1. Sudjeluje u provjeravanju morfoloških obilježja, motoričkih i funkcionalnih sposobnosti te procjeni pravilnoga tjelesnog držanja**

| RAZRADA ISHODA                                                                                                | ODLIČAN                                                                                                                                                        | VRLO DOBAR                                                                                                                                              | DOBAR                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Prepoznaje morfološke značajke, motoričke i funkcionalne sposobnosti te važnost pravilnoga tjelesnog držanja. | Sudjeluje u provjeravanju te uz pomoć prati i uspoređuje morfološka obilježja, motoričke sposobnosti, funkcionalne sposobnosti i pravilnost tjelesnog držanja. | Sudjeluje u provjeravanju te uz pomoć prepoznaje morfološka obilježja, motoričke sposobnosti, funkcionalne sposobnosti te pravilnost tjelesnog držanja. | Usvaja osnovno znanje o provedbi provjeravanja. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– provjeravanje morfoloških obilježja, motoričkih i funkcionalnih sposobnosti učenika te procjene pravilnoga tjelesnog držanja u skladu s razvojnim obilježjima učenika.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Aktivnosti usmjeriti na praćenje morfoloških obilježja, motoričkih i funkcionalnih sposobnosti i obilježja pravilnoga tjelesnog držanja u skladu s razvojnim obilježjima učenika.

**Predmetno područje C: Motorička postignuća****ISHOD: OŠ TZK C.3.1. Prati osobna motorička postignuća.**

| RAZRADA ISHODA                                                          | ODLIČAN                                                                                            | VRLO DOBAR                                                                                       | DOBAR                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prati i uspoređuje osobna postignuća u svladanim obrazovnim sadržajima. | Izvodi raznovrsne strukture usvojenih obrazovnih sadržaja te prati i uspoređuje osobna postignuća. | Izvodi raznovrsne strukture usvojenih obrazovnih sadržaja i prati prema uputi osobna postignuća. | Izvodi raznovrsne strukture usvojenih obrazovnih sadržaja i djelomično prati postignuća u njima. |

**Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Motorički zadaci s ciljem praćenja motoričkih postignuća.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

– usvajanje što pravilnijeg izvođenja zadanoga motoričkog zadatka.

## Predmetno područje D: Zdravstveni i odgojni učinci tjelesnog vježbanja

### ISHOD: OŠ TZK D.3.1. Koristi osnovne kineziološke aktivnosti na otvorenim vježbalištima.

| RAZRADA ISHODA                                                                  | ODLIČAN                                                                                                                                                                           | VRLO DOBAR                                                                                                    | DOBAR                                                      | DOVOLJAN                                                                                | NEDOVOLJAN                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sudjeluje u tjelesnim aktivnostima na otvorenom ovisno o posebnostima zavičaja. | Predlaže kineziološke aktivnosti na otvorenim vježbalištima ovisno o posebnostima zavičaja u kojem se škola nalazi, aktivno sudjeluje u njima te motivira ostale na uključivanje. | Samostalno koristi osnovne kineziološke aktivnosti na otvorenim vježbalištima ovisno o posebnostima zavičaja. | Izvodi osnovne kineziološke aktivnosti na početnoj razini. | Na učiteljev poticaj izvodi osnovne kineziološke aktivnosti na otvorenim vježbalištima. | Niti uz učiteljev poticaj ne izvodi osnovne kineziološke aktivnosti na otvorenim vježbalištima. |

#### Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Tjelesna aktivnost u prirodi:

– pješačke ture, orijentacijsko hodanje i trčanje, trčanje, tradicijske igre, aktivnosti u vodi, igre na snijegu...

#### Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Aktivnosti usmjeriti na kineziološke aktivnosti na otvorenom s naglaskom na podizanju ekološke svijesti učenika.

### ISHOD: OŠ TZK D.3.2. Izvodi raznovrsne vježbe u svrhu poboljšanja sustava za kretanje.

| RAZRADA ISHODA                                                   | ODLIČAN                                                                     | VRLO DOBAR                                                                | DOBAR                                                         | DOVOLJAN                                               | NEDOVOLJAN                                    |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Usavršava jednostavne vježbe za poboljšanje sustava za kretanje. | Samostalno usavršava jednostavne vježbe za poboljšanje sustava za kretanje. | Uz pomoć usavršava jednostavne vježbe za poboljšanje sustava za kretanje. | Izvodi jednostavne vježbe za poboljšanje sustava za kretanje. | Djelomično ispravno izvodi vježbe koje su mu pokazane. | vježbe koje su mu pokazane izvodi neispravno. |

#### Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Jednostavne vježbe za poboljšanje sustava za kretanje.

#### Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Vježbe birati prema utjecaju na sustav za kretanje.

### ISHOD: OŠ TZK D.3.3. Surađuje sa suigračima i poštuje pravila igre.

| RAZRADA ISHODA                                 | ODLIČAN                                                | VRLO DOBAR                                                                     | DOBAR                                            | DOVOLJAN                                                            | NEDOVOLJAN                                     |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| Surađuje tijekom igre i prihvaća pravila igre. | Prihvaća, slijedi i razumije postavljena pravila igre. | Prihvaća i slijedi postavljena pravila uz manje opomene i podsjećanja na isto. | Prihvaća samo neka od postavljenih pravila igre. | Pravila igre shvaća i prihvaća tek uz stalne intervencije učitelja. | Ne shvaća pravila niti njihovu važnost u igri. |

#### Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– elementarne igre.

**Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:**

Poticati na suradnju i pridržavanje pravila tijekom igre.